

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
 IŠEINA KAS SĖRĖDA
 Brooklyn New York.
 Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
 J.J. Paukštis ir Co. (The N.Y. Public Lib)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States \$2.00
 To Foreign Countries \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
 J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

menės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 44.

Brooklyn, N. Y., Lapkričio (November) 3 d., 1915 m.
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXX

Teutonai suejo su bulgarais

Visa šiaurinė Serbija vokiečių užimta.

Serbai traukiasi į pietus prie Juodkalnijos, kur tikisi prieglaudą rasti, jei reikėtų.

Sanjungiečiai nesuspėjo laiku ateiti serbams pagalbon ir dėlto vokiečiams pavyko susivienyti su bulgarais. Sanjungiečiai laukia prisidėjimo Graikijos ir Rumunijos jų pusėn. Antraip abejoja pergalėti vokiečius.

Lietuvoje ir Latvijoje, apie Ilukštą, Šenbergą ir Ta-uerkalnį, mušiai tęsiasi be pertraukos. Vokiečiai norėtų Rygoje ir Dvinske žiemavoti, nuo kur rusai vis juos atmuša.

Šiaip visu frontu nuo Dvinsko iki Rumunijos rubėžiaus buvo ir smarkių mušių, kur tai rusai, tai vokiečiai laimėjo.

Rusai tvirtina, jogiai vokiečiams pristoko kulų ir dėlto jie sustojo veržtis tolyn.

Vokiečiai apleido Kovelį.

1,000,000 (milijonas) lietuvių yra pabėgę nuo karės į Rusiją, kur jie kenčia neapsakomą vargą.

Vilniuje vokiečiai pradėjo rubavoti katalikų ir pravoslavų bažnyčias paimdami visokią varį ir misingi, dėlko ištiko smarki kova ir truko 2 dieni. Daug vilniečių ir vokiečių užmušta tapo. Vilniečiai naudojo bombas ir granatas.

Francuzai išvyjo vokiečius iš jų apkasų apie Tahurę.

TAISYKIM SAVO SPRANDĄ NAUJAM JUNGUI...

EREJUS Lietuvai poimti viršų ant vokiškojo militarizmo ir prašalinti tokias pasibaisėtinas kares ateityje. Todėl mes nėsime nei rusofilais, tuom labiau nėsime germanofilais, ir neturime ko džiaugtis iš Lietuvos perėjimo po kaizeriu. Suprantama, kad dabar dar anksti būtų džiaugties net karščiausiams kaizerio kumščio garbintojams. Tiesa, kad kaizerio kareivių gaujos užtvino Lenkiją, Lietuvą ir Latviją. Vienok žiaurioji karės giesmė dar neužbaigta tebėra; sąjungiečiai rasi dar ištengs Vokietijos militarizmą suklupdyti ir gali dar prisieiti vokiečiams iš užgriebtųjų žemių išsinešti. Pagaliaus businčiame po karės visavietinėje kongrese galės būti

daugelis pirma buvusių Europos valstijose rubėžių į savo vietas atitiesta, ir tuomet galės būti Lietuva vėl paliuosuta nuo vokiečių. Bet, jeigu mūsų tėvynė ir pasiliktų po kaizeriu, tai džiaugsmo visai dar nėra. Išsklūpę iš po Rusijos despotizmo, busime pakliuvę po daug sunkesniu despotizmu Vokietijos.

Vokietijos viešpatavimas užgriebtoje šalyje jau ganėtinai savo nagų aštrumą parodė. Mums jau labai žinomi vokiečių darbai per visus pereinčius metus užkariautoje Belgijoje, kur tukstantais žmonių tapo sušaudyta, užkapota kardais, suvarstyta durtuvais, priblokšta šautuvų kulbėmis. Vienu tik pastaruoju laiku apie 7,000 belgų tapo įvairiuose miestuose areštuota ir išgabenta gilumon Vokietijos į kal-

ėjimus. Šiomis dienomis mieste Liege laukia sušaudymo 32 belgų patriotai už kuriuos net neutrališkos šalys bei Romos popiežius užsistoję, kad išgelbėti jų gyvastį. Mums žinomi sušaudymai ir iškormai lenkų patrictų Varšavoje. Dar tik šiomis dienomis Kopenhagos korespondentas pranešė, jogei Varšavos vokiškas gubernatorius nužudė lenkų veikėjus: Al. Piaseckį, K. Nowakowski ir F. Grzeszczuk, o kalejiman uždaryti sarkalviai Vac. Libelt ir J. Skowronski, prie to uždrausta lenkų vėliavas pasirodyti (tai lenkams žadėtosios „karalystės“, „autonomija“ ir kit.) Pagaliaus mes žinome, kaip lietuviams tapo uždrausta laiška rašyti į Ameriką lietuviškai, arba iš Amerikos rašyti laiška (net su vokišku vertimu!) tampa gražinami atgal (kuomet Rusijos cenzura visokių lietuviškus laiškus ir rankraščius net punda liuosai leisdavo ir leidžia.)

Viskas šitas mums aiškiai parodo, ko mes nuo vokiečių valdžios, jeigu po ją pasiliksim, galime tikėtis. Represijos ir persekiojimai mūsų brolių bus tokios-pat, kaip yra daroma su belgais ir lenkais. Todėl mūsų, kiekvieno laisvę mylinčio lietuvi, yra švenčiausi pareiga tinkamai prisiruošti prie naujo dedama mūsų tėvynėi jungo. Mūsų idealas yra nuo senų laikų — kovoti už laisvą autonomišką Lietuvą, ir prie šitos kovos mes turime skubinti organizuoti savo spēkas.

Girdėjome, kad vėla iš naujo yra pajudintas projektas lietuvių veikėjų susivaiavimo kurioje nors neutrališkoje šalyje. Laikas tad būtų ir mums, kaip ir čechai iševiai padarė, padaryti kokį bendrą visų srovių susirinkimą, kad išdirbti šiojį tokį „modus vivendi“ tarp savęs, idant paskui galėtume išvieno ir išmintingai imties už politiško darbo dėl Lietuvos, kurios veikėjai tam darbui programą padarys.

Gana jau mūsų sriovėms

tarp savęs tik kovoti ir tuometi nešti pragaistį Lietuvos ateičiai. Tapažadina mus prie darbo ir tesuveda mus vienybėn nors paveikslas to baisaus jungo, kuris jau pradeda ant mūsų tėvynės su visa sunkenybe nugulti!

Peržvalga.

// Mūsų politikos klausimai. „Ateityje“ N49 peržvalgos straipsnyje bandomi risti mūsų politiški klausimai. Ten nurodoma apie daugelį dalykų, kurių čia mes neatkartosime. Mums į akis puola šis sakiny:

„Prūsų lietuvių atstovas Dr. Gaigalaitis savo brošiūroje „Die litauische-lettische Frage“ aiškiai ir griežtai pabrėžia, kaip Prūsų lietuvių prie autonomiškios Lietuvos prisidėti nema-no ir neprisidėtų net ir tuomet, jeigu Didžioji Lietuva tokią autonomiją turėtų po Vokietijos globa.“

Cia pasakyta gana aiškiai. Su-lyg prūsų lietuvių atstovo išėina, kad Lietuva turi būti Vokietija ir daugiaus nieko. Su tuomi nei-vienas lietuvis geidžiantis savo tėvynės gero, negali sutikti. Tiesa, apie tą klausimą kiti Prūsų lietuvių veikėjai tyli. Bet jei ir jie visi taip mano, kaip Dr. Gaigalaitis, tai kokio gero mes galime tikėtis iš Prūsų lietuvių. Mes uos turime paskaityti žuvusiais. Bet visgi mes turime vilgti, kad jėdaug tokių Gaigalaičių Prūsų Lietuvoje tetrya.

Kuomet mes rašėme apie Prūsų lietuvių daugiausai remdamiesi to pačio Gaigalaičio laiška rašytai į mus ir į p. Rimką ir jais neužsitikėjome, tai susilaukėme draugiško pabarimo iš pačios „Ateities“ („Amerikos Lietuvis“ mūsų abejojimą vadino purvų drabs-timu ir dabar malonės tuos „purvinimus“ atsiimti.) Dabargi pati „Ateitis“ faktais priparodė, kad neužsitikėti mes turime didelį pamatą.

Po to kas toje brošiūroje rašoma, negalima užsitikėti p. Gaigalaitis geidžia, kad Lietuva taptų Vokietijos dalimi, tai su lietuvių aukomis, jis, be abejo, irgi ne kitaip pasielgtų — tos aukos irgi taptų Vokietijos „dalimi.“

Grynai politikos klausime mes dar lauksime (kaip ir „Ateitis“) kol ir kiti Prūsų lietuvių veikėjai nepasakys aiškų savo žodį, kol ne-užginėys savo atstovo Dr. Gaigalaitis žodžius. Apie šį klausimą mes vėliau daugiau parašysime.

// „Kova su kapitalizmu.“

Pirmiau budavo klerikaliskieji (arba katalikiškieji, — kaip jie save vadina) laikraščiai bijodavo pavartoti žodį kapitalizmas. Dabar naujos mados „katalikiškieji“ laikraščiai netik ką jau nesibi-jo to žodžio, bet net pripažįsta klesų kovą ir bando, žinoma savotiškai, risti darbininkiškuosius klausimus.

Taip „Darbininko“ N15 tilpo įžengiamasis straipsnis „Kova su kapitalizmu“. Tame straipsnyje pirmiausiai kalbama apie tai, kiek darbininkai gauna algos už padarytą darbą ir tt. Vienu žodžiu tenai pripažįstama, kad darbininkams reikia kovoti su kapitalizmu. Tie visi pamokinimai neindomys. Neindomys nei pabarimai Francuzijos socialistų, kam jie turėdami parlamente savo atstovų didžiumą, neišleidžia įstatymus gy-nančius darbininkų klesos reika-lus. Mažai ką reikia ir privedi-mas faktų, kad Zoresas ar Bebelis urinko didelius turtus. Indomu tikrai tas, kaip „katalikiškas“ „Darbininkas“ riša klausimą kaip prašalinti nemoralą ir neteisinę padėjimą tai yra darbininkų iš-naudojimą.

Sulyg „Darbininko“ prašalinti šnaudojimą arba kapitalizmą, te-galima tikrai su kapitalo pagal-ba. Darbininkai bendromis jė-gomis gali sudaryti nemažesnę, o gal dar didesnę, finansinę ir ekonominę galybę. Tą tiesą šian-dien suprato kooperatistai, kurie pasekmingai ir kovoja.

Kad su pagalba kooperacijų daug galima darbininkams pagel-bėti, tai negali būti abejonės, bet kad darbininkai kovotų su kapi-talistais kapitalu, tai yra tuo pa-čiu įrankiu, kuris šiandien užvieš-va tavęs visame pasaulyje negali-nas daiktas. Tokia kova būti pa-iaši į tai, jei mes vogimu bandy-ume kovoti su vagystėmis, arba kovoje su žmogžudžiais vartotu-me užmušystę (kas šiandien ir daroma).

Na, bet palauksime kaip toliaus „Darbininkas“ paaiškims apie dar bininkų kovą su kapitalu. Jis pats tai pasižada.

// Ir „Darbininkas“ apie TMD.

Jau net ir „Darbininkui“ parupo TMDraugijos leidžiami raštai. „Darbininkas“ įžengiamajame straipsnyje (N14) kalba, kad kuo met TMD. leido Kudirkos, Jonilos ar Strazdelio raštus, tol ji rupinasi Tėvynės meile, bet dabar jau to esą nėra. Dabar TMD. norima praveisti programą sulg „Viestnik Znanija“, o „Viestnik Znanija“ esąs žydų pinigais leidžiamas ir jo aiškiausias tikslas praveisti bedieviškai — materiališka pasauležvalgą. „Darbininkas“ rašo:

„Mes katalikai turime būti šviesesni už visus bedievius...“ „Lietuviai, kurie brangina savo tikėjimą, kad tokį siulomą dvasios maistą atmetų.“ „Mes turime įsisteigę „Katalikų Spaudos Draugiją“. Jos tikslas leisti naudingas kningas.“

„Tos draugijos valdyba praneša, kad netrukus išeis iš po spaudos didelis labai turtingas metraštis.“

Taigi „Darbininkas“ tiesiog agituoja, kad katalikai apleistų TMD, o prisidėtų prie „Spaudos Draugijos“. Nauda gi iš tos „labai didelės“ ir vietą gauti nuo TMD. grynai moksliską veiklą „Kultūros Historiją“ gaus nuo „Kat. Sp. Dr.“ kalendorių. Irgi tuom tarpu giriasi, kad jiems rupi žmonių apšvietą.

Kas link to, kad „Viestnik Znanija“ žydų laikraštis, tai juk neapsimoka ką nors sakyti. Juk visa rusų dešinėjį spauda kiek jau kartų buvo rašiusi, kad kuris tik rusiškas laikraštis netarnauja soviniškai-pravoslaviesiems tikslams, yra žydų laikraštis. Juk buvo net rašyta Stolypino laikuose, kad „Novoje Vremia“ yra žydų laikraštis. O ir „Darbininkas“ lygiai taip pat apkaltina tais pačiais žydais visus tuos, kurie turi išsidirbę kitokią pasauležvalgą negu jis. Reiškia „Darbininkas“ pasistato save didžiausiu partizanų net apšvietos ir mokslo srityse. Kol TMD. leidžia šviesesniųjų kuningų raštus, tad dar nieko, bet kaip tik pradeda rupintis grynai mokslu, tai „Gevalt“. Ir po to viso susitaikyk kad nori.

// Lietuvių kalbon verčiamos knigos.

„Keleivio“ redakcija prašo mus paskelbti, kad Ferdinandas de Samogitia verčia ar žada išversti lietuvių kalbon veik visus Roberto G. Ingersollio veikalus. Šalip to, p. Vardunas turi išvertęs Knuto Hamsuno veikalą „Badas“, o p. Negeistinas išvertė Voltaire „Socratą“. P-ne St. Gr-ne turi išvertus Przybišewskio „Zlote Rumo“, kuri tuojuos bus spausdinama „Keleivyje“. Jei kas verčia ar turi išvertęs tuos veikalus malonės pranešti augščiau minėtiems vertėjams „Keleivio“ antrašui.

// Z. Vitkauskas bus „Keleivio“ antru redaktoriumi.

„Laisvė“ N86 rašo, kad ji girdejsi, jog „Keleivio“ redakcijoje buvę įvyksiančios permainos. Antrasai „Keleivio“ redaktorius p. Kurkulis ketinas kraustyti Philadelphiajį ir užimti „Kovos“ administratoriaus vietą. Jo vietą turbūt užimsias p. Z. Vitkauskas. „Kova“ gi žinia, kad p. Z. Vitkauskas bus „Keleivio“ redaktoriumi patvirtinta, bet kad p. Kurkulis būtų „Kovos“ administratoriumi nieko tikro nežinanti.

// Pirmutinė lietuvių teatrinė kompanija.

„Lietuva“ rašo, jog Chicagoje

susitvėrė pirmutinė lietuvių teatrinė kompanija, kuri jau pradėjusi veikti. Ji susideda iš pp. H. Mockaus, Ip. Pakalniškio ir V. Kundroto. Ji pastatyta ant grynai bizniškų pamatų, kaip kad anglių teatrų kompanijos. Pirmu kart parinkta suvaidinti veikalėlis „Aš numiriau“. Prie vaidinimo dar bus ir judomi paveikslai. Iš karto ta kompanija ruoš tikrai du vakarus į savaitę: subatoje ir nedėlioje. Toliau gi, apie lapkričio pabaigą, bus ruošiamas keturis kart į savaitę. Dar toliau kas vakaras.

Kompanija stengiasi sujiekti gabiausias lošikus ir jiems apmokėti už jų darbą. Tik su gabiais lošėjais tegalima tikėtis išsilaikyti. Matomai bus atkreipta daugiausiai dėmesio į vadevilius, mūsų žmonės nors kiek sunkesnių veiklų dar neįstengia suprasti.

// Naujas laikraštis „Vytytis“.

Chicagoje pradėjo eiti naujas dvisavaitinis laikraštis „Vytytis“ skiriamas jaunumenei. Jo redaktoriui pasirašo Al. M. Račkus. „Vytyje“, sakosi, nebus vietos fanatizmui, jis nėsas neapykantos, jis nemindžiosias kitų idėjų. „Vytytis“ kaip ir visi vyčiai prisilaikobalsio „Viskas Lietuvai, Lietuvai Kristui.“

// „Darbininkų Balsas“ sustojo ejęs.

Einantys iš Baltimorės, Md., „Darbininkų Balsas“ I. W. W. unijos organas delei stokos ėmėjų sustojo ejęs. Kaip bus surinkta to laikraščio ėjimui reikalingos lėšos, jis vėl eisias.

// P-as P. Mikolainis pirkė ukę.

Siomis dienomis p. P. Mikolainis nusipirko ukę šalyje Albany, N. Y. Jis žada jį persikelti apie pradžią gruodžio mėnesio.

// Atvažiavo iš Lietuvos kun. A. Miliuskas.

Pereitą sėdą, spalio 29, pribuvo iš Lietuvos kun. Dr. Antanas Miliuskas, vice-prezidentas buvusio Vilniuje skyriaus „Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karės šelpiti“. Jisai pribuvo ant norvegiško garlaivio „Frederick VIII.“ ir laikinai apsisistojė Brooklyne, N. Y., pas kun. N. Petkų. Žada būti Amerikoje iki karės užsibaigs ir važinėti su pralkbomis. Yra dar jaunas žemaitis vyras. Jis renka aukas laikraščini „Vilčiai“.

// Chicagos kun. Ambrozaitis Brooklyne.

Siomis dienomis Brooklynan pribuvo gerai žinomas Chicagos lietuvių kunigas Ambrozaitis. Jis tenai laikinai savo parapiją apleidęs ir važinėjasi „ant vakacijų“.

IŠ KARĖS LAUKO.

ŽUVO 1,000 BULGARŲ.

Londonas. — Bombarduojant sąjungiečių laivynui bulgarų porą Dedeagatch, kaip pranešama, uvo 10 žmonių, taipgi apie 1,000 bulgarų kareivių, buvusių baratuose, žuvo; daugybė sužeista, be-riaunant miesto namus ir kitką. Laivyną komandavo iš orlaivų, uprantama tame mieste geležkelio stotis ir jos apyelinkėje buvę namai. Nuostoliai esą kelių milijonų dolarių.

Portas Lagos taipgi bombarduotas jau antru kartą. Šitoje vietoje sąjungiečiai nori išsodinti savo armiją ir užpulti ant Bulgarijos. Pranešama, kad francuzai au užėmė kaimą Bulgarijos žemėje, netoli Strumnitza.

Vienok ir bulgarai, pagal jų oficialiųjų pranešimų, turėjo paseknes Serbijoje — užėmė Suskubą, turi yra svarbia sunjunga Sololiku-Nišo geležkelio. Prie to dar Bulgarijos armija kitose vietose eikdama prieš serbus, užėmė Čumanovo, Velos ir kelias kitas ietas.

Generaliskame Bulgarijos-Serbijos fronte bulgarai smarkiai pradėjo stumti kalinuose serbus; užmdami jų saugiai padarytas apcasas bei pasislėpimų vietas. Delei lietaus, kuris sumirkino žemę, erbai labai tapo apsunkinti, nes per uolas ir purvus negali eiti ei kiek. Vienok bulgarų generolo von Gallwitzo armija, iki keių brisdama per dumblius, sakona, didelius šuoliais ima serbų apcasas. Daugybėje užimtų apkarų rasta serbų moterų kareivių. Kritusių kovojant prieš savo prietus bulgarus, tėvynės apgynime.

ITALŲ PASEKMĖS.

Iš Romos pranešama, kad italų kareiviai kovoje su austrais Ledono klonyje turėjo pasisekimus, ir kitose vietose taipgi pastumdėjo ustrus atgal; kairysis jų armijos sparnas užėmė Peterno; prie Isonzo paimta nelaisvėn 1,003 au-ry, kurių 16 buvo oficialiai. Paimta amunicijos ir kitokios medžiagos.

Delei to austrai priversti siųsti daugiau pagalbos prieš italus, o tas reiškia, jog jiems reiks apilpninti kitas vietas.

ANGLIJOS NUOSTOLIAI OFICIERIUOSE.

Iš Londono pranešama, kad laike šios karės nuostoliai anglų oficerių į 18,210: iš jų 5,559 užmušė, 11,115 sužeisti ir žuvę ar nelaisvėn paimti — 1,536.

HINDENBURGAS VEIKIA.

Iš Londono ateina žinios apie vokiečių pasekmingą veikimą prie Dvinsko; apie 15 angl. mylių nuo to miesto vokiečiai užėmė miestelį Ilukštą, prie to paskutinėse dienose paimta 8,000 rusų nelaisvėn bei sustumtuota kelios pozicijos.

Prie Komarovo vokiečiai atmušė kelias rusų atakas ir suėmė nelaisvėn 461 rusų.

Prie Dvinsko, kaip praneša patįs rusai, mušiai eina ir vokiečiai vis bando juos užpulti. Rusai lar laikosi.

Spalio 26 d. pranešimai iš fronto Rygos bei Dvinsko, vokiečiai ir rusai daro biskelį progreso — vienur vieni užima kaimą, kitur kiti. Vokiečių norai užimti Rygą yra dideli, bet rusai deda pastangas jų prie Rygos neprileisti. Nors tai menkniekis yra, jeigu vokiečiai užima kaimą-kita, sako rusai, bet juk tas vis reiškia, jog vokiečiai nors po biskelį pirmyn eina ir delei to gali prieiti prie pagedaujamajo punkto.

Rusai mano smarkiai sutikti vokiečius prie upės Dvinos, jeigu tik jie prieis. Jau prasidėjo ankstyva žiema ir nupuolė pirmas sniegas.

SERBIJOS VARGAI.

Londonas. — Serbija deda virš žmogiškas pastangas kovoje už savo likimą pagal noro jos sąjungiečių. Ji yra nuspręsta žuti vokiečių-austrų ir bulgarų. Paskutinėmi 20 dienų serbų priešai dėjo visas pastangas išmušti juos. Dabar butinai prašoma Anglijos priduoti jai pagalbą, nes kitaip Ser-

bija pasilieka pražuvimo likimui. Tvirtai laikosi serbai prieš vokiečius ir bulgarus šiaurvakariame kampelyje, kur vos tik biskelio truksta priešams susivienyti; dabar vėl serbai tapo pastumėti toliau, o vokiečiai su bulgarais vis žengia pirmyn, kad kaip galimt greičiau susijungti. Pietuose, kur francuzų kariumenė pasiekė serbų armiją, biskį bulgarai sulaukyti.

Turkų kariumenė saugoja bulgarų pavandenius, kad rusai negalėtų išsodinti savo armijos Bulgarijoj. Pakraščių apsauga tvarkoma pagal vokiečių instrukcijų. Iš Berlino pranešama, kad vokiečiai paėmė per tris dienas 960 serbų nelaisvėn.

BULGARAI SU VOKIEČIAIS JAU SUSIJUNGĘ.

Žinios iš Vienos skelbia, kad bulgarai su vokiečiais jau susijungę. Serbija jau atskirta nuo Rumunijos. Dabar teutonams bus lengva dastatyti amuniciją turkams.

BULGARAI UŽPUOLĖ ANT GRAIKŲ.

Netoli miesto Doirano prie Graikijos rubežiaus su Bulgarija įvyko mušys tarp tų šalių kariumenės, nors dar jokio karės paskelbimo nebuvo. Užpuolikai buvo bulgarai. Tas paastrina ir taip jau intemptą tarp tų kraštų santaiką.

VOKIEČIAI NETURI VILTIES, KAD RUMUNIJĄ STOTŲ JŲ PUSĖN.

Kopenhagene gauti vokiški laikraščiai skelbia, kad vokiečiai jau neturi jokios vilties, kad Rumunija stotų jų pusėn. Geriausia tai būtų, kad Rumunija pasiliktų neutrališka, bet ir tai mažai vilties. Vokiečiai tiki, kad Rumunija greičiausiai įsikiš karėn santalkininkų pusėje.

KARĖ DARDANELIUOSE JAU UŽBAIGTA.

Londonas. — Vienas kariškasis expertas laikydamas prakalbą aiškiai pasakė, kad įsikišimas Bulgarijos ir karė padarė tai kad sąjungiečiai negali niekad tikėtis paimti Dardanelius ir Konstantinopolį. Jis pasakė, kad dabar geriausiai sąjungiečiams visai pasitraukti iš Dardanelių, kitaip tenai gali pražuti visa ten esanti kariumenė.

Iš Roterdamo gi žinios skelbia, kad buk Graikija Salonikuose renka daugiau savo kariumenės ir kad buk Graikija pareikalavusi nuo sąjungiečių, kad jie išsinešdintų nuo Graikijos teritorijos.

Vėl paskui dar trečios žinios skelbia, kad tik dabar Salonikuose išsėdo 150 tukstančių francuzų kareivių su daugeliu didelių kanuolių.

KALBOS APIE TAIKĄ.

Kalbama, kad Suv. Valstijų pasiuntinys Berline turėjo gana ilgą pasikalbėjimą su kaizerin link taikos. Vienok kas buvo kalbėta — viskas laikoma paslapyje.

Paskui vėl laikraščiuose pasklido gandas, kad von Biulovas dabar keliauja į Suv. Valstijas buk tai delto, kad pradėti taikos derybas.

ORINIS LAIVYNAS.

Paryžius. — Francuzų valdžia turi išdirbusi pleną suruosti didelį orinį laivyną iš 5,000 orlaivų, kuris turėtų užpulti Vokietiją ir palaišinti jos amunicijos dirbtuves.

BULGARAI JAU NETOLI NIŠO.

Bulgarai atėmė nuo serbų dvi gana stiprias drutvietes ir visai

netoli prisiartinio prie Nišo. Bulgarus skiria nuo Nišo tik sklypas žemės platumo 18 mylių. Nišas tam dabartinė serbų sostinė.

VĖL KALBAMA, KAD GRAIKIJA IR RUMUNIJĄ PRIŠIDĖS PRIE TEUTONŲ.

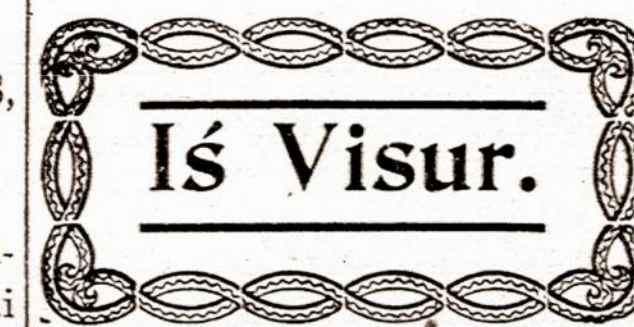
Spalio 30 d. Italijoje ir Anglijoje kalbama, kad Graikija ir Rumunija prisidėsianti prie vokiečių, sakoma, kad net pasiūstas paliepas sąjungiečių kariumenėi kraustytis iš Salonikų. Rumunija griežtai atsisakė praleisti Rusijos kariumenę per savo žemę. Jeigu tos dvi valstybės įsikiš į karę vokiečių pusėje, sąjungiečiai karę beveik pralošę būtų. (Ši žinia atėjusi iš Berlino).

VOKIEČIAI NUSTOJO 500,000 KAREIVIŲ.

Sulgy paskiausių žinių vokiečiai ir austro-vėngrai laike tik vieno paskutiniojo mėnesio nustojo pusę milijono kareivių. Brangiai mat, atsiėjo užėmimas Rusijai priklausančių žemių. Tik vienu užmuštų esą daugiau nei 300 tukstančių.

JUODOSIOSE JURĖSE VEIKIA VOKIEČIŲ NARUNAI.

Rusų bombardavimui Bulgarijos pakraščių prie Juodųjų jurių labai priešinosi vokiečių narunai ir nedavė rusų laivams prieiti arti krašto.

DELEI NUŽUDYMO E. CAVELL

P-lė Edith Cavell, anglė, budama galva mokyklos Belgijoje; rasta kalta paleidime ir davime progos per jos pagalbą pabėgti iš nelaisvės Anglijos, Francijos ir Belgijos kareiviams, kurie buvo suminti per vokiečius, — delei to vokiečiai ta jos darbą susekė, prie to dar susekė, kad ji turėjo ir pagelbininkus tame savo darbe, kuris jai pasekmingai ėjo, — už tai spalio 20 d. ji tapo sušaudyta vokiečių karės teismo nusprendus. Prieš pat sušaudymą, p-lė E. Cavell prie to savo darbo be jokių ten bandymų teisinties, prisipažino, išreikšdama dar tai, jog ji yra linkma galinti numirti už avo tėvynę Angliją.

Tuoju po tokio nušovimo tos moterės, per laikraščius ir kitaip pasklydo įvairūs protestai bei pasmerkimai vokiečių už jų „žvėriškus darbus su moterimis“, išsireikšimai, parodantys, jogei jokiū budu negalima moteris taip žiauriai — mirtimi — bausti.

Spalio 24 d. vokiečių pagelbinis užrubežinių dalykų sekretorius, Dr. Zimmermann, pasistengia duoti pilną atsakymą į tai, karės žvilgsniu žiūrint, ar ištiko negerai bei žiauriai pasielgę vokiečių viršininkai, nužudydami p-lę Cavell už jos darbus, kenkiančius Vokietijos karės bei šalies gerovei. Pagal „N. Y. Times“ pranešimo, Dr. Zimmermanno atsakymas skamba štai kaip:

„P-lės Cavell pasielgimas, kuris nešė naudą vokiečių priešams, kenkė vokiečių armijos stovui, delei to vokiečių viršininkai, nubaudę ją mirtimi, pilnai teisingai pasielgė tuomi užtikrindami savo armijai apsaugą.“

„Gaila buvo, — sako Dr. Zimm., — kad p-lė Cavell turėjo būti nužudyta, bet taip buvo reikalinga. Ji nuteista teisingai, mes geistuome, kad panašių darbų — t. y. nužudymų daugiaus nepasikartotų.“ Pagal Anglijos ir Amerikos spau-

dos balsų išeina, jog baisyu darbu yra nužudymas moteries, — bet reikia pamislyti, kas galėtų atsitikti su valstybe, kuriai bandė ir kenkė moteris, o valstybė negalėtų jas užtai nubausti tik delei to, kad ji yra moterimi. Joki pasaulio tiesa — šalip karės tiesų — už kriminališkus taip pasielgia; kaippo moteriška sekta, pagal to, kad ji yra silpnesnė ir delikatesnė, turi pasiteisinimą, jog jos žudyti negalima. Viėnok vyraus ar moteris prieš tiesas yra lygios, ir tik prasižengimo laipsnis gali būti arba menkesnis ar didesnis. Jos byla buvo iki mažiausio dalykėlio ištyrinėta, prirodymai taip aiški, o jos darbų vaisiai irgi žymūs, taip kad joki karės teismas pasaulyje negalėjo kitais bausmės jai nuskirti. Juk ji per devynis mėnesius tuo darbu — pagalba savo šaliai užsiiminėjo. Nesuikaitomos daugybės sąjungiečių kovoja vėl prieš vokiečius, ačiu tik p-lės Cavell išleidimui jų iš nelaisvės.

Dang juk pimtų ir apkaltintų tame su Cavell darbe žmonių, delei abejonės jų kaltės, buvo paliosuota, bet kad su ja pasirodė tikrai jos kaltė; jai tik mirties bausmė tegalima paskirti. Ji taip darė iš patriotizmo, pasišventimo savo šalei; todėl karėje kiekvienas pasišventėlis turi būti pasirengęs sutikti ir mirtį ir užmokėti savo krauju kuomet jis priešą susitinka ar tai karės lauke, arba tampa sugautas kitokiu budu kenkias ir blėdį darąs kariaujančiam prieš juos.

Rusų armijos pulkuose randasi daug moterų, jaunų merginų, sumintų nelaisvėn, kurios kariavo su priešais net vyrų uniformose. Jei gu viena iš tų būtų kritusi karės lauke, jog neivienas nebutų apkaltinamas už barbarišką darbą — nužudymą moteries. Taigi, dabar, kuomet kita jų draugė, kuri su noru pasirodė savo veikimą prieš vokiečius, kodėl ji negali sutikti mirtį?

Tautų likime yra tarpai, kur vieno priešo pasielgimas gali pakenkti visai tautai. Taip ir dabar buvo. Ši mirties bausmė buvo tam, kad atimt drąsą kitiems tokiems darbam — visai moterų sektai. Jeigu būtų kokie moterims išėmimai, tas reikštų plačiai atidarymą durų panašioms moterų darbams, kurios neretai pasirodo gabesnės net už gabiausias vyrus. Kodėl moteriai turi būti kiti keliai?

Negali būti jokio išėmimo šitokiam darbe nei vyrai nei moterėi, nes tas reikalinga apsaugai mūsų armijos. Blėdis didelė bus mums patiems, jei tie, kurie kenkia ir padeda kitiems, eis liuosai, nenubausti.

Dr. Zimm. praneša, kad jokių tarp kareivių apsiereikšimų nei atsakymų nušauti tą merginą nebuvo, kaip bandė aiškinti priešingoji spauda.

Silpnumas mūsų priešų argumentų šitame atsitikime yra nekur: jie nebando nieko apie tokį nubaudimą sakyti, tiktai rėkia, norėdami įdirginti publikoje negerą opinią prieš vokiečius, įvairiais neteisingais savo raportais bei žiniomis. P-lė Cavell nebuvo kankinama šaudymais ir nepataikymais, kaip kiti praneša, nes ji puolė tuoj po pirmos kulkos; — baudė ją mirtimi, pilnai teisingai patvirtino ir prie jos buvęs gydytojas.

K. S. K.

LONDONO NUOSTOLIAI.

Sulig paskutinių žinių pasirodo, kad Londone laike paskutinio Zeppelino bombardavimo nuostoliai žmonėse buvę padaryti iki 300. Tai buvo spalio 13 d. knomet Zeppelinai užpuolė Londoną

viduryj nakties; kadangi oras buvo tyras, tai iš orlaivių su švičsomis buvo galima apžiūrėti įvairios Londono svarbesnės vietas, o paskui mėtėta bombos.

PASKANDINO VOKIEČIŲ KRUISERĮ.

Iš Petrogrado pranešama, kad Anglijos submarinas prie Liepojos paskandino vokiečių karišką laivą „Prince Adalbert“ rusies. Apie nuostolius žmonės nepažymima.

10,000 IŠLIUSUOTŲ IŠ NELAISVĖS.

Londonas paskelbė, kad per p-lės Cavell pagalbą iš vokiečių nelaisvės išliustuota 10,000 anglų ir abelnai sąjungiečių. Jie prisidėjo vėl prie pulkų.

BALKANŲ DALYKAI.

Svarbiu klausimu dabar yra tas, prie ko prisidės Rumunija ir Graikija — prie sąjungiečių ar prie Vokietijos. Dedamos įvairios pastangos patraukti tas dvi valstybi ir prie vienos ir prie kitos pusės; varomos didžiausios politikos. Bet koki kas nieko taip aiškaus nesimato: mat, Rumunija norėtų gal prisidėti prie sąjungiečių, bet kad ikišiolei vokiečiai austrai yra laimėtojai ir pergalėtojai, — delei to, aišku, bijosi tokį žingsnį padaryti. Šioje kare, mat, eina užgrobito ir pasididindimo savo žemių klausimas, mažiau atsižvelgiama ant tautinių ar rasinių klausimų. Rumunijai irgi malonu įgyti daugiau žemių.

Graikijoje irgi ne kitaip yra: tenai jau nuo senai apsiereikė dvi pusės klausimas — ar prie vokiečių, ar prie sąjungiečių prisidėti. Sąjungiečiai Graikijai siūlė net plotus žemių kaip salą Cypros ir kt., kad tik ją patraukti prie savės. Bet tuomi nepavykus, nes Venizelos, premjeras, stovėjęs už sąjungiečių, net rezignuoti buvo priverstas. Paskiausios iš Londono žinios skelbia, jog Graikijos ir Bulgarijos kariūmenė turėjo susirėmimus prie tų dviejų valstybių rubežių. Tuomi norima pasakyti, jog Graikijos santikiai su Bulgarija blogėja, o delei to ji gali išeiti prieš Bulgariją, tai yra — su sąjungiečiais. Bet kad tą žinią paduoda tik „London Mail“ korespondentas ir kuri nėra oficiališka, tai gali būti, jog sąjungiečių tik taip bandoma leisti žinios, kad ir apsilankiant su tikrumu dalykų stovio.

Kadangi dabar Serbijai reikalinga greičiausia pagalba, kurią prizada sąjungiečiai priduoti, o vis nepasiskubina kaip reikiant prisijusti, Anglijos pasiūlymas Graikijai Cypro salos buvo su noru greituoju priduoti Serbijai pagalbą iš Graikijos.

SUGRIUVO FRANCIJOS MINISTERIŲ KABINETAS.

Paryžius. — Delei kariškų nepasisekimų Balkanuose ir iš keletos Anglijos ministerių atsisakysia iš savo vietų. Kalbama, kad į naują ministeriją ineis Briandas, kaip ministerių pirmininkas ir užsienių ministras. Buvusis ministerių pirmininkas pasiliks tiesdarystės ministru.

Sakoma, kad delei nepasisekimų Balkanuose ir iš keletos Anglijos ministerių atsisakysia iš savo vietų.

Geruose santikinuose pagirimas ar pegerbimas butinai reikalingi, kaip ir kad tepalas del ratų, kad jie suktųsi.

Iš Amerikos.

NAUJI VOKIEČIŲ DARBAI SUSEKTI.

New Yorkas, spalio 25 d. — Areštuoti du vokiečiai, kurie kiek laiko pirmiau bandė nusipirkti iš chemiškos dirbtuvės pierie acid — skysčio, kuris sudėjus su kitais prietaisais, sudaro didelę sprogstančią spėką. Tiedu vyrai yra: Robert Fay ir Walter Scholz. Fay buvo oficerius vokiečių armijoje kovoje prie Marne; Amerikon buvo pereitą balandį. Pagal atkastų dokumentų judvieju namuose pasirodo, jog jie turi ryšius su užrubežinių dalykų ministerija Vokietijoje. Antrasis yra gabus mechanikas ir apie porą metų jau Amerikoje.

Juodu kaltinami konspiracijoje ir įvairiose eksplozijose, kurios atsitiko delei nežinomų priežasčių. Taipgi prirodinėjama, jog jie davo pasiūsdavo su laivais, vežančiais sąjungiečiams amuniciją, bombas ir sprogstančią medžiagą tų laivų nuskandinimui. Kitoje vietoje susekta jų sprogstančių medžiagų sankrovė. Visame New Yorke eina tyrinėjimai; kur jie galėjo gaut sau reikalingos medžiagos bombomis daryti.

Pilnai dabar tas jų darbo susekimas laikoma Vokietijos valdžios suplanuotu, nes, kaip pasirodo, tam pinigų jie turėjo pakaktinai. Net kuomet Fay areštuotas, jis bandęs papirkti detektiva, kad jį paleistų.

Laike to, kaip tik pradėta amunicija dirbti Suv. Valst. eksplozijų atsitiko devyniose dirbtuvėse ant 14 laivų.

Spalio 26 d. pranešama, kad dar du vokiečiai delei to paties areštuoti. Prie to pranešama Fay'o prisipažinimas prie konspiracijų; sakoma, vartoja jie fondą iš \$30,000 savo reikalams, kuriuos pinigų pristatė vokiečių valdžia. Daugumas dar vokiečių nužuriama ir daug bus areštuota, nes tai pasiaiskina nepaprastai slapti jų veikimai Suv. Valst. prieš pačių valstijų tiesas.

Juos manoma nubausti po 10 metų kalėjimo ir baumės \$5,000.

Šiuo laiku Amerikos spauda tik ir užpildyta žiniomis apie šį atsitikimą.

UŽMUSTA 7 ŽMONĖS.

Mt. Clemens, Mich. spalio 24 — Pasažierinis traukinis sudaužė rėles skersuojantį automobilį, kuriame važiuavę 7 žmonės tapo užmušti; visi išmėtyti po apie ketvirtadalį mylios nuo atsitikimo vietos.

MEKSIKOS DALYKAI.

Washington, D. C. — Suv. Valstijų karės departamentas prisakė gen. Furstonui, komandieriui prie Meksikos rubežiaus, pastatyti tenai 20,000 karių, kad apsaugotų nuo Meksikos sukilėlių po priežiūra gen. Villos.

Karė tarp Carranzos ir Villos vis dar nesibaigia. Iš Douglas, Ariz., pranešama, jog gen. Carranza pasisekė iškasti apkasus prie Agua Prieta, kur galima ešą susilaikyti užpuolimo per Villos armiją. Ten prirengta 20 kanuolių ir kitko.

18 PABĖGO IŠ KALĖJIMO.

Knoxville, Tenn. — 18 negro kalinių, uždarytų pavieto kalėjimui, išplovė per lubas skylę ir visi išbėgo nusileidę žemyn blanketų virvėmis. Tris iš jų jau sugavo. Paskirta dovanos už sugavimą kitų — po \$25, o negro Senguines, pasmerkto mirtin už sugavimą skiriama dovana \$100.

SUDEGĖ 40 VAIKŲ.

Peabody, Mass., spalio 28 d. — Šiame miestelyje atsitiko baisi nelaimė. Rytmetėje bažnytinėje šv. Jono mokykloje kilo gaisras. Ugnis greitai apėmė visą mokyklos namą ir apėmė išėjimo vietas. Vaikai baisiame išgastyje viens kitą mindžiojo. Daugelis vaikelių šoko per langus, kur apačioja jų daugelį sugavo su išskęstomis paklodėmis ir blanketais ir uomi išgelbėjo nuo užsimušimo. Daugelis išgelbėtų yra sužeisti, nekurie gana sunkiai. Jau surasta 20 apdegusių vaikų lavonų. Viso gi pasigenda dar apie 40 vaikų.

Gaisro priežastis — tai sprogimas garinio katilo, kuriuomi buvo apšildomas visas namas. Tai gi katilui sproguos pečiuje ugnis buvo išdraskyta sklepe ir tokiu būdu umai pradėjo legti mokyklos namo apačia.

GAISRE ŽUVO 14 ŽMONĖS.

Pittsburgh, Pa. — Spalio 25 d. ionai užsidėgė popierinių dežučių dirbtuvė (Union paper Box Co.), kurioje daugiausiai dirbo nėrginos. Ugnyje žuvo 13 mergių ir 1 vyras. Kitos gi mergių besigelbėdamos šoko nuo antrų ir trečių lubų ir gana sunkiai susižeidė, jos dabar ligoninėje. Blaža viltis, kad nekurios pasitaisyti.

Ypačingai narsiai gelbėjo mergitą vienas darbininkas Petras Valonas, kuris kelis kartus įlipo į gegantį namą ir kelias merginas išgelbėjo. Šeštą kartą įlipo, daučiau negrįžo — pats žuvo ugnyje. Vyriausias dirbtuvės perdėtinis lingo. Vieni sako, kad jis kur pasislėpė, o kiti sako, kad jis begelbėdamas kitus ugnyje žuvo.

DARBAS ir KAPITALAS

Schenectady, N. Y. — Darbininkai Electric kompanijos skaitliu 1,300 pradėjo vesti derybas su tarbdaviais, tikimasi, kad susitarys ir streikas greitai užsibaigs.

New York, N. Y. — New Yorko darbininkų unių atstovai apaltina darbdavius, tai yra kontraktierius budavojančius poženinius geležkelius už visas nelaines ir ingriuvimus. Unių atstovai sako, kad gabesniais ir patyrujam mechanikui ar amatininkui iesiog negalima gauti darbą delei menkos užmokesties. Kontraktieriai delei pigumo naudojami nepatyrusiais darbininkais, nuo co ir įvyksta gatvių ingriuvimai, kurie prazudo gyvastis. Kontraktieriai delei apturėjimo didesnio pelno pastato pavojungu gyventojus ir atima kšnį duonos prityusiams darbininkams.

Nashua, N. H. — Streikas tęsiasi pilnu smarkumu. (Žiūrėkite korespondenciją šiame N.)

Chicago, Ill. — Naktys spalio 6 d. įvyko riaušės tarp streikierių ir jų priešų. Šaudėsi. Likosi ant vietos persautas streikieris Kapperis. Kiti gi tris streikieriai ikosi sužeisti.

Madison, Wis. — Vyriausias valstijos teismas taip išaiškino statymus, kad darbdaviai turi atsakyti už darbininkų nesveikatą, kurią jie ingauna bėgdamai vandenį dirbtuvėse. Tos valstijos adnokatai sako, kad dirbtuvių savirinkai turės įvesti savo dirbtuvėse visą eilę higieniškų pagerinimų.

New York, N. Y. — Streikuojanti pienvežiai firmos „Sheffield“ aikosi gana stipriai, nors juos laibai policija persekioja.

Chicago, Ill. — Siuvėjų streikas netik kad nesimažina, bet vis dar didėja.

Boston, Mass. — „Boston and Maine“ geležkelio prekių stoties darbininkai prisijungė prie „New York, New Haven ir Hartford“ bei „Boston and Albany“ ir sustreikavo. Viso streikuoja 3,000 darbininkų.

Iš Rusijos.

MAKAUSKAS NUMIRĖ.

Neseniai numirė garsus Rusijos epliorius Vladimiras Makauskas. Jis gimė 1846 metais. Daugelį jo paveiklų surinko Tretjakovo galerija Maskvoje.

RUSIJA JIESKO PASKOLOS.

Pasklydo gandas, kad Rusija vėl jiesko naujos paskolos užrubežiuose. Šiuomi kart jį nori pasiskolinti vieną miliardą rublių pas Amerikos piniguočius. Ji žada mokėti po 5 ir pusę nuošimčių.

RUSIJA PERKA MATERIJA.

Rusijoj turbūt labai stokuoja drabužių, nes šiomis dienomis Rusijos valdžia nupirko nuo Amerikos fabrikantų įvairios materijos del drabužių net už 7 ir pusę milijonų dolarių. Tos prekės turės but pristatytos vienios į Archangelską, kitos į Vladivostoką.

MASKVOJE VALGIŲ STOKUOJA.

Berlino vokiškuose laikraščiuose paskelbta, kad Maskvoje labai stokuoja valgomųjų daiktų. Iš Maskvos gi atėjusieji rusiški aikraščiai sako, kad ten užvis labiausiai stokuoja kuro. Nežinia kuriems greičiau galima patikėti.

RUSIJOJE JAU IŠKRITO SNIEGAS.

Šimet Rusiją užklupo ankstybi šalčiai. Šiaurėje jau net užsalo Archangelsko portas, taip, kad laikinai sustojo laivų vaikščiojimas, tol kol ledalaužiai neišlaužė. Gi vidurinėje Rusijoje jau škruto sniegas. Kiek daugiau pangių Rygos apielinkėje, taip kad von Hindenburgo armija jau maruoja per sniegą.

NAUJAS GELEŽKELIS.

Iš Petrogrado praneša, kad geležkelis, jungiantis naują šiaurėje šūdavotą Katrės portą su Rusija, jau užbaigtas budavoti ir traukiniai pradės vaikščioti lapkričio pradžioje. Tas portas nors ir toimoje šiaurėje, bet neužsala, todėl Rusija turės susinešimus su visa Europa ir Amerika per visą žiemą. Šis geležkelis ilgio 1,220 verstų pabudavotas laike 6 mėnesių.

Iš Lietuvos.

Kaunan vokiečiai nesiliauna vėžę Nemunu šovinių ir šumamosios medžiagos. Iš čia automobiliais gabinama šoviniai ir mušių laukus. Tų šovinių tokia daugybė aikvoja, kad nebeužtenka automobilių jiems vežioti. Iš Kauno vėžą šovinius Vilniaus ir Aukmergės frontan, toliaus dar vėžama vežimai Gardino pusėn per Suvalkus-Goldapą, tarp kurių vokiečiai jau yra pravedę geležkelį.

Karšan vokiečiai parsiaunt 10 tuks. nelaisvių laukams valyti ir javams sėti. Gyventojams vokiečiai palieką tik dalį suimtų javų.

kitus gi imą savo naudai. Laukams gyventi ir sėti parvežę daugybę visokių mašinų. Laukai sėjami labai plačiai. Tuos gyvenimus, kurių savininkai yra išbėgę, apsėdo, anot „J. Sin.“ vokiečiai atėjusiai iš Prusų.

Vilnius. Naktį į 29 rugpjūčio vokiečių zeppelinas buvo pasirodęs ant Naujos Vileikos geležk. stoties ir numetė apie 40 bombų, iš kurių dauguma nukrito ant geležkelių namų.

Iš Latvijos.

RYGA.

Aprupinimas Rygos valgomaisiais daiktais. Grudus užpirkti iš karės intendantūros ir sodiečių miestui neleista, bet duodas inspektymas, leisti invežti ankščiau miesto užpirtuosius rugių ir kviečių miltus ir cukrų.

Del karės padarytų nuostolių atlyginimas. Šiomis dienomis sugrįžo Rygon kai kurie Rygos pajurio vasarinių gyvenimų savininkai, kurie buvo nuvažiavę Petrapilį ir praė tē augštesniosios valdžios, kad jiems atlygintų nuo karės veiksmų kilusius nuostolius. Valdžios įstaigos prijautė tų namų savininkams. Kai kurie tų savininkų, kurių triobos suardytos karės reikalams, gavę raštus, kad jiems išmokės 40 nuošimčių jų turto vertybės.

Nelaimingas atsitikimas. Brigerio muilo fabrike išimant katilus užvakar nukrito nuo pečiaus 50 metų amžiaus darbininkas Martynas Goba. Nuo krintančių plytų jam išsukta kajrioji ranka ir nulaužta 2 pirštu.

Latvių suvažiavimas Petrapilyj. 30 ir 31 rugp. Petrapilyje buvo suauktas tų latvių visuomenės įstaigų atstovų suvažiavimas, kurios rupinasi latvių pabėgėliams Baltijoj ir visoj plačioj Rusijoje.

Atvyko delegatai gangreit nuo visų kiek nors žymesnių latvių pabėgėlių aprupinimo organizacijų iš viso 123 žmonės; jų iš Rygos vien buvo 48 delegatai, iš Petrapilio 37, — Maskvos 6, — Pskovo 3 ir tt. Suvažiavimą atidarė 1 val. dieną Dumas atstovas Zalits su prakalba, kurioj nurodė svarbų dabartinės valandos visai latvių tautai. Paskui kalbėjo antras latvių Dumas atstovas Goldmanas. Patarus p. Zalitsui buvo sudainuotas Valstijos himnas ir nusiųstos telegramos Jo Didenybei Carui, Valst. Dumai, karalaitės Tatjanos Komitetui, visos Rusijos miestų ir žemiečių įstaigų sąjungų ir, ant galo, patariant p. Veinbergui, Valstijos Tarybai.

Vidaus dalykų ministras leido susiaukti suvažiavimą abiejų V. Dumas atstovų (Zalits ir Goldmano) atsakomybėn, todėl posėdžiū pirmininkavimą pasilaiko jie sau; jiems pagalbą dar priskirta šie žmonės: agron. Bisenaskas, agr. Skubinis, advok. A. Bergas ir mokyk. Zalitsas (šis iš Maskvos). Petrapilio atstovas Petrunkevičius lietuvių kalboje pasveikino susirinkusius karšta kalba ir nurodė į abiejų giminių tautų — lietuvių ir latvių, bendrus vargus ir reikalus. Paskui kalbėjo atstovai kitų miestų, apsakdami vargingą padėjimą pabėgėlių. Tuom ir pasibaigė jau vakarop pirmoji diena.

Antrą dieną be paskaitų apie pabėgėlius vidaus gubernijose buvo sprendžiamas klausimas: „ar bėgt artinantis prie, ar pasilikti namuose. Pasibaigus diskusijoms, suvažiavimas priėmė tokį nutarimą: delto, kad Rusija nėra

prisirengusi milžiniško pabėgėlių kačiavos priglausti, tai senesniems žmonėms patariama pasilikti, kiek tikta galima, savose vietose. Asmenims nuo 15 metų lig tam amžiui, iki kurio Vokietijoje šaukiami karės tarnystėn, laiku reikia prasišalinti iš tų vietų, kur ketina priešas insilaužti. Intelligentams irgi patariama prasišalinti, nes vokiečiai nekartą išsitarė, buk latvių inteligentai išnaikintini.

Paminėta, kad, anot kai kurių kalbėtojų, padėjimas pabėgėlių net sostapilyje labai blogas: sanitariškos ir higieniškos apystovos — žemiaus kritikos. Dar buvo patarta kreipties prie valdžios su prašymu, kad nukentėjusius kraštų gyventojams būtų išmokėta pašalpos nors ketvirta dalis jų nuostolių.

Nepaprastas atsitikimas Ogero stotyje buvo šiose dienose. Vieną vakarą stotyje netikėtai atsirado 5—7 vokiečių kareiviai be šautuvų. Buvusi stotyje publika taip sumišo del nelaukto prūsų apsilankymo, kad nieko neveikė prieš nepaprastuosius svečius. Kaip matyti buvo išsigandę ir patys prusai; bet kaip niekur nieko, atsisdė sau ant suolo ir dairėsi aplinkui. Tiktai po pusvalandžio atsirado stotyje komendantas su patruliu, suėmė prusus ir nusiuntė juos į Kreicburgą. Sako, buk tie prusai ešą arba paklydę sargai arba žvalgai.

Baltijos Porte (netoli Revelio) naktį į 28 rugp. buvo atlėkęs vokiečių zeppelinas ir numetė keletą bombų viena po kitos; jos išmušė duobes sieksnio gilumo ir poros sieksnių platumo. Bombų skėvel-dros svėrė arti pudo. Prikimstos bombos buvo pakulomis, apipiltomis su kasžin kokiais sakais. Bliedies žmonės nepadarė. Pradėjus musiškiams šaudyti — zepeliną nuskrydo Revelio pusėn, bet tenai jo nesulaukė.

Korespondencijos.

PATERSON, N. J.

Subatojė spalio 23 d. buvo prakalbos surengtos Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugijos.

Pas E. Kindaras perstatė kalbėtoją p. Neviacką iš Brooklyn'o. Kalbėtojas taip prabylė į publika: „Pirmą kartą man prisieina čia Patersone kalbėti, ir gal buti pirmą kartą savo gyvenime kalbėsiu į tokį mažą skaitliū. (Publikos buvo apie 40 — 50 yp.) Nors šiandien ir daugiau publikos butų, negalėčiau kalbėti, jaučiosi nesveikas. Dangel esu apvažiavęs Amerikos miestų ir miestelių, bet niekur neradau senesės draugijos, kaip nuo 40 metų. Nepirmiau kaip 40 m. pradėjo važiuoti čion lietuviai. Dabar atvažiavusiam Amerikon „grinorini“ nėra vargo, delto, jog atvažiuoja pas brolių ar pažįstamą, kuris tuojuos pasitinka, pavaišina bačkute alaus ir didelin šolderiu. Bet atvažiavusius prie 40 m. niekas nepasitiko ir jie turėjo dirbti sunkiausius darbus nemokėdamas anglų kalbos.

Taigi tuomet lietuvius sutikęs lietuvių negalėdavo atsišnekti. Paskui laikui bėgant, dauginantės lietuviams pradėjo tvertis parapijos, statyti bažnyčias, manydami žmoneliai nors bažnyčioj nusiraminti. Paskui pradėjo tverti visokias bažnytnes draugijas, glaudties prie viens kito, bet ir tas nevisai palengvino lietuvių gyvenimą; — jautėsi vis kažko trūksta. Dabar musų laikuose jau draugi-

jos skaitoma tukstančiais, bet į tas draugijas labai mažas skaičius priguli.

Kalbėtojas pabarė nekurius gaspadines, kurios nelaiko ant burdo tuos vyrus, kurie skaito „darbininkus“ laikraščius „Laisvę“, „Kovą“ ir „Keleivį“.

Prakalboms pasibaigus buvo užklausi. Viena tos draugijos narė — Karolina Varaškevičiūtė užklause kalbėtoją, kodėl taip yra, kad žmonės sako, jog mūsų draugija pirmėiviška ir visur pirmėiviškai elgiamės, o ar autingas, ar balius, jokio pamarginimo nėra (suprantama: dainų, deklamacijų), o vien tik alaus bačkutės. Aš nežinau, — sako mergina, — ar pasilikti prie tos draugijos ar apieiti. Kalbėtojas patarė daugiau rašyti prie draugijos, nes tuomet moteris ir merginos nubalsuos, kad nebūt alkoholiaus. Tuojaus kita draugijos narė Jonikienė, socialistė, pašoko ir sušuko: „Čia mūsų draugė sakė, kad nėra pamarginimų paš mus. Aš „užordeliavau“ jau alaus, vyno ir sodės, o ir pamarginimas. Ar reikia geresnio.“

Tuomį prakalboms pasibaigė.

Laimutis.

NEWARK, N. J.

Čion žmonės gana gerai darbuojasi. Štai TMD. 41 kuopa rengia agitativiską prakalbą, o SLA. 245 kuopoje nemaža karščiavimo.

Šv. Traičės lietuvių parapija nutarė ateinančiais metais statyti naują bažnyčią vertės \$50,000, o lietuviškų draugijų sąjunga — da statyti naują svetainę vertės apie \$40,000. Pažadėtų pinigų nuo draugijų jau turi \$5,000. Sumanymas labai gražiai išrodo ant popieriaus, tik kas žin kaip bus. Sąjunga vadovauja atžagareiviai — socialistai.

Kun. Dobužinskas sparčiai organizuoja Liet. Kat. Darbininkų sąjungą, — jau ir kuopa susitvėrė. „Darbininkas“ pardu-

nėjamas visokiuose pakampiuose. Lietuvių Piliečių klubas ragina visus pastoti piliečiais ir norintiems prigelbsti.

Tautos Fondo vietinis komitetas daugiausiai aukų sušelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karės, jis surengė du angliškus teatrus, vieną „tag day“, o kiti padarė.

Vt. Leščinskas yra kandidatu į Justice of the Piece ant demokratų tikieto dešimtam varde. Laike balsavimų nepamirškite lietuvių.

Newarkietis.

Spalio 24 dieną vietinis Tautos Fondo komitetas leidis miesto majorui surengė „Tag Day“ la-bui lietuvių nukentėjusių nuo karės. Tą dieną anksti iš ryto prie dr-stės šv. Jurgio svetainės susirinko apie 400 aukų rinkėjų. Čion pribuvo ir automobiliai, kurie važiojo aukų rinkikus. Taip, kad ant kiekvieno kampo didesnės gatvės stovėjo rinkėjai su mėlynomis juostomis ant dešinės rankos, ant kurių buvo užrašyta: „Tag-ger Lithuanian-American Relief Society“ ir kiekvienas turėjo rankoje po blekinę dėžutę, su tokiu pat parašu. Ir taip dirbo per visą dieną.

Pavakare aukų rinkėjai pavargę pradėjo sugrįžti atgal, o apie 6 vakaro valandą veik visi susirinko. Nekurie išbuvo visi die-ną nevalgė, bet niekas nerugojo, visi buvo linksmi.

Apie 8 v. vakare buvo perstatymas, dainos deklamacijos. Vyčiai sulosė komediją „Sulyg naujos mados.“ Po lošimo panelė O. Radzevičiūtė perskaitė aukų rinkėjų vardus ir sumas kiek kas surinko. Pasirodo, kad p-lė A. Svidrinskiūtė surinko daugiausiai — net \$25.79, toliau sekė \$18 ir \$15. Daugelis nesurinko nei iki dolariui. Viso aukų surinkta — \$1,300. Kunigas Dobužinskas pridavė \$20. Vakaras gi davė pelno \$48.50. Taigi viso sykiu pasidarė \$1,368.50.

Su automobiliais daugiausiai

pasidarbavo p. Simonas Goddis iš Orange, N. J., p. Sedvidis iš Bayonne, N. J., Aidukaitis vietinis ir kiti.

Apie tą dieną vietinė anglių spauda gana plačiai aprašė. Newarkietis.

GARDNER, MASS.

Nedėlios vakare 24 spalio, TMD 30 kuopos klube parengė koncertą, kuriuomi norėjome susirinkusios publikos atydą patraukti į TMD. kuopą. Pradėjus vakarą pirmiausiai p. M. Stakėnas laikė paskaitą „Kaip sena žemė.“ Paskaita buvo gana žingeidi. Buvo taip pat išguldinėta kokiais būdais prieiti prie to, ką dabar žmonės žino apie žemę. Viskas buvo išguldinėjama suprantamoje populiarioje formoje. Susirinkusiųjų matyti buvo labai užganėžiojo aukų rinkikus. Taip, kad dinti iš tos paskaitos.

Po paskaitos buvo dainos. Pirmiausiai sudainavo p. F. Tauginas dainelę „Dingai, o drauge karžygi“, o p. A. Nalivaika sudainavo „Kur banguoja Nemunėlis“. Paskui deklamavo pp. A. Petraitis, A. Žilius ir Nalivaika, o p. Jakubėnas pasakė gražų monologą. Panelės M. Vinauskaitė, J. Palčiūtė ir A. Dulkiūtė labai gražiai sudainavo „Vos tik mėnulis.“

Visiems veikėjams reikia pasakyti padėkos žodį už padėjimą mums darbuotis. Mums labai linksmas, kad pati publika mums prijaudė. Toki koncertėlių vėl regime lapkričio 14 d. ir užkvičiame visus atsilankyti. Bus liudovų leidžiama iš publikos imti dalyvumą koncerte, ir kas geriausiai atliks savo užduotį, tas gaus dovanas knygomis. Bus trys dovanos.

Vienas pas mus labai nesmagus apsiereiskimas. Musų socialistai rašinėja į laikraščius neteisingas žinias. Ar gi negalėtų susilaikyti nuo to, jau net del tų neteisingų užspūdinėjimų mums pritrūsta kantrybės.

P. S. Remeikis.

SO. BOSTON, MASS.

Bostonas susilaukė didelių permainingų viešame gyvenime. Visos srovės sujudo dirbti, visi visokiais būdais stengiasi padaryti ką nors gero, prakilnesnio; rengia teatrus, koncertus, vakarinius kursus, prakalbas. Neseniai LSS. 60 kuopa apskelbė, kad liki Naujų metų bus sulošti net keturi veikalai. Vyčiai irgi mokina visokių veikalų ir vakarinius kursus įsitaistė, bet kodėl vyčiai atsiskyrė, delko neišlenda iš sklepo, delko neišeina į platesnę visuomenę pasirodyti. Reikia suprasti, kad statyti didesnius veikalus sklepe negalima, viena, kad seną sunku pritaikyti, o antra — kiekvienas ten nenorės lankytis del to, kad sklepas yra labai žemas. Gaila žiūrėti į lošėjus, kurie sugadina skonį. Nesmagu būti tokiam sklepe, kur troškū ir kur pats veikalas sudaromas. Mažesnius veikalus, arba kokias prekeijas ar mokyklą tai galima atlikti ir sklepe, bet ne didelių veikalus. Gal vyčiai mano, kad jiems pigiau atsieina skle-pas negu salė, bet tegul supranta, kad sugadina geras veikalus ir atpratina publiką nuo teatrų, nors geriausi jie būtų artistai, netinkamoj vietoje viskas perniek. Delko vyčiai neina Lietuvių Są-lėn, kur tam tinkama scena? Gal mano, kad jiems žmonės prijaudė. Žinoma, kaip jaunai organizacijai, žmonės prijaudė, bet užtikrinu, kad musų publiką gali sugadinti toki vyčių darbai, bei politika. Delko gi nėra to pas-svetimtaučius? Jie turi geresnius sklepus negu vyčiai, bet visomet rengia teatrus tam tikrose salėse. Gal musų vyčiai to nedarytų — iš jų tarpo yra gerų ir suprantančių žmonių, bet visa bėda, kad jie yra po vadovystę kun. Kemešio. Ką jis sako, tą turi daryti. Ant jaunimo užkrautas jungas, kurį jis turi nešti, negali liuosai nieko veikti. Dar prie to vyčiai pradėjo visokiuose darbuose skirties nuo kitų, kaip tai: dailėje, dai-

nose, teatrų rengimuose ir tt. Kn. Kemešis privertė savo vyčius skirties nuo vienybės; jis verstinai liepė tvirti savo chorą, lošti teatrų, nesusidėti su „Gabija“, kuri yra vienatinė dailės draugystė, kurią moka vienas iš lietuvių tautos muzikos mylėtojas gerb. M. Petrauskas. Jam — vadovaujant „Gabija“, galima tikėtis, atneš daug naudos. Kas priguli prie „Gabijos“ ir ją remia, tas prisideda prie atgaivinimo musų tautos dailės. Kas skiriasi nuo „Gabijos“, kas jos neapkenčia, tas nėra vertas lietuvių vadintis.

Ligšiol buvo viskas ramu, niekas nekiludė kultūros darbą. Ačiū gerb. kun. Žilinskui, jis rėmė „Gabiją“, ją garsino, ragino visus prigulėti, davė salę repeti-cijoms, nebuvo nei jokių partijų, bet atvažiavęs kun. Kemešis į Bostoną užsoko už akių ir nori būti visų „lyderis.“ Tuojaus apskelbė, kad čia viskas negerai, kad reikia jaunimą šviesti, auklėti, mokinti, ir tuojaus suorganizavo vyčius. Gal kun. K. mano, kad suskaldytas jaunimas atneš naują, jeigu būtų prigulėję „Gabijon“, visais išblaškytas jaunimas, būtų galima daug nuveikti (ir dabar gabijiečiai atsieks savo tikslą). Vyčiai varo purviną politiką. L. Švagždydys prigulėjo prie „Gabijos“, ir prie vyčių, tai neapkenčė jo, ir žmogus buvo priverstas pamesti vyčius. Vyčių susirinkime buvo paduoti skundai ant p. Švagždzio ir nereikėjo nei balsuoti, nei nieko apkalbėti, — kun. Kemešis, budamas to susirinkimo pirmininku, pasakė tai ir viskas. Ot koks puikus politikie-ris tas musų Kemešis, nežiuri nieko, bet daro kaip nori, gal mano kad jam čia Chicago. Apsiriks, čia Bostonas, čia žmonės supranta kun. Kemešio politiką, mato koks yra vienybės ardytojas, mato kas jam rupi; neapgaus bostoniečius. Gal gerb. skaitytojai pramans, kad aš užsiuolu ant vyčių arba ant kun. Kemešio. Anaipol, aš

pasakiau teisybę, žinau gerai visus jų darbus, ir užtikrinu, kad nieko negelbės jokis veikimas prieš „Gabiją.“ „Gabija“ kaip puikiai veikė, taip ir veiks, jai platus gyvenimas delto, kad ją vadovauja Lietuvos didvyris, o vyčiai netoli važiuos, jeigu klausys Kemešio. Aiškiai jau mes pamatėm kas per vienas musų vadovas kun. Kemešis. Savo „Darbininko“ N1 tuoj užkludė visus savo „pasikalbėjimais.“ Visi suprato, kad „Darbininkui“ nerupi apšvieta platinti ar tamsuolius šviesti, o rupi augščiau pakilusių lietuvių erzinti visokiais išmisiais. Mes džiaugėmės sulaukę daugiau musų darbininkų spaudos, manėme, kad bus švietėjas, padės traukti žmones iš vargų klonio, iš tamsybės, bet apsirikome. Kemešui nerupi darbas, kuris yra veikiamas nauda musų tautos. Jis suranda kad čia yra bedieviška-laisvamaniška. Jis nieko nenori matyti, jam rupi tik vyčiai ir klerikalų augimas. Atgal metai to nebuvo Bostone; kuomet vadovavo kun. Žilinskas, viskas buvo tvarkoje, nebuvo skiriami: „Tu juodas, aš baltas.“ Nepaisant jokių priešų, bet su pagalba musų gerų rėmėjų širdžių, „Gabija“ užsidėjo sunkią našą ant savo pečių ir nuo 22 d. spalio, pradės rengti vakarus kas pėtnyčia, per visą žiemą iki gegužio mėnesio. Bus sulošta: lapkričio 5 d. — „Ex-propijatorius“ su šokiais, lapkr. 12 d. — Operetė „Adomas ir Jieva“, lapkr. 19 d. — „Nesipriešink“, lapkr. 26 d. — operetė, Gruodžio 3 d. — Koncertas didžiojo ir Mažiojo chorų, „Malunininkas ir Kaminakretis“ Gruodž. 10 d. — „Jauaukis“, ir „Gaila Usų“, Gruodž. 17 d. — „Lietuviškas Milijonierius“ ir „Consilijum Facultatis“ — abi operetės, Kučios vakaras pas praeistais. Gruodžio 31 d. — Vaikų vakaras, toliau bus sulošta „Keistutis“, „Pabaigtuvės“, „Blinda“, operetė „Du Muzikantai“, „Birutė“ — opera, „Velnias Išradėjas“ — opera ir tt. Tą vakarų eilę musų „Gabijos“ artistai išpildis.

Ir dar šalip to lapkričio 21 d. bus koncertas su prakalbomis pamini-mui 10 metinių sukaktuvių Liet. Politisko Seimo Vilniuje, o Gruodžio 26 d. bus surengtas koncertas Labdarybės dr-jos naudai. Gerbiamu musų inteligentų bei rėmėjų prašyčiau paremti tą musų sunkų kulturišką darbą, mes dirbame ne del pelno, ne del pasinau dojimo, bet del naudos musų Tautos. Mes mokinamės vargstame per naktis delto, kad sėti grožę, dorą ir prakilnumą. S. Mockus.

Spalio 22 d. Lietuvių svetainėje buvo „Gabijos“ suruoštas lošimas „Gudri Našlė“, „Gabijos“ lošėjai išpildė visas roles. Ypatinai gerai lošė Kuzmickiūtė, Šilinis, Apšega ir kiti. Nekalbant plačiau lošimas nusisekė puikiai, mat aktorai su dideliu pasisventimu dirbo savo darbą. Dabar „Gabija“ kaip teko man sužinoti, statys ant senos veikalelius kiekvieną pėtnyčios vakarą. Nes tik per teatrą geriausiai galima prieiti prie žmonių, kad juos pakėlus. Šį kartą publikos buvo virš 200.

Girdėjau kad gerbiamas M. Petrauskas rašas naują operetę „Du muzikantai.“

Spalio 24 bažnytinėje svetainėje buvo vyčių suruoštas teatrėlis „Gaila Usų“ ir „Migla.“ Lošimas išėjo neperblogiausiai. Kaip kurie aktorai geri komikai. Vie-

apskelbimų platinimo vieta, bažnyčia pastoja — hipokritizmo vieta. P. Sakat.

FELJETONAS

ŠVENTASAI KONĖERTAS.

Nedėlios vakaras. Saulutė, kuri per ištisą dieną giedriai kaitino gaivindama viską, kas tik randa-si ant šios ašarų, pusiau apmiru-sios, pakalnės, jau buvo pasislėpusi, ar tai, gal, nuėjusi pasiklausyti vakarinio puikaus dangiškojo angelių koncerto...

Mėnulis, norėdamas užimti jos vietą, pradėjo rodyti savo išblīkusį veidą ant horizonto skliauto. Jis, mėnulis, usą pakreipęs ir akį primėkęs, lipidamas augstyn, šyp-sodamasis žiūrėjo į šį pasaulį... Jis šypsojosi matydamas kaip kurios vaikščiojo patamsėje. Ne „protiniegij“ šios žemės Europos jaug'jie bijosi šviesos!...

Žmonės šaudosi, badosi vienas kiti, dairant, tai į mėnulį, tai į pro šalį einančias su „miltuotais“... veizų žingsniavau šaligatviu plačio-deliais merginas, staigu per petį sios gatvės, linkų tos vietos, kur sudavė sunki ranka, suvis ne tokia turėjo atsibuti šventasai koncer-ranka, kaip mano Pranulės, ir sutas. (Aš labai myliu dailą, kolei šuko: dar ji daila, kol ji dar „beparti-viška“, nes jau neužilgo „Laisvė“ padarys ją — daila partiviška.)

„Aš!“ — Labą vakarą, tamis-Taigi sužinojęs, kad atsibus musų tai, — atsibusus ir pamatęs, kad bažnyčios koncertas ėjau pasi-klausyti....

Plačioji gatvė jau buvo visa nušviesta didelių elektros lempų. — Nugi į koncertą. — smarkiai šaligatviais, šalip manęs, „spacie-atkirto mano pažįstamas; — Ar ravo,“ — dar daug žmonių; dau-gi tu nebuvai šįrytą bažnyčioje gausiai jaunimas: — vaikinai su ir negirdėjai, kaip kunigėlis per

merginoms. Nuo merginų veidų, vėjaliui paputus, dulkėjo „miltel-liai“... Tarp jaunų porelių buvo si ant šios ašarų, pusiau apmiru-sios, pakalnės, jau buvo pasislėpusi, ar tai, gal, nuėjusi pasiklausyti vakarinio puikaus dangiškojo angelių koncerto...

Mačiau daug jaunų porelių susikabinusių už rankučių vendan-tės; bet tos porelės kaip tik prieina skersgatvį, tuojaus ir pasuka į tamsias gatves. — Matomai, jaunimas bijosi šviesos, lyg apuokai. Kasžin kas jaunimą traukia vilioja į patamsį!...

Man gaila darėsi žiūrėti į tas jaunas, nuteptais veidais, porelias, kurios vaikščiojo patamsėje. Ne „protiniegij“ šios žemės Europos jaug'jie bijosi šviesos!...

Ir taip, man beinant ir besitairant, tai į mėnulį, tai į pro šalį einančias su „miltuotais“... veizų žingsniavau šaligatviu plačio-deliais merginas, staigu per petį sios gatvės, linkų tos vietos, kur sudavė sunki ranka, suvis ne tokia turėjo atsibuti šventasai koncer-ranka, kaip mano Pranulės, ir sutas. (Aš labai myliu dailą, kolei šuko: dar ji daila, kol ji dar „beparti-viška“, nes jau neužilgo „Laisvė“ padarys ją — daila partiviška.)

„Aš!“ — Labą vakarą, tamis-Taigi sužinojęs, kad atsibus musų tai, — atsibusus ir pamatęs, kad bažnyčios koncertas ėjau pasi-klausyti....

Plačioji gatvė jau buvo visa nušviesta didelių elektros lempų. — Nugi į koncertą. — smarkiai šaligatviais, šalip manęs, „spacie-atkirto mano pažįstamas; — Ar ravo,“ — dar daug žmonių; dau-gi tu nebuvai šįrytą bažnyčioje gausiai jaunimas: — vaikinai su ir negirdėjai, kaip kunigėlis per

sumą iš „ambonijos“, užsakė, kad visi ant „eidi-klak“ susirinktume, bus koncertas...

— Tai labai gerai, aš ir gi einu į koncertą; tai eiva kartu.

Besišnekučiuodami netrukus pasijutome, kad jau daėjova į tą vietą, kur reikia. Štai ir bažnyčia.

Bažnyčioje jau buvo beveik pilna prisikimšusi žmonių. Mudu šiaip-taip suradę vietą atsisdome į „lomkas“, ir pradėjova poteriauti...

Vyrai, ką-tai vienas kitam kukšdėjosi į ausį. Moteris, rankas susiėmusios, meldėsi. Merginos žvalgėsi po visą bažnyčią, matomai, norėdamos pamatyti savo Jonuką ar Petruką... Visi laukia prasidedant koncerto.

Besimeldamas patėmijau, kad didelis vyras dalina „literatūrą“ — knigeles. Ranką ištisęs, laukiau, kad ir man duotų, — davė. Ant knigėlės viršaus, metėsi į akį, didelėmis raidėmis užrašas: „Šventasai Koncertas.“ — Tai buvo programos.

Skaitau: — Po šimts perkunų! — Kas gi čia per do stebuklai!!! — Dar arčiau prikišęs prie akių programą skaitau: — „Šventasai Koncertas“; atvertus antrąjį lapą matau šv. tėvo Benedikto XV. paveikslą; ant trečio lapo — mal-delė, su „atlaidais“, ar gal „po-zija...“ kuri šiaip skamba: —

„Pyter Džakubka, — „foist klias“ — salinuas, vientaučiai pasavosius; — užlaikau „foist klias“ gėrimus, lagerį, elį, džinę, brandę, room-punę... o jau

cigarų kvėpėjimas, tai kiekvieną į vidų traukia; tikra „aptieka...“ — 1112 — 2nd Str...

Toliau matosi vyškupo A. Baranausko paveikslas, — ir vėl „mal-delė“, o po jai kito ar dar kiltesnio karčiarninko apskelbimas. —

Užtikau ir poezijos: — „Tasai žmogus besmegenis...“ o dar toliau didelėmis raidėmis šioki užrašą:

„Compiments of a Friend.“ Bet žemiaus: — „Breith Brewing Co.“ — išdirbam gardžiausią visame Elzbietus mieste, lagerį, elį...; — Musų „foist klias“ bravoras velija parapijai ir parapijonams visi gero!

Verčiu toliau lapą po lapu. Matau kun. Burbą, kun. Maironį, musų kleboną, musų bažnyčią ir daug kitų paveikslų. Tarp tų paveikslų priverstas žmogus, bažnyčioje, skaityti tas „gadzikinkas“ — saliuininkų antrašus — apskelbimus, apie lagerį, elį...

Pradėjau aplinkui dairytis manydamas, kad gal tik man ant juoko davė tokią „knigėlę“, bet kas tau. —

Žiūriu priešai mane sėdinti moteriškė atsivertusi pirmąjį „knigėlės“ lapą, pamatė šv. tėvą ir umai persižegnojo, ir iš gilumos atsidususi, pliaukšt ir pabučiavo, bet nabagė bučiudama šv. tėvą, pabučiavo ir saliuininkų antrašus — apskelbimus. Vyrai gi, su atydzia, skaitė saliuininkų antrašus-apskelbimus, negu žiūrėjo į paveikslus.

Man gi bežiūrint į tokį baisų

ir liudną bažnyčioj reginį, į tuos žmonelius skaitančius bažnyčioje karčiarninkų apskelbimus, net kuną pradėjo šturpuliai krestilyg šaltu vandeniu perpylus. Aš negalėjau išgalvoti, kodėl musų „dvasiški“ tėveliai sudėjo minėtus paveikslus tarp karčiarninkų giriamo „ėliaus, lagerio, džinės, cigarų ir kitų trunkų“... — Nejaugi musų „dvasiški“ tėveliai ant tiek jau nustumko dorėje, kad švento tėvo ir kitų gerų žmonių paveikslus pastatė ant juoko!... Lyg farizėjai Kristų tarp — latrų!...

Na, jau čia ši, programa, tai tikrai platina „apšvietą“, „dorą“, „blaivybę“... ir tai bažnyčioje. — Kad tau nepatinka gali ne-skaityti! — piktai sumurmėjo ji mane pažvelgęs šalia sėdintis vyras, panašus į karčiarninką.

— Tamistai patinka!... Norėjau dar ką sakyti, bet tuo tarpu sugaudė, graudžiu ir sielą žavėjančiu balsu vargonai, — prasi-dėjo „šventasai koncertas.“ Vargonai grajijo, solistai ir chorai giedojo, tik nedainavo, dangybes giesmių: — „Ave Marija“, ir tt.

Klausiausi „švento koncerto“ ir skaičiau iš programos paskelbimus apie džinę, elį ir cigarus.

Koncertas pasibaigė. Žmonės grūdžiasi prie durų, nekurię pasikrapiną dar šventu vandeniu, bet didžiūma tiesiog lauk išeina. Ir eina žmonės iš bažnyčios tiesiog į karčiarninkų, nes juos ten traukia bažnyčioje perskaityti karčiarninkai.

Bažnyčia pastoja karčiarninkų

no vyčiams stokuoja — tai tvarkos. Žinia, kad loš, bet nežinia, nei kas loš, nei ką loš, nėra jokių programų. Paskui jį labai daug kenkė apsigramiravimas, nes aktorai išrodė lyg baidyklės. Paskui vėl rimtą teatrą gadina iškišimas visokių neva juokdaryų. Paskui buvo dainos, dainavo pirmaus p. M. Petrausko mokytai dainininkai, sudainavo neblogai. Dar juokingas atsitikimas. Rolė lošti mokinos J. Ramanauskas, „Darbininko“ administratorius, bet kuomet reikėjo lošti, tai kur tai išvažiavo. Tai jį jo vietą buvo pastatytas kitas lošėjas kuris lošė iš knygutės. Nesmagu ir gėda. Reikėtų nors sarmatą turėti tokius šposus iškirsti. Tai vis kun. Kemešio auklėtiniai. Publikos buvo j 150, kuri užsilaike labai netvarkiai.

Lietuvių muzikos konservatorija jau atsidarė, jos direktoriumi yra p. M. Petrauskas. Jau lankosi keletas mokinių. Kad konservatorija su muzikos pagalba padaro žmogų daug geresnį, tai ir kalbėti nereikia. Kas manim netiki, tegul nors pabando nors per kokią 10 lekečių ir pamatys, kad mano tiesa ir džiaugsis. Ar ne geriaus mokyties malonios muzikos, negu laiką tuščiai praleisti. Kuri tauta savo muzika augščiau išlaviniusi, ta tauta ir augščiau stovį kitose kultūros srityse. Argi ne blėdis yra mums patiems, kad mes turėdami pas save tokį vadovą kaip p. M. Petrauskas nesinaudojame proga. Kol mes neturime mokytojų, tol bėdavojame, kad neturime; o kada turime, tai nenorime naudotis.

Todel jaunieji lietuviai, griebkimės už darbo, kol yra pas mus konservatorija. Paskui bus vėlu.

Katalikas.

CAMBRIDGE, MASS.

Pasibaigus vasarai ir užėjus vėsesniam laikui, pas mus jaunimas pradeda darbuotis dailės srityje. Štai spalio 16 d. „Jaunuomenės Choras“ vaidino trijų aktų komediją „Prieš vėją nepapsi.“ Aktoriai-mėgėjai savo užduotis atliko labai pagirtinai. Prie to dar buvo atlikta keletas puikių monologų ir duologų. Taipgi buvo padainuota keletas NN. solo. „Jaunuomenės Choras“ padainavo keletą puikių tautiškų dainelių, ypač labai puikiai sudainavo „Oj tu Jieva, Jievužė“ M. Petrausko kompozicija. Publikos buvo pilnutė svetainė — apie 400 ypatų. Daugumai prisiejo statius stovėti.

Už tokį puikų palinksiminimą gerbiamejoji jaunuomenė verta didelio pagirimo, kad moka taip puikiai visuomenę atitraukti nuo blogo. Mat mūsų mieste nėra pardavinėjami svaigalai ir visai nėra saliuonų. Tad daugumas šileo mylėtojų sulaukia subatos važiuoja ar eina į Bostoną paragauti. Bet kada jaunimas parengia puikų vakarą tai, žiūrėk, dauguma susilaukia nuo Bostono, ir ateina į parengtą vakarą ir čia daug linksmiau praleidžia laiką ir sutaupina keletą centų ir neapsvaigina savo protą. Vienu žodžiu, pasilieka tikras vyras.

Kaip girdėtis Lietuvių mokslo ir dailės mylėtojų draugija rengeiasi statyti scenon didelį „veikalą, trijų aktų dramą „Pikta dvasia“, ir galima spręsti, kad mūsų jaunimas šią žiemą pasižada daug daugiau darbuotis negu pereiniais metais. Geriausios pasekmės.

Galinauskutis.

NASHUA, N. H.

(Streikas.)

Iškilus streikui tame miestelyj, kur randasi pusėtinai buvėlis lietuvių, važiuodamas pakelini, nu-

vykau tyčia patyrti apie dalykų stovį.

Pribuvus ant High lietuviais apgyventos gatvės, radau susitelkusį krūvą, didelį būrį lietuvių darbo žmonių. Jų veidai išblyškę, pageltę, rodė kokį tai nusiminimą. Jie stovėdami šnekučiaus. Žodis po žodžiu, tuo užklausu komkios priežastis juos privertė streikuoti. Jie atsakė, jog „nepanešamas darbas ir menka mokestis.“ Kompanijos, mat, pastaruoju laikui gavusios iš Europos didelių užsakymus padirbinti ant greitųjų tavorus. Vietoj paimti daugiaus naujų darbininkų, kompanijos išrinko iš dirbančių „gabesnius“ žmones paskirdami jiems po 4 — 5 darbininkus juos vakutuoti. „Išrinktieji“ nieko neveikė, tik stovėjo prie nugaros dirbančių šaukdami „hurry up, hurry up.“ Tokis nežmoniškas pasielgimas komp. nenoroms privertė darbininkus pasipriešinti. Kurie pasipriešino, tiems prižiūrėtojai tuo liepė išsinešti laukan. Paskutiniams apleidžiant fabriką, sušukus „Vyrų, negalima taip ilgaius dirbti; pameskite darbą.“ Tuo kaip elektros srovė iš vielos vielą žinia pasplyto po dirbtuvės kambarius. Vieni pasiliko dirbti, kiti tuo pačiu žygiu pametė darbą. Vakare sušaukė patis susirinkimą ir nutarė neiti darban pakol fabrikantai neįsipildys reikalavimų. Tokia tai svarbiausia priežastis, kaip pasakojo našuiečiai, kuriuos privertė streikuoti. Streike dalyvauja dabar apie 4,000 žmonių.

Išėjus ant streiko darbininkai reikalauja numetimo nereikalingo sunkaus jungo nuo sprando ir 15 nuošimčių ant dolario.

Streikas neapsiejo be kraujo iralėjimo. Kaip našuiečiai pasakojo, vežant freitui tavorą į dirbtuves, streikierių moteris su vaikais susėdo ant rėlių. Inžinierius pamatęs tokią blokadą, trukį sustabdė. Milicijos viršininkas iš pradžių prašė geroju pasitraukti, nes grėsia pavojus. Taip jis prašė „du“ kart. Trečią kartą nepaklausius, viršininkas užkandavo miliciją prievarta nuvaryti moteris nuo rėlių. Prasidėjo tąsynės. Streikininkai matydami jų moteris tąsant ir įsimaisė, iš ko prasidėjo kruvina kova. Kovų apie 20 streikierių likosi sužeista, tuli sako, labai pavojingai ir nekurie gal mirs.

Lietuviai skundžiasi, jog neturi vadovų, streiką vesti; patis mažai ką žina apie tokius reikalus. „Gerai vadovai“ — sako, „nurodytu kaip mums užsilaukyti, kaip elgtis tokiaime momente.“ Dabar, sako, „esam kaip koks būris avių be piemens.“

Nors našuiečiai lietuviai darbininkai neturi vadovų, neturi uniijos, tačiau streiko visi laikosi bendrai. Vadovauja, kiek galėdami, patis savaimi. Jai tiek laikysis toliaus, manoma, jog streiką laimės. Taip reikia.

„Nashua Telegraph“ Oct. 21, rašė, jog pribuna I. W. W. Ettor, Giovanni ir Haywood ir A. F. L. unijos vadovas. Prie katrų streikininkai prisidės, negalima pasakyti, bet kiek patirta, I. W. W. unija nenori priimti.

Patartina Nashua's lietuviams nenupti dvasioje, bet blaivai su kitais streikininkais stipriai laikytis, o tuo tarpu atsiras gal lietuviški organizatoriai, kurie su viršminėtų unių viršininkais padės iškovoti geresnį duonos kėsnį ir podrang numesti jiems buvusį uždėtą nežmonišką ant jųjų sprando jungą.

Z. Jankauskas.

WILKES BARRE, PA.

Čia dabar atsidarė devynios ga-

lybės prakalbų ir visos jos yra politiško turinio, visos agitaviškos, visos prieš rinkimus. Prakalbas rengia visuose miestuose ir miesteliuose kur tik gal rasti sau vietą ir žmones.

Kaip jau „V. L.“ skaitytojai žino, kad yra keletas lietuvių išėję ant visokių urėdų Luzernės pav., ir kad išėjo ant Demokratų partijos tikieto, tai demokratų partija juos ir remia. Remia visi, kurie yra ateiviai lietuviai, lenkai, slovakai, rusinai ir airiai, nes jie visi yra prie demokratų partijos. Kodėl jie eina su demokratų partija? Jie eina su demokratų partija todėl, kad ta partija jiems duoda geriausią tiesą bei lygiai tokią, kokia gali naudotis visi ukėšai. Demokratų partija davė gerus darbus 4 lietuviams. O kodėl nedavė republikonai? Jie girdo, kad yra augšta luoma ir nenorį nieko bendro turėti su ateiviais. Ten yra irgi ateivių, bet tik tie, kurie skaitosi geri patriotai ir save vadina anglais. Čia yra lietuvių net keletas, kurie dirba už demokratų partiją iš visų pajėgų: J. F. Gillis, J. S. Lopatto, J. J. Nienius, V. Kamarauskas, kurie važinėja po visus miestelius ir miestus Luzernės pav., su prakalbomis už tą partiją.

Ta partija lietuviams padarė ir žada padaryti daug gero iš morališkos bei politiškos pusės, remia visus lietuvius ir lenkus, kurie yra išėję ant demokratų tikieto už kandidatus į urėdą.

Taippat čia visas partijos rengiamas prakalbas kas vakaras per pastarąsias dvi savaitis, rengia lietuvių draugystės, rengia lenkų, rengia slovakų, rengia airių, visi nori parodyti savo galybę. Senatorius yra milijonierius B. Penrose, kuris turi devynis galybes pinigų ir sako, kad ką jis norės, tai tas bus išrinktas. Bet čia netaip klostasi, ima ir jo agentus apveikia demokratų partija; net tuomi, kad vienam smarkuoliui P. F. Kniffin, kuris yra sheriffu Luzernės pav., ir kuris ėjo ant majoro Wilkes Barre prieš lenką J. P. Kosek. Demokratų 3 teisėjai nusprendė, kad rinkimuose negali būti jo vardo ant balloto — reiškia lenkas tik vienas lieka ant balloto, o vienam nereikia daug votų; nes prieš jį niekas neina.

Gal kas mąstys sau, kaip čia yra. Yra taip. Pagal tiesas Pennsylvanijos valstijos trečios klasės miestuose, gavę pusę balsų nominacijoje ant urėdo, lieka si vienas tik kandidatas. O kas tie teisėjai yra? — gali kas užklausti. Yra ateiviai, teisėjai Strauss yra žydas, o teisėjas O'Boyle yra mažas atvežtas iš Airijos, ir teisėjas Woodward. Jie yra demokratų ir visi eina už ateivius, ir jie yra išrinkti per lenkus, lietuvius ir rusinus, bei airius.

Tai tiek pas mums apie politiką. Nėra abejonės, kad laimės demokratai.

Butų galima prirašyti devynios galybės apie tas partijas, bet pakaks. Laukiam rinkimų dienos, kuri bus 2 dieną lapkričio.

Demokratas.

LEWISTON, ME.

Jau tikrai žmonės nežino ką darą. Kuomet čia nekurie socialistai (žinoma ne visi socialistai) pradėjo važiuoti kreivomis vėžėmis, tamsių katalikų pėdomis, tai korespondentai „Vienybėje Liet.“ ir „Ateityje“ pradėjo nurodinti ju klaidas. Bet žiūrėkite ką tie mūsų „marksistai“ sumanė. Jie savo nevisai gražius pasielgimus pradėjo užmesti ant katalikų. Jie rašo pasiteisinimus, kam ant socialistų girdi užpuola, katalikai girdi dar daugiau girtuokliauja ir

atsižymi nepagirtiniais darbais. Tas tiesa, senai tas žinoma, kad yra tokių katalikų, bet jie kas kartas pradeda susiprasti, pradeda kilti augštin. Bet jei socialistai save vadinanti apšviestais, o taip daro, tai kaip tą suprasti. Reiškia jie eina žemyn, atgal. Tai kurie dabar geresni. Katalikai jei jau ką blogo padaro, tai bent prie to blogo prisipažįsta, skaito save kaltais, socialistai gi kaip tik atbulai elgiasi — jie savo kaltes kitiems užmeta, ar net teisinasi, kad anie tai daro.

Pas mus juk taip yra, jei nekurių socialistų kas praparodo klaidas, tai jie visa gerklę šaukia, kad tas netiesa, kad ne jie tą padarė. Kam gi čia slėpti: daro klaidas visi, ir katalikai ir tautiečiai ir socialistai, o socialistai negeriausiai elgiasi todėl, kad jie savo klaidas kitiems užmeta, kuomet anie savo klaidose prisipažįsta. Štai kad ir tokia žinia. Vienas socialistas nusišovė, tai socialistai paskelbė laikraščiuose, kad tas žmogus buvo išbrauktas iš kuopos. Kam gi tad meluoti visuomenei. Paskui vėl nusišovė kitas, nežina ar socialistas ar katalikas, bet socialistai karštai savo laikraščiuose rašo, kad tas žmogus priklausė prie šv. Baltramiejaus ir šv. Stanislovo draugystės. Ir kaipgi keista, kad tas žmogus nepriklausė prie Baltramiejaus draugystės, o Stanislovo draugystės visai nėra. Tai kaip socialistų korespondentai elgiasi, — vien tik žmones piudo.

Svitrigėlė.

CLEVELAND, OHIO.

Clevelandas gali būti priskaitomas prie centro visokių išdirbysčių, nes čion priskaitoma virš trijų šimtų dirbtuvių. Darbų yra visokių, lengvesnius darbus daugiausiai dirba merginos. Merginų daugiausiai dirba audimo Frolk's Wool Co., ir Lake Erie Iron Co. Kiek audinyčio dirba, sunku tuom kartu pasakyti. Lake Erie Iron Co. tuom tarpu dirba 247 moteris, iš kurių 72 vedusios, 14 lietuvių, iš kurių 3 večiusios. Daugiausiai merginos dirba nuo stukių (Piece work), uždarbis nuo 75 centų iki 2.25 į deimį valandų darbo dieną. Tos, kurios dirba ant dienų (Day work), tos gauna nuo 1.00 iki 1.25 į deimį valandų darbo dieną. Čion merginoms daugiau neleistu dirbti, kaip 54 valandas į savaitę. Pragyvenimo brangumas nuo 10 dolarių iki 15 ant mėnesio.

Vyrų, prasti darbininkai uždirba nuo 1.70 iki 3 dolarius į deimį valandų darbo dieną. Vyrams pavieniams pragyvenimas atsieina nuo 15 iki 20 dolarių į mėnesį; (neskaitant tų, kurie nori bajoriškai gyventi.) Tie, kurie turi šeimynas, jų pragyvenimas priklauso nuo šeimynos didumo. Amatninkų uždarbis gal but nesisikia kitų miestų. Lietuviai galima sakyti, kad nėra joki amatninkai, nors ir yra pora dailidžių (karpenderių), bet dar toli skiriasi nuo tikrųjų dailidžių.

Lietuvių stubos daug švariau užlaikomos negu kitų svetimtųjų. Turbut už tai, kad lietuvės moteris nedirba dirbtuvėse, kaip va: slavų, horvatų ir kitų. Šiuomi kartu darbai Clevelande eina nepraščiausiai. Menkiaus darbas ne yra nesunku gauti.

Laimės Zeceris.

SIoux CITY, IOWA.

Mūsų miestelyje žmonės jau po biskį pradėjo krutėti. Labiausiai atsižymi jaunimas, kuris pradeda susipažinti su literatūra ir tt. Štai spalio 17 d. Teatrališka TMD,

grupa parengė puikų teatrą; buvo sulošta dvi juokingos komedijos, viena „Nepadėjus nūr ką kasti“, o antra, „Tik niekam nesakyk.“ Vietiniai aktoriai savo roles gana gerai atliko. Kurie tankiau lošia, tie geriaus atliko savo roles, kurie pirmu kart ant scenos išėjo — biskį silpniau, bet visgi gana gerai sulošė. Ypatingai gerai lošė Povylas Putrimas ir Klemenas Opanskis. Pusėtinai lošė Juozas Sedelskis (žydo rolė) ir F. Sprindis. Apskritai lošimas gana puikiai nusisekė, gana daug prijuokino publiką. Publikos buvo net per pilna svetainė. Žmonės buvo labai užganėdinti nes labai plojo rankomis.

Po lošimo buvo šokiai prie puikių orkestrų. Visą vakarą veikė skrajojanti krasa. Taippat buvo leistas puikus žiedas ant išlaimėjimo. Išlaimėjo panelė Bronišė Stukanaitė, kuri dar lanko augštesniąją mokyklą.

Baigiantės vakarui dar buvo pamarginimų. Jaunas vaikas Opanskis padeklemavo eiles apie dabartinę karę. Publika labai gausiai jam plojo rankomis. Jis dar neseniai čion atvykęs.

Linkime, kad ir daugiau panašiai pasidarytų mūsų jaunesni lietuviai del nuvargintos mūsų tėvynės.

Martos Vainikas.

COLONIA SARMIENTO (CHUBUT), ARGENTINA.

Čia upėje Zinger, kuri teka nuo Koldilių kalnų prigėrė tris ypatos: moteris A. Žurlienė, jos 8 mėnesių senuo sunus ir vieną mergaitę A. Zukyčė. Nelaimė atsitiko labai indomiai. A. Žurlienė atvažiavo vežime pas savo kaimininką, kuri gyveno kitoje upės pusėje. Paskui Ž. pasiklaususi pasiėmė savo dvi dukteri ir sunų, kitą mergaitę ir kaimininką grįžo atgal. Susėdus į vežimą, arklys pradėjo eiti atbulas tiesiai į upę, ne kelin. Nusigandusios moteris r kudikiai nežinojo ką daryti, kaip gelbėtis. Įvažiavus į upę arklys pradėjo plaukti su visu vežimu. Ž. pamačiusi pavojų pasiėmė mažą mergaitę ir savo vaiką šoko iš vežimo į vandenį. Vežimas apvirto, o su juom drauge į puolė į vandenį ir kaimininka su jos mergaite. O Žukienė dar ilgai plaukė su dviem vaikais, bet pamačiusi, kad vaikas jau nebe gyvas, jį paleido, o savo mergaitę dar nešė, paskui paleido ir savo mergaitę. Paskui subėgo žmonės r išgelbėjo. Taigi prigėrė Žurlienė su savo vaikais ir Zukyčė, o Žukienė išsigelbėjo. Ta upė neplati kokia 20 sieksnių. Vasarą galima pervažiuoti nors labai sriai. Ji tankiai pakyla.

Ona Jankauskytė.

Mūsų nusižudėlių daugėjimas.

Tik keletas dienų atgal vienoje lietuvių sėdyboje nusižudė jaunas vyrukas — Suvilaitis. Tame pačiame mieste ir tik keletas dienų pirmiau nusižudė kitas lietuvis, jau nebe jaunas vyras — tik nevedęs. Gi Suvilaitis paliko moterį su mažais vaikučiais. Nusižudė vienas ir kitas užpildami ant savo širdies po nuodų plėčkute. Čio del nelaimingi nusižudėliai padidino eilę kitų nelaimingųjų mūsų vientaučių, kurie, nebetekę vilties, atsisveikina su šiuo pasauliu ir atima sau gyvastį. Mes užberame ant jų liekančias tris smilčių sauleles ir sakome: „Lai buna jums šį žemėlį lengva“...

Bet šitas apsiereikimas pas mus priima labai jau rusčią išvaizdą, ir mūsų visuomenei reikia į tą

rimtai atsižvelgti, ir, jei galima, tam žmonių naikinimuisi kelią užbėgti. Kokie penki-šeši metai atgalios labai retas buvo atsitikimas išgirsti lietuvių nusižudėjus. Bet nuo to laiko pas mus sauzudėjai pradėjo tankėti. Vien tik įžymesnių inteligentų keleto tokiu būdu netekom. Nelaimingasis Saugadinas jiems kelią pravedė. Pas kui eina Parsaitis (Siulelis), Baltakys (Raitelis) ir kiti. Šiaip jau mažiau žinomi lietuviai žmonelės įvairiose kolonijose nueina į grabą visuomenės nei nepatėmyti.

Vienas iš mūsų veikėjų šiuos žodžius rašančiam suteikė gana išgastingą faktą. Jisai šimet nuo metų pradžios rinkęs lietuvių nusižudėlių skaičių Amerikoje, ir iki visai neseniai jisai surinkęs iš laikraščių paminėjimus apie 37 lietuvių nusižudymų! Tan skaičiūn ineina abi lytis — vyrai ir moters, jauni ir seni. Tai yra pasibaisėtina skaitlinė, (o j juk gali buti nepilna, nes ne apie kiekvieną nusižudėlį į laikraščius kas nors praneša, be to minėtas liuosanorys „statistas“ sakėsi ne visus mūsų laikraščius gamęs matyti.) Kas vertia čionai tuos mūsų nelaimingus brolius save žudyti? Kodėl mes labai mažai girdime sauzudysčių Lietuvoje, o apie inteligentus sauzudysčius tenai visai negirdėti? Matomai, lietuviai apskritai prie sauzudysčių nėra inke, tik Amerikoje jie tą ligą ingijo.

Sauzudystė nuo senų-senovės ir veik pas visas tautas buvo peikiama ir pridraudžiama. Dabar beveik visose civilizuočioje šalyse net įstatymai smarkiai persekioja tą, kuris bando nusižudyti (žinoma, baudžia užtai, kad norėjo atimti sau gyvastį. Mat gyvastis skaitosi ne žmogaus, bet valstijos turtas ir nuosavybė). Pagaliaus visos šešios didžiosios religijos (Moses, Budhos, Zoroastro, Konfutzos, Christaus ir Mahometo) prieš sauzudystę stoja. Ypač krikščioniškoji religija tą drandžia (katalikų tikėjime nusižudėlis yra nulemiamas amžinajam prakeiksmui ir net jo lavonas yra išmetamas iš tikinčiųjų atilsio kapinės ir palaidojimas neventin-ojė ir paniekintoje vietoje.)

Kodėl vienok visos šitos gresmingos priemonės nesulaiko žmonių nuo savęs žudymosi?

Materialistai tvirtina, kad jie esą suradę atsakymą: esą, reikia pagerinti žmonių sąlygas, tai tada nebesižudysia. Socialistai, kurie materialistus visame pamėgdžioja, irgi tą patį atkartuoja, — kaip tik pasigirsta kur žmogus nusižudęs, tuoj rikteli: „tai dar viena kapitalizmo auka!“

Materialistų teorija yra taip biedna, taip menka, kad mažai kas ir rupinasi su ja ginčytis. Materialistai ir socialistai patis save be pagalios sumuša, nes sauzudysčių statistika parodo savo eilės žmones iš visokių luomų, lyties ir amžiaus; žudosi save kaip darbininkai, taip ir žmonės milijonieriai, profesoriai, ir labai gerai pasiturinti iš vidurinės — buržuazijos klasės. Reiškia, kad čia turtas arba beturtė beveik mažiausią rolę lošia, arba net jokios nelošia (nes mes matome, kad yra didžiausios minios žmonių vargdienių, kurie vos minta, o bet veltelius auklėja ir nesizudo). Lietuvių sauzudžių eilėse irgi nebuvo patėmyta (kaip mano informantas sakė), kad bent vienas iš nusižudusiųjų būtų sau galą daberis iš beturtės. Bent mano viršų paminėti du švieži sauzudystės atsitikimai tarpe mūsų vientaučių nieko bendro neturi su skurdu ar beturte, nes kaip yra žinoma, — ir vienas ir kitas tie

du vienuoliai darė sau nebologą gyvenimą ir nestovėjo ant skurdo pakrantės.

Saužudysčių priežastis ištaka iš dviejų šaltinių. Pirmiausia — **pa-metimas tikėjimo į žmogaus sielą; antras — begalinis nusilpnėjimas žmogaus valios.**

Kiek buvo pastebėta iš nusižudusiųjų lietuvių, dauguma jų buvo aiškūs „bedieviai“, o kiti buvo indiferečiai, dėl kurių religija gali būti arba gali nebūti. Tie, kurie netenka religijos, sykiu prastoja tikėjimo, kad yra žmoguje siela, kuri reikia gerbti. Jie šitaip samprotauja: nėra Dievo, nėra velnio, nėra užgrabinio gyvenimo, o kas svarbiausia — žmogus neturi sielos. Žmogaus mirtis yra lygi gyvulio pastipimui. Gali begyvendamas elgtis kaip nori, žargyti per dorą ir įstatymus, nusikrauti ką ir kur tik papuola — bausmės nėra. Bet ilgainiui toks gyvenimas labai nusibosta.

Žmogus mato visur juodą gyvenimą; jis neturi vilties nieko geresnio susilaukti nei ryt, nei už-poryt, nei per ilgąsį savo gyvenimą, nei amžinąsį. Ir štai jam pradeda užteiti juodi desperacijos momentai vis tankyn ir tankyn. Pagaliaus virvė, kulka arba nuodų plėšelė užbaigia jam kankynes — nusižudo.

Čia mums kaip-kas galės užmesti, kad šis išvedimas yra persilpnas. Mums nurodys, kad yra didelės minios žmonių religiją pametusių, o vienok gražiai gyvenančių ir savęs nesizudančių. Užmetimas bus teisingas. Bet mes nepabaigėm dalyko.

Yra daugelis žmonių, kurie nors religiją pameta, bet nepameta gerimo doros ir įstatymų. Tokie žmonės yra stiprios valios ir jie nereikalauja, kad juos prie doros ir įstatymų gerimo kas-nors vers-tų. Tokie mes religija mažai reikalauja. Vienok ir iš šių žmonių saužudystė sau renka gausias aukas. Stipri valia yra būtina žmogui reikalinga. Be jos negalima buvo nuo amžių, negalima yra dabar ir niekadus nebus galima kovoti žmogui už savo buvį. Bet turėti stiprią valią reikia žmogui tokiu užgimti arba ją išsidirbti. Kadangi labai mažai yra žmonių, kurie su stipria valia išsisingsta, ir nedaug yra tokių, kurie ją nori išsidirbti, todėl ir iš tokių tarpo laba daug nusižudo.

Saužudys yra — bailys. Jisai bijo gyventi ir kovoti už buvį. Saužudys yra gyvuliškas egoistas, nes jisai nepaiso ant savo liekančių tėvų, seserų, brolių, žmonių ir vaikelių; jo pareiga buvo šelpti ir varguose padėti savo artimiesiems; bet jis ant jų visų žmogaus švenčiausių pareigų nuspjovė ir pametė juos, pagėdams iš gyvųjų tarpo.

Vaistas nuo saužudystės yra dvejopas. Silpnus ir neapšviestus žmones reikia grąsinti prie religijos, kuri per prievartą juos siame pasaulyje užlaikytų. Tvirtesnius ir apšviestus reikia skatinti prie išlavimo tvirtos valios. Dėl tokių reiktų lietuvių tarpe propaguoti idealus dviejų Amerikoje esančių sriovių kaip, va, kad ir šių: „Etiškos Kultūros Draugija“ (Ethical Culture Society) ir „Kūniškos Kultūros Draugija“ (Physical Culture Society).

Kas bailiai — tegul žudosi.
Vargomatis.

Niekas tave neužmuš ant amžių, jeigu tu nebūsi nusidėjęs prieš teisybę.

Nuo teisybės niekur nepasislėpsi.

Rengkimės važiuoti Lietuvon, ar Amerikoje gyventi.

Kaip Europos karė nuspręstų lietuvių likimą šiandien sunku dar pasakyti. Tačiau, kad ateis lietuvių naujos gyvenimo permainos, nėra mažiausios abejonės. Ateina laikas, kada mes tikrai pamatysime, ar mes pasirinksime už tėvynę ant visados šią šalį, ar trauksime visi iš kur pribuvę tėvynę — Lietuvon.

Ne tik mes, bet ir kitų tautų žmonės, kurių tėvynės įveltos dabartinės Europos karėn, tą mas-to, to momento, to karės užbaigimo laukia. Jie taip-pat mano grįžti ten iškur jie ar jų tėvai pa-eina. Mat prigimtas kraštas daug malonesnis negu kad kita nors ir geresnė svetima šalis. Tas jau yra prigimta.

Draugiškai man teko išsikalbėti su daugeliu įvairių tautų žmonėmis apie tokį klausimą. Visi jie turi viengodą troškimą: grįžti savo tėvynėn.

Kitų tautų žmonės kaip anglai, vokiečiai, francouzai, rusai, austrai, italai, serbai, pakol kas nepraradę dar savo šalių, galės grįžti ramesni už mus, nes jie atras, vienokioj ar kitokioj formoj, savo šalių valdžias, kurios geriau gal rupinsis pargrįžusių savo vaikų likimu, duos jiems progą ir laisvę gyventi. Bet kas mus priims, paguos, duos laisvę ir progą gyventi? Po keno globa mes pateksime, kas spręs mūsų apšvietos, ekonominio, kultūros likimą? Ar mes gausim iš kokios-nors valdžios laisvę, ar savyvaldą, ar atrasime tas pačias senas raganiškas valdžias? Tai netolimas, bet didelis stovintis prieš mūsų akis, galutinas gyvenimo klausimas.

Kur link pasikreipsime, kur galutinai apsisostime, šiuo žygiu negalima nulemti. Tačiau apsi-stoti ant visados, ar čia ar ten, iš laiko turime apmąstyti, rengtis. Patarlė prasta, bet sveikai sako: „nelaikas šunį lakinti, kuomet medžioklėn reikia eit.“ Tai ir mums; nelaikas bus mislyti, kuomet reikės judėti. Todel iš anksto prisiruoškime.

Bekalbant apie tai, daleiskim, kad po kare, Pasaulio Tribu-nalas, paluosuoja pavergtas tautas, duoda joms laisvės, apšvietos, ekonomijos ir kultūros savoran-kišką plėtojimąsi ir kad tą savo-rankiškumą gauna Lietuva. Tai klausimas kila, ar apsimokėtų šioj šalyj mums pasilikti? Ką mes tuomet darytume? Tokiam at-sitikime, man rodos, jai ne visi, tai bent dauguma turėtų grįžti Lietuvon.

Nors kraštas liks išpustytas, tačiau po kare, jis turės būti iš-naujo taisomas, budavojamas, o net ir gerinamos. Ten reikės daugel fiziškų ir protiškių spe-kų. Maskolijoj visvien turės įvykti didelės permainos: ant toliaus Maskolija kaip iki šiol, negalės gyventi, ji turės ateityje, ekon-o-miškai ir kultūriškai kilti. Jai grės milžiniškos raudonodžių ry-tinių rasių klijimas ir Vakarinių tautų progresas. Rusija, norės ar nenorės, bet turės kilti, nes ateityje negalės atlaikyti kitų šalių pasaulinės konkurencijos. O iš kitos pusės, aš nemanau, kad Ru-sija neturės ambicijos ir honoro tai daryti, kadangi dabartinė Eu-ropos karė bus jai amžina pamo-kos lekeija. Tiek su Rusija.

Nežiurint, kad šiandieninė Eu-ropos karė nuterios milijonus sveikiausių vyrų, pražudys daugel intelektualiskų spekų, paneš bi-li-jardais vertės skolų, išpustys šim-tmečių didžiųjų darbų, vienok vis-

ką, tą reikės atitaistyti. Užims mažiausiai šalis striptai darbu-tis per kokią 30 metų. Po tokio išnaikinimo visko, nereikia ma-nyti, jog šalys apsileis, pasiduos visiškam bankrutui. — Priešingai — užvestas visai naujas, dar gy-vesnis negu turėjom gyvenimas.

Taip žiurint į kariaujančių Eu-ropos šalių likimą, galima tikėtis, kur mes nepaliksime ar po Rusi-jos ar po Vokietijos globa, ar gau-sime savyvaldą, mums laisvės bus daugiau, negu mes jos turėjom.

Lietuva, kaip ir kiti kraštai, pa-liks ištėriota; jai turės kas-nors apgyventi. Ten reikės taip-pat žmonių su spėkomis atnaujinti viską. Ten likusių neužteks. Tai kas turi pirmą-pamatinę pereigą užimti išpustytas vietas, užsimti žemdirbystę, amatais, bizniu, pro-fesijoms ir abelną šaliai reikalin-gu darbu, jai ne lietuviai? Mes pir-mi, nes mūsų bočių-prabočių ži-mė, mūsų šalis. Mes pirmi, o ji mums priklauso. Amerikos lie-tuviams iš laiko reikia apsižiūrėti koks likimas patiks mūsų Tėvy-nę, kas taps pirmas jos gyventojas. Sergėti reikia, nes kitaip gali but-velu. Aiškus dalykas, jei mes nepasiskubinsime, tai atrasime sveikimus žmones užimančius mums priklausančias vietas. Po laikui nei mažiausios moralės teisės ant jų pykti.

Jei dalykai virstų taip, kaip mes juos šiandien suprantame, Amerikos lietuviai turėtų būti prisirengę kaip kad iš šaudyklės iššauti — važiuoti Lietuvon. Ten reikės darbininkų statymui su-griautų namų, murų, išardytų til-tų, išplėstų geležkelių, tiesimui plantų. Reikės užimti ukininkys-tės vietas: arti, akėti žemę. Že-mės bus, kad tik būtų kam dirbti; reikės civiliskų, elektros, mekaniš-kių inžinierių, reikės gydytojų, ad-vokatų, biziurių. Visi šie mi-nėti darbai ir daugel kitų mums kaip moraliskai, taip ir civiliskai, pirmuoliais priklausys.

Jau minėjau, kad Lietuva ne-teks daugel jaunų vyrų, tvirčiaus-ias mūsų spekas surys karė. Liks tik priaugantieji, seniai, moteris ir karės „lozorai.“ Darbas-gi reikės atlikti. Šalis turės išnau-jo gyvenimą pradėti.

Lietuvių Amerikoje randasi apie 600,000 ir tai tvirčiausios spekos. Jeigu amerikiečiai nepasiskubis pargrįžti ir užimti gyvenimo sėdy-las, tai jas užims svetimtaučiai; žydai, lenkai, vokiečiai, rusai. Nors anų žmonių karė taip-pat daugel išžudys, bet jų yra nesu-lyginamai daugias už mus, — pakaks apgyvendinti mūsų kraštą.

Europos emigracija po karės į Ameriką sumažės. Tai aišku. Pirmu atžvilgiu, kurie gal norėtų važiuoti, paliks karės „lozorai,“ antra: — Amerikos valdžia, dėl daugelio atžvilgių, nėra abejonės, suvaržys Imigracijos teises, (? Red.). Trečia: Europoje, o po-draug ir mūsų tėvynėje Lietuvoje reikalingi bus žmonės. Tad kaip minėjau, jei nevaržytų, neperse-kiotų mus niekas, ar verta but-nums čia, Amerikoje, pasilikti?

Pažiūrėkime koks mūsų čia gy-venimas. Tiesa, gyvenimas, bet keikvienas iš mūsų jaučia, kad ko-tai mums trūksta. Ši šalis „mei-diai“ mus priima sveikus, bet „pri-ėmus“ paleidžia kaip milžiniškan kokiame žvėrinėnu, idant alkanie-ji draskytų mus kuną. Ilgos va-landos dienos darbo, tvankus oras dirbtuvių, maža užmokestis; atsi-radę laisvose apystovose, nepažin-dami tikrai laisvės, apsilėidžiamė patis, praprasdami girtuoklianti. Paleistuvystė, žmogžudystė ir kiti nelemti darbai pas mus kas-kart vis tankiau ir tankiau apsi-rei-

šia. Taip, paleisti laisvam liki-mui, nemokėjimas pačių kaip ge-riaus gyvenimą vesti, atima jau-niems mūsų žmonėms be laiko sveikatą. Tik pažiūrėk į vyrą ar moterį 30 ar suvirš metų, netikėsi jog jie tokio amžiaus, nes iš-blyškę, pageltonavę, lygusti. Iš-naudojimas mūsų svetikiausios spekos amerikoniškas industrijos yra begalinis; per laikus, mūsų žmonės su kitais atėjūnais atliko sunkiausius darbus, sukrovė ša-liai neapkaunojamus turtus, o pa-tis nieko neturi. O jeigu ateivys išleidžia vargiai sutaupinęs vieną-kitą šimtą dolarių ir savo kraštą, tai amerikoniškai sako, jog perdaug išnaudoja mūsų kraštą; daug pi-ningų ateiviai pasidaro. Ką tokis lietuvis prastas ukininkas, kuris daugias nieko nežinojo kaip tik žagrę: nemokėjo nieko daugias kaip tik arti ir akėti, palikęs ketvirtadalį, pusę, valaką arba dau-gias žemės atvažiavęs čia dirba už 6-7-8 dolarius ir savaite, laimi? Atsakymas — nieko! Apsigavęs iš naramumo, paskutinį grašį pra-leidžia. O kada toki „praščio-kai“ susitreikuoja, tai pirmą epi-tetą amerikoniškai suteikia „foreig-ners strike“ ir buože į galvą. Tai ateivių tankiausias laimėjimas. Tiesą, kartais „išlaimi“ pakėli-mą „mokesties“, bet tuo tarpu pakyla valgiai, produktai, kuras, gazas, apvalkalas, butai ir kiti galai ir visą tą „laimėjimą“ kar-tais dar ir daugias, reikia pra-leisti. Paklauskite ką Lawrence lietuviai ir kiti svetimtaučiai lai-mėjo laike milžiniško 1912 m. streiko? Nieko. Ką laimi Chi-cagos, Baltimorės, New Yorko, Bridgeport, Conn., Nashua, N. H. ir daugel kitų vietų streikininkai? O gi, beveik, nieko. Tai kam čia mums atvažiavus taip ramiai vargt, kuomet mūsų vargai net nėra atjauniami, bet tankiai pa-šaipomi?

Ar jums neteko išgirsti iš lu-pų tų, kurių kalba apie „visų“ šioj šalyj laime, apie žmoniškumą, meilę, — žodžius: — „Ko jūs čia važiuojat jeigu jums čia skurdu, sunku gyventi, jeigu jus čia iš-naudoja? Grįžkite atgal, iš kur atėjot.“ Arba, jums neatstikto, kur „geradarai“ neva susirinkę apkalbėti kaip ateivius nuo išnau-dojo apsaugoti, o tuo tarpu dirbtuvėse po jų pačių „gerada-rių“ priežiūra, imama nuo ateivių kyšiai, idant ateivis galėtų palaikyti darbą. Tai kam čia buti, kam vargti, ar kad amžinai skriaus-tų, o pasipriešinus buožėmis gal-vas daužytų? Ar negeriaus but parkeliauti tėvynės susispiesti sa-vo šalyje su savo žmonėmis rei-kalus turėti?

Iki šiol kalbėjau optimistiškai atžvilgiu grįžti tėvynėn, bet da-bar noriu pakalbėti ką mes turė-tume daryti jei Lietuvoje paliks tokia-pat gyvenimo atmosfera, kaip-kad buvo. Aišku, tada jau turėtume pasilikti ant visados Amerikoje. Jei taip, tai ką mes ateityje turėtume čia veikti? Ar taip-pat leistume gyvenimą kaip iki šiol? Ar mes paskutiniaus pastumdėliais ir ant toliaus no-rėtume pasilikti? Ar mes ir to-liaus dirbtume sunkiausius darbus ir už prasčiausią užmokestį? Ar dirbtume amžinai, idant mus už darbą niekas nepagodo-tų-neapver-tintų, nesajautų, jog mes esame žmonėmis taip lygiai kaip ir kiti, kad mes norime žmoniškiau gy-venti? Ar mes ir ant toliaus no-rėtume išgirsti epitetus „foreig-ners,“ kad čion mūsų vardas, bal-sas, neturėtų jokios prasmės šioj šalyj? Ar mes visada turėtume skurdžiai, nešvariose vietose gy-venti? Ar kad visada su cigarais ir alumi prisigretinė visoki politi-

kieriai mus išnaudotų? Ar mes ir toliaus varytume tik savo tar-pe, nieko nereikišiančią, šioj žė-mėj, lietuvišką politiką, šmeižtą, koliotis, neapkęsti kitų, paliekant šalyje tikrus, gyvus, mūsų gyveni-mo reikmenius? Ar mes visada turėtume jaustis kaip tik kokie svečiai atkeliavę svetiman kraš-tan ir tt. Ant šių visų ir daugel galimų pastatyti klausimų turė-tume atsakyti: — NE.

Nulėmus Europos kare, kad negalima būtų mums parvažiuoti, tada tikrai reikia žinoti, jog pasi-likime gyventi dauguma ant vie-tos. Pastanavije tą, mes turėtu-me visupirma savo tarpe padary-ti tvarką, t. y., prašalinti jokios rolės nelošiančią šioj šalyj, lietu-viską „politiką.“ Toliaus: 1), mokyti angliskos kalbos, rašto; 2), kuogreičiausiai tapti šios ša-lies piliečiais; 3), gilintis S. V. po-litikon; 4), mokyti amatų; 5), raginti tėvus (kurių gali), kad leistų vaikus eiti augštesnius mok-slus; 6), dilginti pavienę jaunuo-menę, kad stvertųsi mokslo; 7), padėti vertiems išėiti mokslo; 8), pažindinti, kiek galima, visu-o-menę su abelnais šios šalies įsta-tymais, historija; 9), kibtį įvai-rių šakų pirklystėn; 10), balsuoti už geres žmones ir 11), statyti sa-vus kandidatus į visokius valdiš-kius ofisus.

Tie visi punktai, man rodos, pir-mi, su kuriais galėtume greičiausia pagerinti mūsų gyvenimus. To nedarydami mūsų lietuviškos prakalbos, raštai, diskusijos apie pagerinimą buvio, geresnės šios šalies tvarką, yra garsai niekeno negirdžiami, ir jie kokie buvo, to-kie ir pasiliks, kadangi mes ko-kovojeame ne su tais šaltiniais iš kur plūsta mūsų vargai. Ne tais keliais einame juos panaikinti. Jeigu ištikro mes norimė padėti kitiems, idant mūsų ir kitų var-gus pamažinus, reikia pirmiausiai mokyti to, kas duotų mums ga-lę šios šalies valdyme, o prie to priieiti galima tik virš paminė-tus budais. Kada visi arba dau-guma dasigausime to, tada jau turėsime speką kalbėti apie ge-resnius įstatymus, geresnį gyveni-mo sutvarkymą.

Užbaigdamas dar sykį sakau: Rengkimės važiuoti Lietuvon, ar Amerikoje gyventi?

Z. Jankauskas.

I MOKSLEIVIUS.

Gerbiamieji draugai Moksleiviai! Štai jau, vasaros malonus liuos-laikis praslinko žaibo greitumu į negrįžtamą gelmę amžino laiko ir prisartinio vėl paskirtą valandą, kurioje reikia skirtis su gerais bi-čiuliais ant ištisų metų ir stoti išnaujo darbai su didesne energi-ja, idant atstumti metą ir prisiri-ti arčiau užbrizto sau tikslo, del darbo, nei vargo ištisų metų.

Malonus liuoslaikis buvo kiek-vienam iš mūsų. Daug ko teko gražaus regėti ir patirti. Nevie-nas iš mūsų gal svajojo apie pra-kilnius mintis ir augstus idealus, apie atgaivinimą tėvynės ir pasi-darbavimą ant josios dirvos; ar tai srityje rašliavos, ar muzikos, ar tai dailės. Kiekvienas iš mūsų toje svajonių valandoje jautėsi laimingu ir troško, kad greičiau ateitų tas laikas įvykdinimo jų. Taip, draugai, svajojome apie vis-ką.

Ir kur jos, tos svajonės, dabar? Jos išnyko kaip rukai iš ryto už-kaitintas giedrių skaisčių saulu-tės spindulių. Išnyko jos ir ne-

begrįž, nes stojam mes vėl prie reališko darbo, kur svajonėms nėra vietos, bet yra tik vieta įvyk-dinimui jų prie pagalbos neišven-giamo triuso, pasišventimo, ačiū kuriam tik-matosi geri vai-siai.

Taigi draugai, rodos taip išsi-žiuri, kad mes savo svajonių jokiū budu negalime įvykdyti, arba ši-tą nuveikti! Taip visi mano abel-nai apie mus: kad moksleivis nieko negali nuveikti, nes jis ir beginklis ir nuo visų prigulintis. Rodos teisybė būtų, bet šaltai, ir rimtai apsvarsčius, pasirodo, kad labai klaidingai toki mano apie mus moksleivius.

Kokių gi budu galime mes pasi-darbuoti ant tautiškos dirvos ir pagelbėti tėvynei, jei neivienas iš mūsų tarpo apie tą svajojo? Drau-gučiai! Visai nesunkiai ir leng-vai galima tą padaryti, atlikti kiekviename momente tiesiog ne-apkainuojamą darbą, kuriuo galė-tų džiaugties mūsų tautiečiai ir vi-sa tėvynė varguose paskendusi.

Gerbiamieji, apie mūsų tėvynę mažai kas žino, kitos tautos nie-ko apie ją nežino, net patis ame-rikonai beveik ar ką nors žino: jeigu žino, „bet lietuvių nuo len-ko neatskiria. Rašliavoje mums daug ko trūksta: nėra atsakančių gerų veiklų mūsų kalboje; nėra geros rimtos kritikos ir tų veika-lų, kokių mes turime. Muzikos srityje daug ko stoka, net sunku išrokuoti. O regis kaip malonu būtų, kad mes lietuviai savo pri-gimtoje kalboje visą tą turėtume. Ar ne būtų kiekvienam malonu iš mūsų? Ne sopėtų bent širdis.

Tad laike šių mokslo metų su stipresne energija veikime plun-ksna, kas mums yra lengva; rašy-dami į anglų laikraščius apie Lie-tuvą kuodaugiausiai ir plačiaus-iai. Verskime atsakančius ge-rus veikalus, mūsų kalbą, jeigu katras iš mūsų tarpo atsirastų toks gabus, kad galėtų originališkai parašyti šį-tą rimtesnį, tod valio į darbą! Lietuviai muzikai pasi-darbuokite ant lietuviškos muzi-kos dirvos, tobulindami ją ir pa-rašydami kiek galima rimtesnių veiklų, kad galima būtų pasiro-dyti su pasididžiavimu svetimtau-čių akyse, kad ir mes šį-tą svar-baus turime.

Ir tad visi mes, jaunos sielos, darbininkai ir veikėjai, dirbkime, išsijuose, budami rimtais, viską šaltai apsvarstę; nepasisekime nenuleiskime rankų žemyn, bet dar su tipresne energija pradėkim darbą, idant išeitime pergalėtoje užs. Už tą viską nereikalaukime užmokesčio, bet dirkime pasiva-duodami ideja, atsimindami ant kruvinų tėvynės ašarų. Jeigu iš-tikrųjų katram iš mūsų būtų var-gas, tad mūsų tautoje randasi dau-gelis tokių gerasirdžių, kurie ne-apleidžia jaunų veikėjų ant tautiš-kos dirvos. Tad gerbiamieji dirb-kime su pasišventimu šį metą kiek vienas pagal savo jėgą, kad ga-lėtume paskui ištarti drąsiai: „Ir aš atidaviau tėvynei tą, ką buvau jai kaltas.“

M. S.

MUSŲ PABĖGĖLIAI.

Mūsų pabėgėlių pilna Rusija, o vienok, kaip mažai žinių patenka į laikraščius, kur jie yra, kiek iš kokių parapijų atvykę, ir kaip jiems klostasi. Visų inteligentų, kas su pabėgėliais ten susiduria, būtina pereiga yra pranešti ži-nių apie juos ir „Rygos Garsą,“ kuris vienas, rodos, iš lietuviškų laikraščių bepasiaikia Rusijos mies-tus. Kur kas daugiau žinių apie savo pabėgėlius paduoda kad ir

latvių laikraščiai arba igaunių. Ten kartais užėini žinių ir apie lietuvių pabėgėlius. Taip „Peal. Teat.“ rašo apie **Samaros pabėgėlius**: „Samaros stotyje pabėgėlius sutinka tokiu būdu: nuo Sizranės stoties telegrafuojama Samaros gubernatoriui, kad ateis traukinys Samaron, kiek jame pabėgėlių, kiek iš jų pasiliks mieste, kiek važiuos toliau, ar yra traukinį sergančių ir tokių, kam reikalinga gydytojų pagalba ir tt. Tos žinios tuojais siunčiamos organizacijoms, kurioms pavestas pabėgėlių likimo palengvinimas. Nuo gubernijinės valdžios, miestų sąjungos, lenkų ir suvienyto lietuvių-igaunių komiteto stotyje ateina jų atstovai. Visu-pirma miestų sąjunga rupinasi apie pabėgėlių kuno pastiprinimą. Komitetų nariai eina per traukinį ir stengiasi, kiek galima, padėti visiems pabėgėliams. Tiems, kas palieka Samaroje, tuojais sujieškomi būtai ir duodami darbo biurų adresai, atspausdinti rusiškai, latviškai, igauniškai, lietuviškai ir lenkiškai. Latvių-lietuvių-igaunių suvienytojo komiteto biure dabar darbo davėjų 10 kart daugiau, kaip darbo įieškotojų, ypač daug reikalauja paprastų darbininkų ir amatininkų. Siuivėjas, siuivėjas ir kurpius priima komitetas savo dirbtuvėse; karės valdžia duos visiems darbo. Tas dirbtuvės atvers artimiausiam laike. Amatninkams, kurie nori darbą dirbti namie, Karalaitės Tatjanos Komitetas tuojais duoda darbo įrankius ir darbo. Šis komitetas duoda kartais ir pinigškos pašalpos.

Latvių-lietuvių-igaunių komitetas mėgina patenkinti kiekvieną pašalpos ir patarimo įieškantį. Nunai, pavyzdžiui, laimingai išrištas klausimas apie vaikų mokymą; nei vienas vaikas nepasiliks už mokyklos durų, visi galės toliau varyti savo tėvynėje pradėtąjį apšvietimo darbą. Mokyklų valdžia šiame darbe išpildė visus komiteto reikalavimus. 30 rugp. komitetas surengs pabėgėlių nauda koncertą, kuriame dalyvaus vietos muzikos veikėjai, latvių, lietuvių ir igaunių chorai.

Su džiaugsmu reikia pasakyti, kad suvienytasai latvių-lietuvių-igaunių komitetas visose vietose sluogsnuose randa širdingą užuojautą.

(„Rygos Garsas.“)

PABĖGĖLIŲ LAIŠKAI.

(P-as. J. Klimavičia iš Foxcroft Me. prisiuntė sekantį laišką):
Maskva, 16 rugs., 1915.

Mielas Švogerėli:
Mudu, P. Petrašiūnas ir Andrius Stratkauskas, paržaviavome į Daukšius (Suvalkų gub., Marijampolės pav.) laimingai. (Lai-vakortes buvo pirke „Vienybės Lietuvninkų“ administracijos ir iškeliavo per Scandinavian-American Line, 6 balandžio, 1915). Namieje buvome iki devintinių, o kaip vokiečiai atėjo iki Rudos, tada rusų valdžia paliepė mums važiuoti ant Prienų, bet mes nepaklausėme ir išsikraustėme į girią ties Papilve, bet kaip rusai su vokiečiais pradėjo bombarduoti, tai mes viską palikę važiuavome ant Skriaudžių. Ir kokį baisų reginį pamatėme: pakeliui gyventojai išbėgioję, triobos visur tušios su atdaromis durimis, vežimai ir šėpos buvo iškraustytos iš triobų, tiksliai vienur-kitur vienas šūnelis pasilikęs lojo, budamas išbadėjęs, tai višta karkino, tai kiau-

lė kriuksėjo netekę savo gspadoriaus. Skriaudžiuose radome ne-kiek žmonių namuose, kurie irgi rengėsi bėgti. Nuo Skriaudžių važiuavome į Prienus, kur savaitę pabuavę, persikėlėm per Nemuną ir važiuavome į Birštoną, Vilniaus gub., kur prabuvome 3 mėnesius. Kada vokiečiai artinosi prie Nemuno ir Kauno, tai rusų komandantas davė mums popieras ir liepė važiuoti į Vitebsko guberniją, tačiau nuvežė į Maskvą. Bet brangybė Maskvoje neišpasakytą. Valdžia čionais mums duoda kambarį, malkų, žiburį ir po 20 kapėikų dienos maistui, ko toli negana. Todėl mielas švogerėli, jei tik galėsi, tai atsiųsk nors 100 rublių arba ir daugiau. Kaip važiuavau iš Suvalkų gub., tai buvau parašęs tau gromatą, bet niekaip negalėjau išsiųsti — neprimė. Kada pasibaigs tie mūsų ir visų žmonių vargai, sunku pasakyti. Rodosi, nebuvo galima tikėti, kad tokia baisi gadynė ateis. Rodėsi, jog taip apšviesti žmonės nedaileis tokiai nelaimėi užėiti, tačiau apšvieta nepadarė jokio ženklo sušvelninime žvėries-žmogaus.

P. Petrašiūnas.

(P-as T. Vaznis iš Rumford, Me., pridavė savo brolio laišką, kurio ištraukas čia paduodame.)
Rugsėjo 10 d., 1915.
Mielas Brolau:
Aš nuo tavęs brolau gavau laišką dar budamas Mintaujoje ir du kart tau rašiau, bet negaudamas jokio atsakymo vėl rašau.
Esu gyvas ir sveikas. Jau trečia diena kaip gyvenu Starorosoje, Novogorodo gubernijoje, kur mus dės — nežinau. Visa Lietuva jau po vokiečių, prusai jau baigia mušti mūsų kareivius. Iš Lietuvos nuo giminaičių neturiu jokios žinios, ar jie sveiki ar gyvi, ir gi nežinau. Dabar jau ima ratnikus antro razriado mėlynbliečius. Vis kas labai brangu. Paskui negalima gauti smulkių pinigų. Turbut reikės visai badauti, viskas eina blogyn ir blogyn.
Tavo brolis,
Pranciškus.

VILTIS.

Lietuva, nors varga
Dabar tau reik nešti,
Nors karės baisybės
Perkėsti tau reikia, —
Reik klot savo sunus
Laukuose žudynės
Del priešų mūsų norų tikslai;

Nors turtą reik tavo,
Nuo amžių sukrautą,
Naikinti pavesti,
Apleidu tą viską
Žmonėms tavo bėgti
Toli iš tėvynės —
Ir badą reik kėsti tenai;

Vienok mūsų likimo
Viltį tavo matom
Ir bandom, sustoję,
Liuosiej' pet's-i-petį,
Tau pagalbą teikiant
Likimą tav' remti
Ir eit link to tikslo — pirmyn.

Sukrausim naujus tau
Turtus ir grožybes;
Pakelsim tą viską,
Kas žuvo-pranyko.
Iš naujų šaltinių
Gyvybė reiks semti —
Prie laimės mes eisim artyn!
Vilties tad saulutė
Lai šviečia del mūsų,
Kiekviens sunus tavo
Lai priederme laiko
Pakelti tėvynę —
Ne mirtį jai lemti, —
Viltį tad mes žengsim pirmyn!
K. S. Karpavičius.

NEMUNAS IR LIETUVA.

Ramiai tekas Nemunėlis,
Upė šalies mūsų puikioji,
Paregėjo baidą dieną —
Lyg ir asaromis tekėjo...
Didi medžiai pakraščiais jo
Verkia, liemenis ištiesę,
Ir šakos nulenkę žemėn:
Del nelaimės jie liudėjo. —

Matė šalį jie — Lietuvą —
Ir nelaimę, ką ištiko —
Karę baidą ir žutimą:
Pasekmėmis jos bjaurėjos...
Matė pievas ir laukus jie
Suriaustus ir išpustytus,
Matė verkiant Nemunėlį —
Šito visko jie galėjos...

Bet saulutės iš rytų mes
Laukim užtekanč skaisčios,
Sieloj viltį mes turėkim,
Jog šviesi diena užstos!

K. S. Karpavičius.

Prieš Audrą. —

ANT JURIŲ.

Ramiai išvarko, lyg baram's,
Vanduo neužė ir neduko,
O jurą rodė lyg ko tai laukiant,
Jeib vėjelis, kažką bevaikęs,
Vandens paviršiu tikslai suko.

Mėnulis skaisčiai-paslaptingai
Gerėjos matas savo veidą
Sidabro jurė, ir blizgendams
Ramiai dangum įsiai sau slinko
I ten, kur saulė nusileido.

Kad rytas — kitką jis žadėjo,
Del to tai vandens ilsėtis
stengė;
Nei vėjai nebandė taip dukti,
Nes del ryto spēkos jie laikė —
Prie lietaus ir audros mat
rengė.

K. S. Karpavičius.

Laiškai ! Redakcijai

Rymo Katalikų Susivienijimo
reikaluose.

Gerbiama „V. L.“ Red.
Tikiuosi, kad neatsisakysite patalpinti šį mano atitaisymą į savo gerbiama laikraštį. Šitas mano atitaisymas turėjo tilpti „Drauge“, per kurį aš likau apšmeižtas. Bet matyti, „Draugui“ rupi palaikymas savo klikos, o ne teisybė, kadangi neatšaukė apie mane parašytos neteisybės. Netgi nedavė jokio atsakymo ir neatsakė ant mano laiško.

„Draugo“ N32 tilpo Brooklyno apskrįo Susivienijimo Rymo Katalikų Amerikoje kuopų susivaiavimo protokolas, kuris butinai reikalauja atitaisymo. Ten sakoma, kad po ilgų diskusijų susivaiavimas pripažino M. Tulabą kaltu už neteisingą skundą... Tas visai netiesa. Susivaiavimas panašios rezoliucijos nepadarė, nes ir negalėjo tai padaryti.

Afidavitas, kurį protokole skundu vadina, yra darytas ne mano, bet namo savininko, to paties, nuo kurio Krušinskas (S. L. R. K. A. prezidentas) prašė komišion'o (perkant S. L. R. K. A. namą). Tai jei ir būtų buvę darodytas, kad tas afidavitas neteisingas, tai ir tada bučiau buvęs kaltas ne aš, bet tas, kas tokį afidavitą darė. Bet ant susirinkimo Jonas Mačys aiškiai papasakojo, kad prie jo P. Schmidtas pasakė, kad pas jį (Schmidtą) buvo Krušinskas ir prašė komišion'o ir parodė Krušinsko kordėukę.

Tai kodėl apskritys neparašė tai į protokolą. Kamgi meluoti laikraščiuose ir klaidinti žmones.
M. Y. Tulaba.

Jadviga Szezawinska.

Naudingo žmogaus gyvenimas.

(Tąsa.)

Jurgis žiūrėjo į ją akių nenuleisdamas. Akis jo žibėjo džiaugsmo pilnos ir visas jautėsi it būtų kas nuo jo akmenį nustumęs.

Alenos ir kitų priparodymai nusiųrė bylą Jurgio pusėn. Visi pradžiugo išgirdę teismo nusprendimą ir kiekvienas pakartojo pusbalsiu:

— Jurgis Arys išteisintas... o Pjoklavėjus apgavikas!

Butkų Simas, Jonukas ir Vaškelis pirmieji puolė sveikinti laimėjusį savo draugą ir mokytoją. Bet Jurgio akis buvo nukreiptos į Aleną.

DESIMCIAI METŲ BUVUS.

Smiltininkai — gražus miestelis. Žmonės stebėjosi iš kitur atėję švariais jo namais ir gatvėmis. Kur buvo palaikios, sučėjusios triobos, dabar stovėjo plačiais langais linksmi namukai. Visi miestelėnai ir aplinkiniai ukininkai buvo žemėmis ir ganyklomis pasidaliję. Miesteliui eidamas niekuomet nepasitikdavai tų nelaimingų, ištivirkusių vaikų, kurių tiek daug pirmiau čia buvo: visi jie dabar sėdi mokykloje prie knygų, tik pietų paleisti bėga linksmiai savo tarpe čiauskėdami. Girtų irgi nematyti — retai kuris ims ermiderį miestelyje kelti ir paeiviams rolyti, kaip žmogus moka gyvuliui pasiversti, bet ir šis paklaustas pasirodys svetimos parapijos beesas. Mat, Blaiivybės Draugija pamazda išnaikino tą piktažą žmonių veislę, girtuokliais vadinamąją. Monopolį jau žmonės ir miršti užmiršo kuomet bėra čia buvęs, o iš tuzino alinių vos 1 beliko, bet ir jį turės žuti, regalėdama prieš Blaiivininkų arbatinę atsiturėti.

Buvo nedėdienis, Arių trioboj buvo daug vyrų susirinke, mat, šiandieną Jurgio Ario išleistuvės.

— Argi tau, Jurgi, blogai buvo Smiltininkuose, kad tiek metų išgyvenęs, nori mus apieisti? Jūk visi tavę mylėjome, nes tu mums akis atidarei, visuomet klausėme tavęs...

— Negaliu čia bepalikti, žinote patį delko.

— Bet kas bus tau išvažiavus mūsų banko ir krautuvės kasininku, kas pieninę prižiūrės, ir kas knygyną tvarkys, jei ne tavoji Alena?

— Yra kas Jurgį pavaduojas — atsakė Simas Butkus, turime jau ir Smiltininkuose prasilavinusių žmonių, nevienas iš mūsų tarpo jau ir gimnazijos pasiekė, parvažiuos, pamokys mumis, bet juk ir mes patį turime dirbti vienybėje ir sutarime.

— Taip, — pertraukė jo kalbą Jurgis, — „šviesa-rienybė, — mūsų galybė.“ Juk tai šviesa ir gerų žmonių pasivertimas palengvino mūsų vargus, sumažino nelaimės. Mes galime didžiuties prieš kitas parapijas, nes visi, seni-jauni, mokame skaityti ir skaitome kningas, laikraščius, kuomet tik laiko turėdami. Galime didžiuties prieš kitus, nes Smiltininkuose nėra elgtų, mes savo pasenusių tėvų-mitų neleidžiame vargti po svetimus žmones, bet duodame pailsį ir užlaikymą mūsų pavargėlių prieglaudoms. Galime dar pasigirti prieš svetimus ir tuomi, kaip mes rūpinomės mūsų priaugančios kartos sveikata — tam tikslui žmonių sudėtais pinigais išcidome į mokslius vieną mergaitę, kuri dabar jau tarnauja mums, kaipio daktarė-priėmėja. Mes nebijome gaisrų, nes turime visus prietaisus ugniai ginti. Mūsų žmonės nereikia bėgti Amerikon, nes ir namie jie turi gerai apmokamo darbo mūsų benlrame garo malūne ir lentpjuvė. Važiudamas su žmona kitur, kur manęs laukia darbas, vieną tik noriu jums priminti, draugai, kad visuomet atmintyje turėtumėte, jog nėra tokio darbo, kurio susipratę žmonės negalėtų padirbti, lai tik jie dirbdami vaduojas įsakymu: — Vienas už visus, o visi už vieną!

—Lai gyvuoja mūsų švietėjas, lai gyvuoja Jurgis! Lai gyvuoja Alena! — šaukė visi lydėdami Jurgį Arį su žmona iš namų. Tą pačią dieną jaunieji Ariai išvažiavo traukiniu į Alenos gautą po bočiaus mirties gyvenimą.

(Užbaiga.)

Liuosas tikslai tas, kas mirties nesibijo, delto, kad jis nieko nesibijo.

Laimingas tas, kuris save laimingu skaito. Niekad neklaukite tų, kurie jus akyse peikia kitus, o jus giria.

Didžiausioje gudrybėje gyvena gilus nepasitenkinimas, kas didina savo pažinimą, tas didina ir savo kankinimąsi.

Tautai svarbu turėti ne daug įstatymų, bet svarbu turėti gerus įstatymus.

Budrikas.

Langas Amžinybėje.

(Tąsa.)

gystes, draugystes į nacijas ir nacijas į žmoniją. Žmonės ir nacijos nėra padaryta iš individumų, bet iš šeimynų. Ar galima padaryti virvę iš smilčių? Gal laikurie ir mėgino, bet ar turėjo pasekmę?

Yra sena patarlė visame pasaulyje: Meilė padarė pasaulį: ji davė jam nemarumą. Dievas yra meilė. Dabar per spindulio simbolą mes galime matyti kaip ta visa realybė randasi. Gyvybė ir siela yra suganti spinduliai. Tie spinduliai traukia ir riša žemesnės esybės į amžinus didesnius pavidalus. Jei tie spinduliai sustotų augę, mes vėl išsikirstytumėm ir taptume, kaip beformiškas dumblas. Mes kįlame, laip piramidose iš apačios; ir juo augstesnis bokštas, tuo tvirtesnis ir gilesnis turi būti pamatas.

Ką daugiau siela gali duoti mums už meilę? Ji negali išsižadėti gyvenimo, meilės, kuri tveria kuną. Mes turime gyventi meilėje. Tie, kurie gyvena meilėje, lips augstyn, kaip tas žmogus, kuris lipo medžiui į augstą ir vis buvo apunkintu ir stabdomu šakų. Jis nupjovė jas ir padarė sau laisvą kelią ir skrido augstyn. Jis atjautė ir sužinojo, kad meilė laike jį augstyn, o ne žemyn.

Koks stebuklingas daiktas yra meilė! Ji yra netiktai visų religijų pamatas, bet ir visų laimčių ir gražybų.

Atimk meilę nuo pasaulio ir kuomi Literatura ir Dailė, ir Muzika taps? Jie gali talpinti kitus gražius daiktus, bet jų pamate yra meilė. Visi augstesnieji mūsų gyvenimo judėjimai kyla iš meilės. Meilė renka ir riša vyrus ir moteris į vieną organizaciją ir audžia iš šeimynų siulų nacijų virves. Meilė yra visos pareigos, dorybės, drąsos, garbės ir teisybės. Lygiai apvienėjusi siela atranda meilėje pavidalą išreiškimui savo prasmės.

Mes gyvename ir mylime, nes mūsų tėvai ir protėviai taip pat darė. Pasaulis egzistuoja, kad jis mylėjo ir myli ir yra mylimu. O meilė laiko paslėptą nemarumo misteriją. Tai buvo meilės ranka, kuri atidarė pirmą langą AMŽINYBĖJE.

Buvo gili naktis. Padangės buvo tamsios, bet pilnos žvaigždžių. Tos žvaigždės pripildė blizgėjimo visas erdves. Pakrančiuose degė žiburiai. Jų refleksijos — raudoni ruožai tęsėsi per vandenį. Žemė nebuvo mirusi. Ji miegojo ir kvėpavo savo maloniame miege.

Susijudinimas... Mylimieji ėjo lengvai namon. Jiedu ėjo vienbalsingume. Jiedviejų rankos buvo sukabinos; pečiai suglausti. Meilė laikė jiedu sapne. Jiedu atsėdūrė naujame pasaulyje. Jiedviejų naujasis pasaulis buvo pilnas naujų minčių, naujų vilčių, naujų projektų, naujos gilybės ir naujo silpnumo. Jiedu nežinojo kodel ir kam. Umai jiedu sustojo ir manė esą neužsitarnavę laisvo dangaus apdovanojimo. O tas jiedviem nebuvo apskelbta.

Jiedu mylisi... Jiedu mylisi delto, kad šimtmečiams dar negimus, buvo žinoma jiedviejų meilė. Jiedu išnyko. Momentą vėliau tarpvartis persimainė.

Upėje plaukė laivas. Jis lengvai slinko vandens paviršiumi. Laivo bokšto viršuje degė žibūrys. Ir balsas išdavė meilės giesmę naktiai.

Muzika kilo ir krito. Tai buvo aštri, maloni ir tikra muzika. Ji buvo iš širdies ir drebejo. Ne-matomas dainuotojas dainavo visų pasaulių giesmę, — Giesmių GIESMĘ, ir toji giesmė pripildė visą naktį muzika.

Upelis sriauniai bėgo. Mažas laivelis jį vijosi. r dainuotojas išnyko.

Ir vėl tylą-ramybė. Ir tolybėje vienuolyno varpas skambino sidabrinės mylimųjų giesmes... ir skambino per tamsią naktį.

(Užbaiga.)

GUDRYBĖS ŽODŽIAI.

Jūs stumete žmogų į duobę ir paskui jam sakote, kad jis turi būti užganėdintas tuo padėjimu, kuri jį pastatė Galingasis. Tokia dabartinė mūsų krikščionybė.

Jūs sakote: „Mes nestumėme jį.“ Taip, supranama, mes lig tol nepažinsime visko, ką mes darom, ir ką nedarom, pakol kiekvieną rytą neužsiduosime su klausimą, kaip mums per dieną nedaryti tų, kas mums pelninga, o teisinga, — pakol nebusime ant tiek krikščionimis, kad pripažinti teisingumą magometonų išsireikimo, kad „valanda teisingumo brangiau prekioja negu septynesdešimtis metų maldos.“

Reskinas.

KURIUOM?

Jaunikaitis pasijuto stovinčiu ant gyvenimo kryžkelės. Keliai vedė į visas puses; jie buvo pažymėti trumpais parašais, nurodantais kur link jais galima nueiti ir ką galima atsiekti gyvenimo kelionėje.

Siela klibino jaunikaitį pro tan lyg norėdama ištirti valios tvirtumą jauname kune, kuriame slėpėsi gyvenimo ateitis. Taip, jis rodos tvirtas; jo gislėse teka lietuvių kraujas, — jis negali persikeisti. Gal kam nors ir pasiseks jį pajungti savajin vežimui, vienok jame liks abejonė, neužsiganėdinimas. Ir jis anksčiau ar vėliau, sutraukys viržius fanatiško atkaklumo; ir pasiūsiuos iš protiškos vergūvės.

Jis valandėlę svyravo, it nendrė vėjo supama ir giliai užsimastęs žiūrėjo į tuos kelius: vienas jų rodėsi labai keistu, — jis buvo platus ir ilgas kelias; keleiviai jam pasenę, sulinkę nuo ilgos kelionės. Tarp jų didis skirtumas; jie skyrėsi į luomas — tuli vilko su savim kryžius ant krutinės...

— Eisiu tuomi... — tarė sau jaunikaitis, bet jį sulaukė nematoma jėga — protas.

— Kliti jaunikaiti, tas margas kelias kuriame matai tą rasių mišinį — netobulas, ten nėra nieko ideališko, jis remiasi mytais. Jie keliauja 20-tą amžių tuom keliu, o nieko, nieko nedažo prakilnaus.

Genijališko Pasaulio Vadovo šauksmas „Mylėsi artimą kaip pats save“ užsiliko tik ant lūpų, o širdis pilnos pagiežos ir pelėsių. Nors jie kartoja tuos šventus žodžius; bet tie žodžiai nepildomi.

Ten nėra nieko panašaus ką jūs manote, ten viskas po uždanga, viskas po skraitstės. Neik! Jaunikaiti, neik!

Kuriuom tadgi keliu privalau eiti, gal šiuom nauju keliu? Gal čia tūno, tobulybės branduolys? Sakyk prote, jug tu mano vienatinis vadovas.

— Ne, netuom. Sis siauras kelias, mažai kuom skiriasi nuo plačiojo kelo. Vadai šitame kelyje pilni egoizmo, jie kaujas už pirmybę; jie daug ką žada, bet mažai teįsė. Jų burnos atvertos šaukti ir jie šaukia mažiausiai progai pasitaikius, bet kas iš to šaukimo, kuomet jis neparemiamas darbais. Žadamasis žemiškas rojus ir sulyginimas luomų vargiai kuomet nors įvyks, nes per daug dar vergų yra.

— Prote, kam vargini, pasakyk! Eisiu pagal tavo nurodymą, tik kad žinočiau kuriuom keliu eiti.

— Žinai jaunikaiti, kam klausai. O gal nori pažiūrėti? Ve žiūrėk! Ką nusigandai, ar erskėčiuotas? Tai niekas: juomi keliavo mūsų bočiai: Gedeminas, Keistutis ir Vytautas. Juomi keliauja dalis, dartiniai Arijų sunų vedami pasakui save mažytes daleles palaikų, kurių šiaurės vėjas neįstengė išblaškyti per šimtmečius. Priešingai, jie surimtėjo, jų protai sutvirtėjo it plienas savytumo pasitikejimu. Jie uoliai rūpinasi pripildyti keleivių indus nauju penus skaisčios ateities švelnydami jų skausmus bei vargus. Pasek juos, ir prisidėk prie bendros kelionės, kame šviečia lygybės, laisvės, pažinimo ir tobulumo aušrinė.

Ir jaunikaitis nuleido galvą ant krutinės pilnos energijos ir išsiveržė iš gilumos jo širdies gailėčio skausmas... Jis žengia kelian vedančian prie auštųbės.

M. B. T — da.

ŽUVO SUTAUPYTAS TURTAS.

Juozas ir Marė Arcimavičiai (lietuviai) ilgus metus dirbdami, taupė kiekvieną atliekamą centą su tikslu, kad ant senatvės nusipirktų savo nuosavus namus, juose ramiai galėtų baigti savo amžių. Manydami, kad jau sutaupino atsakančią sumą, už kurią gali pirkti sau namelius, ir apsirinkę po No. 833 W. 33rd str., Chicago, Ill. sudarė jo užpirkę.

Peržiūrėjimui-gi popierių pasiūlė tulas J. W. Zacharevičius Insurance ir Real Estate agentas, gyvenantis — 903 W. 33rd str., Chicago. Jis sakė, kad jis advokatas ir galės išžiūrėti popierius perkamos nuosavybės pigiaus ir geriaus negu kitas koks advokatas.

Arcimavičiai ir pavedė Zacharevičiui atlikti visą darbą. Už keliolikos dienų Arcimavičiai gavo žinią nuo Zacharevičiaus, kad popierius jis yra išžiūrėjęs ir kad viskas gerai ir kad Arcimavičiai gali mokėti sulgytus pinigus už namelį, ką Arcimavičiai ir padarė.

Džiaugėsi Arcimavičiai, kad bent kartą susilaukė nuosavybės įsikraustė ten ir gyventi savo namuose, ir taip sau ramiai per 3 metus gyveno. Bet pereitis pėtinęjos vakare, kuomet Arcimavičiai pavakarieniavę pasiėmė laikraštį beskaitydami ginčijosi kuri pusė išloš dabartinę Europinę karę, kaip netikėtai kas tai pabėdė į duris. Arcimavičius atidarė duris. Ypata, kuri beldė duris, rodydama žvaigždę, pasisakė esanti paviato Sheriffas ir indavė Arcimavičiams popierį ir pasakė, kad prieš juos yra įnešta byla į Superior Court, Cook County, per Harriett Levy ir jos brolių Albina, kurie reikalauja \$1,000 ir 3 metų laiko rados iš nuosavybės Arcimavičių, kaip vaikai jų velionio tėvo, kuris buvo savininku nuosavybės kurią Arcimavičiai pirko.

Arcimavičiai nusistebėjo, didžiausia neramybė juos apėmė, visą naktį užmigti negalėjo ir anksti rytą pasiėmė popierius jau nėrodo klausiti pas taip vadintus panašius Zacharevičiui agentus ir šunadvokatus, bet kreipėsi prie advokato F. P. Bradchulio, kad ištirtų tikrą padėjimą jų popierių. Advokatas Bradchulis ištyręs Courte užrašus pranešė jiems, kad tikrai pasirodo, kad minėtiems Harriett Levy ir jos broliui Albiniui priguli ta Arcimavičių nuosavybė.

Adv. Bradchulis tuojaus pranešė State Attorney assistentui, Krohn, kad dalykas būtų ištirtu per advokatų draugiją ir kalta ypata būtų patraukta atsakomybėn, kada-gi tokius, kurie užsiima peržiūrėjimu popierių pirkime nuo savybių arba davimu legalių patarimų nebūdami advokatais laukia aštri bausmė.

Zacharevičius-gi nebūdamas advokatu neturi tiesos užsiiminti peržiūrėjimu popierių ir davimu teismiskų patarimų už ką neatsako, ir suklaidina žmones ir tankiai buna priežasčia įvedimo žmonių į bėdas.

(Iš „Chicago Sunday Tribune.“)

(October 17, 1915.)

PAATISKINIMAS.

„V. L.“ N42, rašydamas visuomenės reikaluose ir primindamas apie tuloje vietoje buvusį Lietuvos seipimo reikaluose susirinkimą, pabrėžia, kad delei nesilankančių į susirinkimus komiteto narių ar šiaip biznierių geriausias būtų airių naudojamas vaistas — boykotas. Šitas nurodymas užgavo mūsų visų gerbiamus veikėjus p. p. J. V. Lutkauską ir B. Ščiagauską, kurie iš to mano nurodymą priėmė už taikymą į jų užsiėmimą.

Šiuomi aš viešai patvirtinu, kad maño išreikštoji nuomonė visai neį tuos gerbiamus veikėjus buvo taikoma, ir labai apgailestauju, jeigu aš minėtiems vienuoliams savo išreikškimu bučiau užkėjęs.

Vargomatis.

T.M.D. REIKALAI.

VYRAI, ŠTAI Į „ŠTURMĄ“ JUS KVIEČIA.

Kaip jie gavo 5,000 narių. Aną dieną skaičiau anglų laikraščiuose žinią, kad Chicagoje Y. M. C. A. (Jaunų Krikščionių Asociacija) sumanė per vieną savaitę prirašyti prie savo organizacijos Chicagoje penkis tukstančius naujų narių. Ir tą padarė, — dar daugiau prirašė.

„Young Men's Christian Association“ yra viena iš veikliausių amerikoniškų organizacijų. Ji turi milijonus sąnarių ir vis auga. Bet ir organizacija ji turi puikią. Mums vėrtėtų pasinaudoti bent nekuriuos jos budais ir planais, kaip padidinus skaitlių narių.

Kiek patėmėjau, šita organizacija eina pirmyn vis šuoliais. Apart to, kad nuolatai daroma anti agitacija, organizatoriai tankiai naudoja kitus budus. Sakysim, kaip kad ir viršuje pažymėta: „per vieną savaitę turime gauti Chicagoje 5,000 narių.“ Toks išduodamas obalsis iš vyriausio Chicago miesto organizacijos štabo. Na ir prasideda atakas, kurios visados užsibaigia pasekminga: gali sakyti, šturmu gaunama 5,000 narių į vieną savaitę ir tik vienam miestui.

Man rodosi, kad jeigu mes, Tėvynės Mylėtojai, negalime visiškai taip pat padaryti, kaip jie, tai visgi mes galime pusėtinai panašiai padaryti. Jie daro tą štai kaip:

Ofisas paskelbia per laikraščius, arba praneša energiškesniems vyrukams, laiškais, kad štai ryt ar po-ryt atsibus „Luncheon“ (užkandis) tokiame ir tokiame hotelyje. Meldžiama ateiti.

Paskirtu laiku susirenka paskviestieji. Čia jiems ir išaiškinama, kad yra sumanyta padaryti „šturmas“ ir kad esą reik „paimt nelaisvėn“ mažiausia 3,000 naujų narių bėgyje šios savaitės. Ką jūs apie tai manot? Ar mes galime tai padaryti?

— Tai kur negalėsi? Kodel ne? Šiur, galim — ne tris tukstančius, bet 5,000 — ką tai mums stovi! — sušunka iš įvairių šalių balsai.

Na, ir užsispiria vyrai, kad pastatyt ant savo: turime turėti 5,000 naujų narių šią savaitę, kad en ir plitum...

Kas dien ant pietų miestų jie susirenka ant tokio užkandžio ir kasdien kiekvienas praneša, kiek jo apilinkėję gauta naujų narių.

— Aš reportuoju, kad mes gavome 400 narių.

— O mes gavome 300.

— Mes negalėjome vakar gauti daugiau kaip 175, bet rytoj ar

po-ryt „štur“ gausim nemažiau negu jie.

— Na, tai šiandien matome iš raportų, — praneša pirmsėdis susirinkimo, — kad jau turime 875 naujus narius. Tas yra „fain“, kaip pirmi dienai. Pažiūrėsim, kaip bus rytoj.

Na, ir rytoj vėl susirenka. Vėl visi raportuoja iš savo distriktų. Laikraščiuose kasdien pranešama, kad tiek ir tiek jau gauta, kad tiek ir tiek dar truksta.

Taip veikiant, žiūrėk, savaitė dar nepraejo, o jie jau daugias penkių tukstančių naujų narių turi. Tai toks mat yra jų „šturmas“.

Dabar klausimas, ar mes, Tėvynės Mylėtojai, negalėtum surengti panašaus „šturmo“ ir mūsų organizacijoj. Žinoma, mes negalime kasdien užkandžiams rinktis, arba į savaitę 5,000 narių vienam miestui prirašyti.

Ką sakau — 5,000 vienam miestui! Tegul mes vėsoj Amerikoje per vienus metus gautum 5,000 naujų narių, tai jau aš apsiimčiau net ir pečių iš džiaugsmo pabučiuot.

Bet visgi, man nurodo, kad mes galime šitą padaryti sulgy viršminėto plano.

Kaip? Štai mano asmeniškai planas, kuris jeigu ne visai gali būti geras, tai kiekvienas gali jį pataisyti, kaip kas nori.

Mes turime tokių miestų, kaip Chicago, Brooklynas, Philadelphia, kur turime rodos, po kelias arba keliolika TMD. kuopų.

Tegul atsiranda koks „generolas“ ir sušaukia susirinkimėlį iš visų tų kuopų atstovų, arba viršininkų. Šiame draugiškam susirinkimelyje aptarti, kiek galima gauti naujų narių, sakysim, Chicagoje, iki Naujų Metų.

Nutariama, sakysim, kad galima gauti 300 ar 400 naujų narių ar daugiau. Na ir prasideda darbas. Visi „generolai“ gauna sau pagalbon „leitenantus“ ir tt ir prasideda „šturmas“.

Ateinantį nedėldienį vėl visi susirenka ir raportuoja, kiek gauta.

Apie tai tuojaus pranešama organon ir kitiems laikraščiams. Taip savaitė nuo savaitės darant, nėra nei mažiausios abejonės, kad sakysim vienoj Chicagoje galima padaryti apie 1,000 naujų narių.

Tokį pat planą gali panaudoti bile viena TMD. kuopa, darydama privatiskus susirinkimus savo darbštesnių narių.

Vyrai, pamėginkim! Tegul kas nors pradeda. Gal Chicago, ar Brooklynas, ar Waterburys, ar Rochesteris.

Mums reikia narių ir turime juos gauti, jeigu norime, kad visi raštai, kuriuos apskelbė Literatishkas Komitetas ir Centro Valdyba, būtų ateinančiais metais išleisti. Didelė kruva raštų bus, bet reik ir didelės kruvos narių.

Tai, kas padarys pirmą žingsnį? Dagilėlis.

GERAI APIE KNINGŲ FORMATĄ PASTEBĖTI.

„V. L.“ N42 tilpo p. J. Šlitskio nuomonė kaslink formato, bei apdarų TMD. leidžiamųjų kningų. Su jo išreikšta nuomone pilnai sutinku, ir pritariu. Tai reikię senai pastebėti, ypač Literatishkam Komitetui. Nevienodumas kningų formato, rodo pačios draugijos nerūpestingumą, net ir stovj galima būtų apribuoti. Pav. Jonylos Raštai vienoje didesnė formato kningoje būtų visai gerai atrodę, negu kad padalinta į tris mažukus.

Tas pats su apdarais. Reiktų nuspresti po kiek viršaus mokėti metus, ir lai kningų be apdarų

nebebus. Pas mumis su apdarais kningų labai mažai randama. Iš privatiškų leidinių, randame ir gana stambių raštų be apdarų; tas turėtų eiti iš mados. Tuomi turi pradėti TMD. su ateinančių metų mokestimis.

Dar viena. Prie TMD. leidinių turėtų būti vartojamas vienokis TMD. ženklas, kaipo Draugijos emblema: ar žirgvaikis, ar initialai, kaip ant Strazdelio ir Jonylos raštų.

A. Rukas.

DAR ŽODELIS KASLINK PAŠALPOS SKYRIŲ.

Anuomsyk aš buvau rašęs TMD organe N34, jogei būtų naudinga dėti prie TMD. kuopų pašalpos skyrius, — net ir keltą darodumų paėmiau iš TMD. 127 kp. Bet matytis, kad TMD. nariams tas išrodo nepraktišku ir nenaudingą, kad ligšiolei per organą niekas nepratarė apie tai, išskiriant p. K. A. Orlauskį, kuris N38 karštai mano straipsniui pritarė. Todel aš ir vėl norėčiau apie tai biskį pakalbėti.

Matėme pranešimą mūsų pirminko, p. A. J. Zimonto, jogei išleisdam šmet paskutinius stambius leidinius, TMD. išdas ištuštės, o jau Literatishkas Komitetas turis ant rankų stambius pluoštus raštų del kitų metų ir tų raštų išleisimui reikięsi apie \$5,000. Taigi gerb. A. J. Zimontas ir kviečia, kad stengtumės kožnas vienas T. M. D. narys prikaltinti nors penkių narius; tai tada busianti mūsų Draugija didelė ir pinigų busi ligvaliai.

Kvietimas prikaltinti nariams po kelius naujus narius, tai jau sena TMD. pasaka. Ar daug ji naudos atnešė? Ir ar visi TMD. nariai yra taip jau pasisventę dirbti del šios mūsų Draugijos? Ir ar daug mūsų Draugija gauna naujų narių per metus? Taigi čia jau ir aišku, jog ligšioliai mūsų Draugija labai pamažu teauga.

Paddinimui TMD. ir praplatinimui tarpe mūsų brolių apšvietos ir reikia dėti prie TMD. kuopų pašalpos skyrius. Kad prirodyti, jog tikrai būtų tas naudinga čia paduosiu metinę apyskaitą 127 k. kurį yra su pašalpos skyriumi.

Bėgyje vieny metų prie minėtos kuopos prisirašė 23 nariai. Senų narių mokesčių ir naujų narių įstojimo centran pasiuntė \$56,60. Čionai aš padarysiu trumpą išvedimą. Rodos TMD. turi apie 150 kuopų. Jeigu visos kuopos per metus gautų tik po 23 narius, tai per vienus metus TMD. padidėtų ant 3,450 narių. Taigi jeigu kiekviena kuopa prisistų per metus į TMD. centrą po \$56,60, tai tokiu budu centras susilauktų \$8,490.

Tai, mano nuomone, tik vienas šaltinis yra geriausias TMD. narių augimui — dėti pašalpos skyrius. Turėdami kas metas tiek pinigų galėtumėm narius apdovanoti kasmet geriais pluoštais kningų. Taipgi su pašalpa galėtumėm daug sutverti ir naujų kp., nes dar daug yra miestelių, lietuvių apgyventų, o dar nėra TMD. kuopos. Todel dar sykį kviečiu TMD. mylėtojus — pasvarstyti apie tai daugiau.

P. J. Sakas

IŠ KUOPŲ GYVENIMO. GLASGOW, ŠKOTIJOJE.

Pranešame, jog čionai susitvėrė nauja TMD. kuopa iš 15 narių. Su šiuomi sykiu pasiūnčiame Centro Valdybai narių vardus ir sudėtį mokesčių 3 sv. 6 šil. (\$16.)

Su sveikinimais draugams amerikiečiams.

A. Kriaučiūnas, Kuopos Raštininkas.

CAMBRIDGE, MASS.

Spalio 17 d. 55-ta kuopa TMD.

turėjo savo bertaininį susirinkimą, kuriame daug buvo svarstyta labai naudingų dalykų, paliečiančių vietinę visuomenę. Visų pirmiausia nutarė — pagal paliepiną mūsų gerb. TMD. pirminko, Dr. Zimonto, kada gausime paskutines šių metų kningas, kad parengti puikias prakalbas, ir laike prakalbų, kad būtų viešai dalinamos kningos.

Tolesniai nutarė, kad parengti ant 31 dienos spalio šokių vakarą, ir nuo to vakaro pelną paskirti del Lietuvių Jaunuomenės Mokslo ir Dailės Mylėtojų Draugijos, naujai įsteigto kningyno. Mat kadangi pas mus minėtos draugijos kningynui prijaucia kitos draugijos, kaip tai draugija šv. Juozapo, kuri paaukavo 15 dol.; draugija šv. Jono Krikštytojo — aukavo 5 dol.; draugija Nekalto Prasiđėji mo Panos Marijos aukavo 5 dol. Visos minėtos draugijos yra didelės susidedančios iš 300 ir 400 narių ir gana turtingos. Bet mūsų kuopelė vos tik susideda iš 65 narių ir visur stengiasi sykiu dalyvauti su įvairiomis draugijomis.

Praeitą pavasarį minėtos draugijos paaukavo po didelį pluoštą pinigų del nukentėjusių nuo karės Lietuvoje, tad ir mūsų kuopa paaukavo \$10.

Prie kuopos prisirašė 4 nauji nariai.

55-tos kp. korespondentas.

Sis-tas.

Metalai brangesni už auksą.

Paprastai auksą laikoma už patį brangiausį metalą; tuom tarpu yra daug metalų brangesnių už jį.

Pats geriausias ir pats naudingiausias metalas — yra geležis. Prie geležies galima prilyginti ir ciną, šviną, nikelį, aliuminiją ir tt. Brangesnieji metalai skaitosi: kalijus, natrijus ir vismutas. Sida bras, magijus ir kiti dar brangesni.

Auksas gi yra brangiausias metalas.

Vienok yra metalai brangesni už auksą. Tai bus platina, kuri sunkesnė už auksą, ir kurią labai sunku sutarpyti. Ji labai prilaukoma laboratorijose. Šie visi metalai skaitosi geriais metalais. Yra dar ir daugiau metalų brangesnių už auksą, bet juos negalima sutarpyti ir todėl jie pasilieka nesunaudojami kaip va: osmijus, iri dijus, barijus ir daugelis kitų.

Girtybės pramonė.

1900 metuose Suv. Valstijose bravorų vertybė buvo \$771,516,000; visuose bravoruose dirbo darbininkų 77,779, kurie per metus algos gavo \$70,907,000.

Gyvenimas del pilvo.

Dirilius savo knigoje „Prasižengimas ir prasižengimai“ pasakoja apie vieną žmogų, kuris į šėšis metus praleido didelį turtą nešantį į metus apie pusę milijono dolarių pelno. Jis turėjo agentus Meksikoje, Chinose, Kanadoje ir kitur, kurie jam siųsdavo riebius kšnius. Pasilikęs su vienu dolarin kišeniuje, jis nusipirko žąsį, kurią puikiai iškepė, davė pilvui darbo dviems valandoms ir pasi-gėrėjas gyvenimu paskutinį kart, nuėjo nusikandinti. Gyvenimo tikslas be pinigų del užgėdini-mo jo visagalinčio pilvo buvo iš-semtas, ir jis prarado savo gyvybę.

Jeigu tau atėjo mintis į galvą užmušti manę, atmintk, kad taip darydamas užmuši ir pats save.

A. K. Losius.

Klausimai ir atsakymai.

Klausimas: Aš noriu žinoti ar galima būtų atmainyti netikrą pravarde ant tikrosios, imant pilietiškas popieras?

A. P.

Atsakymas: Galima. Bet imant pilietiškas popieras reikia paduoti savo vardą ir pravarde taip, kaip buvo užrašyta ant laivokortės, kas tankiai skamba lenkiškai arba rusiškai, kur musų Jonas Petkus lenkiškai bus Jan Petkus arba Petkewicz, o jau rusiškai — Ivan ar Ioan Petkus ar Petkewicz.

Norint atmainyti savo pravarde ant kitos, reikia paduoti į teismą prašymą su aprašymu priežasties, kurios dėlei norima pravarde mainyti, ką teisėja daleidžia ir patvirtina. Be teisėjo daleidimo pravarde mainyti negalima.

Klausimas: 1. Jei Lietuva gautų autoonomiją, tai kokia dalis Mažosios (Prūsų) Lietuvos būtų priskirta prie Did. Lietuvos?

2. Tarp upių Prėgelio ir Pasargos, rytiniuose prusuose, kas per žmonės — lietuviai ar vokiečiai gyvena?

3. Kokie žmonės gyvena Disnos ir Vileikos (Vilniaus gub.) pavietuose?

4. Kodel norima priskirti Gardino gub. prie Did. Lietuvos, kada ten gyvena vien tik baltarusiai?

5. Koki rubežiai būtų įgijus Lietuvos autoonomiją?

Atsakymas: 1. Kol kas nėra galima tikrai atsakyti šiam klausimui. Gal buti, jog Mažosios Lietuvos lietuviai nenorėtų prigulėti prie autoonomiškosios Lietuvos, nes jie jokios nuomonės apie tai neišreiškė. Jie džiaugiasi germanizmo liuliavimu ir aišku, savytumą yra jau užmiršę, nes veik jokių ryšių su Did. Lietuvos lietuviais nėra laike. Lietuviškai kalbančių yra labai mažai — Klai pėdos ir Šilokarčiamos pavietuose, parubežiu Tilžės, Ragainės ir Pilkainio pavietuose. Galdapės, Stalupėnų, Pakalnės, Įsručio ir Labgavos pavietuose tikrai senukai dar lietuviškai kalba.

2. Tarp Prėgelio ir Pasargos, žinoma, jog lietuviai gyvena ir išvarto į vokiečius.

3. Disnos ir Vileikos pavietuose gyvena taipgi lietuviai, kaimynystėje baltarusų ir lenkų, ir laikui bėgant jie išvarto į baltarusius tai lenkus.

4. Apie Gardino gubernijos priskyrimą prie autoonomiškosios Lietuvos nemanoma, apart tos dalies, kur lietuviai gyvena panemunėje.

5. Apie Lietuvos rubežius šiuo metu yra dar per anksti kalbėti. Bet abelnai manoma, jog autoonomiškąjį Lietuvą turėtų susidėti vien iš lietuviškai kalbančių gyventojų. Gal sutikus ir latviai prisidėtų prie autoonomiškosios Lietuvos, kur administracijos reikaluose abi kalbos turėtų vienodas teises. — Abelnai apie visų valstybių rubežius šiandien nieko tikro negalima pasakyti, nes po kare, nėra abejonės, visi rubežiai bus permainingi.

ne, nors iš „Ateities“ modelio nusižiūrėję. Butų didelis lietuvių apšvietimas ir turėtų jie kur savo atliekamas vėnis sukalinėti.

Byla tarpe „Laisvės“ ir „Vienybės Lietuvosninkų“ esanti oficiališkai sutikta pavesti trečiųjų teismui — taip mus informuoja apie tą labai besirūpinanti „Ateitis.“ Bet „Ateitis“ sykiu mumis inkalaba, kad šita byla intraukianti ir visus laikraščius.

Sunku tas mums inkalbėti. Apart p. Rimkos, mes nematėm nei vieno kito laikraščio šita byla, taip susirūpinusio.

„Kasžin kaip jaučiasi Širvydas, kada „Kova“ apvaikščioja savo dešimtmetines sukaktuves?“ — taip „Naujienos“ atkartoję per kelis numerius.

Mes nežinom, ar Širvydas užtėmijo tuos socialistų „atpuskus“. Bet jeigu užtėmijo, tai, mums rodos, jis turi džiaugtis, kad po jo atsitraukimui socialistai neikieltoliau nenužengė, nes savo „atpuskus“ apvaikščioja pėsti, o ne automobiliuose apvažinėja.

Pateko į mano rankas „plakatas“. Atspausa, kad Lietuvių Salėje 31 d. spalio (So. Bostone) kalbės A. Rimka ir F. J. Bagočius. Ačiu p. Rimkai, kad prie gražios „kompanijos“ prisitaikė: turėsime daugiau „gerų žmonių.“ T. Triksas.

Pirmiaus, sako, „Ateitis“ buvo apsnudęs laikraštis, negyvas. Leidėjai, kad užganėdinti visus „neuzsiganėdinusius“ pakvietė naują redakciją. Gerai, dabar jau daug gyvesnė ir eina jau tris kartus savaitėje, bet kasžin kodel, kaip „Ateiti“ skaitai, tai matyt, kad naujoji redakcija niekuom neužganėdinus: ji nesuranda nei vieną gerą laikraštį pas mus (Apart „Tėvynės“) nei jokią organizaciją (dar apie Susivienijimą ji nieko nesakė), nei kuopelę, absoliučiai nieko. Dyvai!

T. Triksas.

Svečias.

Į restoraciją inėjo svečias ir atsisėdo prie užtiesto stalo.

— Liepsite atnešti sriubos? — užklauso restorano savininkas.

— Gerai, — šaltai atsakė svečias.

— Paliepsite kepienos? — užklauso savininkas, kuomet sriuba buvo išvalgyta.

— Gerai!

— Gal but norite alaus stiklų?

— Aš Jums atnešiu dar obuolių piragaičių. Puikų piragaičių!

— Gerai!

Po pietų svečias nei žodžio nesakydamas norėjo išeiti. Savininkas sulaukė jį ir pareikalavo pinigų.

— Pinigų? Už ką?

— Kaip už ką? Jūs suvalgėte pietus ir išgėrėte alaus stiklinę.

— Bet aš nieko nekaltas. Aš Jūs nieko neprašiau, o tik sakiau „Gerai.“

Restoracijos savininkas norėjo jį suareštuoti, bet apmąstęs visą dalyką pasakė:

— Aš tau atleidžiu už apgavi, mą, bet su išlyga, kad tu dabar nueisi pas mano kaimyną, restoracijos savininką ir padarysi tai, ką čionai padarei.

2000 metuose.

Panėlė rašo sekantį laišką savo draugei: „Orinė kelionė su daktaru man labai patiko. Bet aplink buvo tiek žmonių, kad tik įlėkė į debesį ties Vesuvijum galėjome pirmą kart pasibučiuoti.

Turbūt teisybė.

— Mano busimas vyras — pats apšviečiausias žmogus visame pasaulyje.

— Tai turbūt tiesa, nes jau tu trečioji jo nuotaka tą pat kalbi ką ir pirmosios dvi.

Priežastis.

Pati (į vyrą) — Delko, kaip hi storija sako, Salemonas niekad ne sijuokė?

Vyras. — Delto, mano brangi, kad jis turėjo net septynis šimtus pačių.

Aptiekoje.

Tarnas — Perprašau pono aptiekoriaus, truksta man dolario kas link uždarbio šios dienos.

Aptiekorius — O kas atsitiko tokio nepaprasto?

Tarnas — Buvo koks nepažįstamas, kuris pirkto vaistus už dolarių ir 25 centus, bet po jo išėjimui pamačiau, kad tas dolaris ne geras.

Aptiekorius — O tas lašras va gis drįsta apgaudinėti teisingus žmones, bet imk ji kvaraba mes ir taip uždirbome 20 centų nuo to apgaviko.

Laimės Zeceris.

Bus karė, nes mobilizacija eina.

Ligšiol Brooklynas buvo labai ramūs miestas, bet, dabar kaip girdėtis iš pranešimų, tai turbūt bus blogai, nes jau „Vyčiai“ mobilizuoja savo armiją. Turėsime karę.

Jus galite rudyti Prince Albert abiejais budais

Nei minutai daugiau neatidėliokite savo smagumo, nes šisai tabakas skonio, vėsimo ir degimo ilgumo ypatybėmis suteiks jums daugiau užsiganėdinimo, negu jūs pirma kuomet nors turėjote.

PRINCE ALBERT

leis jums rudyti, kiek tik tai norite, nes jįsciai nekenks jūsų gerklėi nei liežuviui. Pripilkite savo pypkę, kaip dažnai norite; susukite dažnai cigaretes. Jūs visuomet pasiliksate patenkinti. Jūs nepailsite nuo Prince Albert. Jisai turi skanumą, kurisai patiks jūsų skonui. Prince Albert yra trupis ir lengvai susisuka. Taip cigarete, kaip pypkyje Prince Albert suteikia ilgą užganėdinantį rukumą. Mes žinome, kad jūs pamėgsite Prince Albert'ą.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

PUIKIOS KALĖDŲ DOVANOS

Hohner Accordion 500 coupons

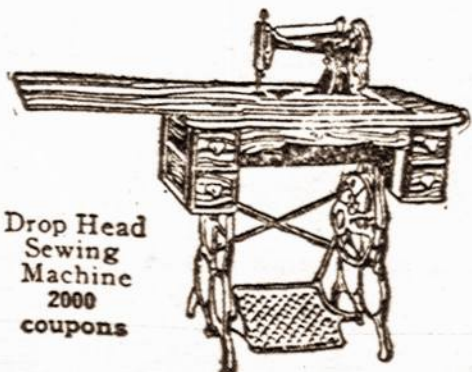
Ladies' Gold-filled Bracelet Watch. 500 coupons

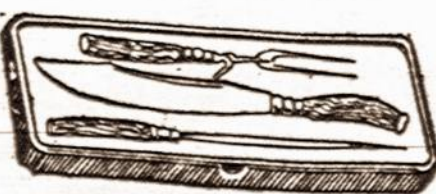
Film Premo Camera No. 1 1075 coupons

Diamond King in Case, 44-100 kt. 11300 coupons

Drop Head Sewing Machine 2000 coupons

8-in. Carving Set, Buckhorn Handles. 350 coupons

Collapsible Go-Cart 800 coupons

Pradėk taupyti Nebo ir Zira Kuponus ir baksuko viršiukus ir gauk šitas Gražiausias dovanas

DYKAI

Reikalauk katalogo talpinantį daug kitokių gražių dovanų. Nebo ir Zira bakso viršiukai kiekvienas vertas pusę cento arba už juos gali gaut dovanas.

Siųsk Kuponus per pačią (tik ne parcel Post) arba per expresą.

NEBO ir ZIRA DEPARTMENTAS
59 First St., Jersey City, N.J.

Arba

Kuponus išmaino ant daiktų
422 Grand Street
New York City

P. Lorillard Co., Inc.
New York City

Established 1760

JUOKU SKYRIUS.

Laikraščių pelkėse.

Hoch medinis Hindenburg!

„Ateitis“ indėjo paveikslą von Hindenburgo stovylos, kuri esanti medinė, Berline pastatyta, ir jona busią prikalinėta geležinių, sidabrinių ir auksinių vinių.

Gaila, kad Bostono vokiečiai nepastato tokios stovylos Bostono.

Aukos L.G. ir A.F.

LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.

Lakštas 43:
Scranton, Pa., SLA. 30 kp. per
K. V. Zorską \$7.00
Buvo Lakšte 42 6,769.44

Viso įplaukė Fondan \$6,776.44

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.

Lakštas 44:
Scranton, Pa., SLA. 30 kp. per
K. V. Zorską \$3.00
Buvo Lakšte 43 935.38

Viso įplaukė Fondan 938.38

Viso per abi dali Fondo \$7,714.82

J. O. Širvydas,
L. G. ir A. F. fin. sek.

KRASOS DEZUTĖ.

A. Žingzda ir B. kas. Labai ačiū, kad prisiuntė žinutes, bet labai atsiprašome, kad negalime indėti, nes telpa kito mūsų korespondento žinutė pirmiau prisiūta.

P. J. as. Sunaudosime. — Ačiū.
Jonas Beparis. Jūsų patarimą indėsimė sekant N.

K. S. E. Jūsų straipsnelis per silpnas. Tai paprastos garsios frazės, žinote, kad jei ką nori kitus mokyti, tai reikėtų nors patiam tą mokymąjį dalyką išmokyti. Negalime su naudoti.

NAUJI RAŠTAI.

„Amerika“ arba rinkinys įvairių faktų žinotinių Amerikos gyvenantiems ir čion atkeliaujančioms lietuviams. Surinko V. K. Račkauskas. „Tėvynės“ spauda.

Apie Dievą, Vėliną, Dangų ir pragarą. Parašė Ingersoll, vertė Ferdinand de Samogitia „Keleivio“ spauda, kaina 25c.

Socializmas ir Religija. Pagal E. Vanderveldę parašė Vardunas. „Keleivio“ spauda, kaina 10c.

„Keleivio“ kalendorius 1916 metams. Kaina 25c.

„Jaunoji Lietuva“ rugsėjo m. Skambančios stygos. (eilų rinkinys). Parašė A. J. Našlaitis „Amer. Lietuvio“ spauda.

„Moksleivis.“ N35 ir 36.

Vietinės Žinios

TMD. 3-čios kp. vakarėlis. Perreita subatą Tautiškame Name atsiuvo TMD. 3-čios kuopos vakarėlis paminėjimui 10-nių suakutusių Vilniaus Seimo. Pirmiausiai p. J. O. Širvydas pasakė trumpą reikalui tinkamą praeitį, pasakui p-lė M. Banzevičiūtė labai gražiai sugriežė ant smuko pritariant p-lei Kavaliauskiutei ant pino.

Ant galo buvo suvaidinta juokazaislė „Vėlinas ne boba.“ Va-

karėlis pilnai nusisekė, tik žmonių buvo neperdaug.

D-ro. J. Šliupo prakalbą. Nedėlios vakare p. Draugelio svetainėje D-ras Šliupas turėjo pasikalbėjimą su vietiniais brooklyniečiais. Kadangi D-ras Šliupas netikėtai užvažiavo Brooklyn, ir kad nebuvo galima išgarsinti, todėl ir susirinko nedidelis būrelis. Kalbėtasi apie įvairius Lietuvos politiskus reikalus, sušelpimo klausimą ir tt. Aukų sumesta virš \$16.00. Rengė tą pasikalbėjimą Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondų vietinis komitetas.

Bus bėda. Plenuojama padaryti „sausus“ nedėdienius, kaip kad Chicagoje. William H. Anderson, suprendentas New Yorko valstijos „Anti-karėlių lygos“ kalba, kad butinai reikia New Yorko mįstą padaryti nedėdieniais „sausu“ nuo svaiginančių gėrimų. Ne vien kad karėlių duris tvirtai uždaryti nedėdieniais, bet kad nebūtų valia paravinėti nei hoteluose, nei klubuose. Delei to ta Lyga mano įnešti bylių į legislaturą.

Svečias. Šiomis dienomis apsilankė „V. L.“ redakcijoje svečias, žinomas veikėjas, aptiekorius p. Jonas Karuza iš Amsterdam, N. Y. Jisai pasakojo, kad tenai lietuviai šiuo laiku labai smarkiai darbuojasi kultūros dirvoje.

Krutomieji paveikslai į bažnyčias pamasint. Atsibuvusioje metodistų episkopų konferencijoje, ant West 104th str., New Yorke, tapo nutarta įvesti į jų bažnyčias krutomieji paveikslai žmonių pritraukimui. Apart to bus įtaisoma bažnyčiose orkestrų, gimnastikų pabūklių ir kitokios žaismės, kad jaunimą pritraukti. Jei šokių įrengimą bažnyčiose nebuvo šnekėta.

Pabėgėliai iš Kiao-Chau. Pribuvo iš Seattle partija vokiečių pabėgėlių iš Kiniečių porto Kiao-Chau, kurį anuolaik japoniečiai iš Vokietijos atėmė. Partija susideda iš 110 vokiečių, jų tarpe yra 53 moteris ir 1 chiniškas kudiškis, misisionierių apkrėstytyas. Jie pribuvo per Ramųjį Okearą, ir nežilgo trauks Vokietijon.

Pirmą sykį montenegrų konsulat. New Yorke ant 112 W. 40 th str., tapo atidarytas pirmutinis Amerikoje konsulat. Nuo Montenegro (Jodkalinijos). Nauju konsulu bus kap. A. V. Seferovič. Konsulatą atidarant buvo

atlaikytos rusų kalboje pamaldos už pasisekimą karės sąjungiečiams, kurių pusėje ir Montenegro stovi.

Gaov leidimą vesti:

Vincetas Dulinskas, 156 Bedford ave., su Marijona Kriščiūte, 186 No. 7th str.

Tadašas Gudeika, 428 Warren str., su Paulina Grikiute, 141 Butler str.

Juozapas Juknevičius, 214 Bedford ave., su Agnieška Martinaičiute, 139 No. 3rd str.

Povilas Stankunas, 83 No. 2nd str., su Marija Baroniene, 85 No. 2nd str.

Jonas Lenartavičius, 181 No. 3rd str., su Juliana Mikalauskiute, 45 Gold str.

Simonas Vaskevičius, 457 Keap Str., su Suzana Vaičiūskute, iš ten pat.

Juozapas Kliokis, 37 Scholes str., su Ona Kuzmickiute, 37 Maurel str.

Lauras Siugzdinis, 539 Metropolitan ave., su Ona Bernociute, 139 Union ave.

Kazimieras Erešiusas, 197 Freeman str., su Sofia Petkus, iš ten pat.

Antanas Buta, 302 Plymouth str., su Barbara Gedminaite, 301 John str.

Juozas Abramavičius, 227 Wythe ave., su Juozapa Skodžiute, 91 Metropolitan av.

Jonas Suckelis, 159 Green str., su Ona Petruškevičiute, iš ten pat.

Aleksandra Milinavičius, 312 Water str., su Mikalina Česnulevičiute, 306 Water str.

Julius Vitkauskas, 393 Lorimer str., su Marijona Dabašinskiute, iš ten pat.

Jurgis Simonavičius, 12 Flushing ave., su Ona Geltuvienė, 638 Driggs av.

Fred Parchman, 51 Janee str., New York, su Katrina Rainiute, 1 No. 4th str.

EXTRA PARSIDUODA.

Puikus namas 8 seimynom po 4 kambarius ir bekauzė ant flooro, lotas 25 x 140 arti kriaučių šopa. Prekė \$6,000 imokant \$1,500. Namas dailus, mūrinis 2 floru, dviem seimynom su 7 kambariais ir maudykėmis rando \$22. Prekė \$2,000. Parsiduoda keletas grosernių, salyčių ir Kendžio storių. Paroduame namus, lotus, farmas, krautuves ir dirbtuves. Sužeistas darbe bile kokio valstijoj kreipkitės pas mane, parpinsi geriausius advokatus. Musų kompanija parduoda geriausius anglis, už žemiausias kainas, už tą patį mokesį pristatom į namus.

B. A. Zinis.

Real Estate & Insurance 131 Grand str. Brooklyn, N. Y. Tel. 3355 Greenpoint.

RUMAI!

Pigu rumai gyvenimui randavojasi: 3 ar 4 kambariai su visomis įtaisomis (maudyklė, gasas ir tt.) 7, 8 ir 9, dolariai. Šitas gyvenimas yra arti Seikauės Fabrikos.

Ateikite arba telefonukite V. J. GIKNIS.

518 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y. Telephone — 4560W Greenpoint. (Jan. 21, 1916).

Reikalaujame agentų, sądarbininkų ir korespondentų; atsišaukite pas: International Novelty Co., (44) 268 Lincoln ave., Utica, N. Y.

Apgarsinimai.

IS SEMINARIJOS.

Sekantį laisvą prisiuntė mums studentas Mr. Fr. Zubiella iš Loretto, Pa.: „Aš turėjau skausmą viduriuose, kentėjau nuo užkietėjimo ir buvau labai nušilęs begyje pereitų dviejų metų. Išrodė, kad niekas negelbės man, ir mano padėjimasėjo blogyn. Tuomet perskaičiau apgarsinimą Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro ir pabandžiau tą gyduolę. Aš tuojau pajaučiau didelį palengvinimą ir aš dabar gėriuosi geriausiu sveikata. Aš noriu rekomenduoti tą gyduolę visiems tiems, kurie kenčia taip, kaip aš. Fr. Zubiella, studentas St. Francis Seminary, Loretto, Pa.“ Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiras greitai paliepusioja nuo užkietėjimo ir ligų, su juom susijusių. Apetito praradimą, raugiojimą, vėmimą, nerviškumą, prastas kvapas yra tai simptomai, reikalaujantieji Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland av., Chicago, Ill.

Triner's Linimentas yra gyduolė trynimui kuno nuo reumatiškų arba neuralgiškų skausmų. Kaina 25 ir 50c., per krasą 35 ir 60c.

Naudokitės iš-progos Draugystė Si-mano Dankanto priims narius tik už \$1.00 instojimo per tris mėnesius susirinkimuose: Lapkričio 7 d., Gruodžio 12 d., 1915 m., ir sausio 9 d., 1916 m. Toliaus instojimas vėl bus pagal metus. Susirinkimai prasideda 2-ą valandą po pietų, kiekvieno mėnesio antrame nedėdienyje, Saleje K. of P., Rockford, Ill.

Kviečia Valdyba.

Reikalaujame kalvių, mašinistų, darbininkų ir vaikių. Kreipkitės pas Greenpoint Metallic Bed Co., 118 Freeman Str., Brooklyn, N. Y. (46)

Reikalaujama 50 merginų prie sortavimo tabako ir skalybos nuo stiebu. Darbas ant visados. Dirbant nuo stiebių — piece work — užpelnoma \$12.00 ir daugiau savaitėje.

Kreipkitės pas: Keiser & Boasberg Plantation East Windsor Hill, Hartford, Conn. arba — Harry Jaruszewski 82 Essex Str., (top floor) New York City. (46)

LIETUVIŲ

RESTAURACIJA

Švariai užsikoma, greitai ir prie-lankus patarnavimas.

Atvažiuog svečiai iš kitų miestų ir vietiniaisilankykite, o gausite puikius valgius kokių tik kas pareiklausite. Priektam užlaikau puikius kambarius nakvynei, kaip vietiniams taip ir atkelieviams iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu:

A. DIRŽULAITIS

102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

SIMANAS VAICIEKAUSKAS

General agentas

Maliausko ir Vidziuno Furnišų kompanės, kaip pardavėjas furnišų. Todėl gerbiami lietuviai norintieji pirkti gražius ir drutus furnišius malonėkite kreiptis pas mūsų agentą S. Vaiciekauską, o jis jums patarnaus kuogeriausiai ir teisingiausiai, jis, lankosi pas kiekvieną, priima orderį furnišių ir greitu laiku pristato ko kam reikia.

Antrašas: S. Vaiciekauskas

183 Roebing str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 5231 Greenpoint.

arba pas.

M. & V. FURNITURE CO.,

687 Third Ave., kampos 21st Str.,

So. Brooklyn, N. Y.

Telephone — South 4263

Visos sekančios knygos GALIMA GAUTI

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ — KNYGŲ KRAUTUVĖ —

Alisopo Pasakos (297 pasakos su paveikslais) 1.25

Apdaryta 1.50

Adomas Mickevičius 1.50

Ar socialistas gali būti kataliku? 1.00

Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje 1.50

Apuko sapnai 1.50

Anatomo knygėlė 1.50

Apie kuno išlavimą 1.50

Albumas lietuviškos parodos Paryžiuje 1900 m. 4.00

Apyškos: Paskutinė asara: Geras žmogus, ar nematei? Kerastas: Kol saulė patekės 1.50

Apie dievų pavydumą 1.50

Andėjai. (Penkių veiksmų veikalas teatram) 5.00

Adomas ir Jieva (pasaka apie pirmuosius žmones) 1.00

Aukso Obuolio Historija (Graikių mythologijos žiupsnelis, su pav.) 5.00

Bagočiaus Ispazintis 4.00

Baltus Tarzeris (Drama šė veiksmuose) 2.00

Draugijos ir Organizmų Evoliucija (pusl. 187) 5.00

Darbas (II dalis keturių evangelijų, Emile Zola) 7.50

Dangus ir žvaigždės, Populiariška lekeija astronomams 1.00

Davatkų gadzinkas 1.00

Dangaus augstumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilėlis 2.00

Darbininkų kalendorius 1904 metų 1.50

Darbininkams Atlyginimo Istytymas 2.50

Dramos: Rutu Vainikas, Mirga ir Undinė 3.00

Eglė žalių karalienė (Drama šė apsišėikimuose) 1.50

Emigracija. (Apsaka iš emigrantų gyvenimo) 2.00

Granatu Pavėsyje (Pasakos) 4.00

Gyvenimas Genovaitės 5.00

Gudri Našlė (Juokazaislė 2-se veiksmuose) 1.50

Gegutė (Eilės) 1.50

Girtuoklių adnos 1.00

Graudus verksmai 1.00

Geografijos vadovėlis Lietuvos mokyklai 7.50

Gimdyimo slėpimai: Gyvenimas ir sveikatos pradžia: Lytis ir šios dienos žmonės: Tėvai ir vaikai: Žmogus ir lytis: Lytiškasis šiu dienų uždavinys 4.00

Geras ir blogas auklėjimas vaikų — pavyzdžiuiose 2.50

Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos 1.50

Is širdies, arba doras pamokymas 1.50

Istorija Septynių Mokytojų 5.00

Ideja ant mėslyno. Apsaka musų dienų 1.00

Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo 1.00

Istorija apie gražią Katrinską 10

Is po Budello Kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 3.00

Išgriovimas Kauno Pilies. (Drama 4-se apsišėikimuose) 2.00

Is Bažnyčios Istorijos 1.00

Is kur atsiranda Nusidėjėliai? 10

Itekmė socialistų sąlygų ant visų kultūros sąkų 1.50

Jonas Krikštytojas (5-kių veiksmų tragedija su prol.) 3.00

Juozas Arch. Sodetis-deputas Anglijoje 1.00

Joninės. (4-ų veiksmų drama) 4.50

Jaunieji Skrauja! 1.00

Medžioklės piešinys 1.00

Kabalas 1.00

Kaip žmogus mansto 1.50

Kėkštų Simas. (Apsaka iš ukininkų gyvenimo) 1.00

Kainas (Misterija. 3-se akt.) 2.50

Kaip Sicilijos kaimiečiai kovoją už savo Tiesas 1.00

Kur musų išganymas? 2.50

Kunigija ir svietiška valdžia 15

Keletas minčių apie mirties bausmę 1.00

Kaip Valstiečiai kovoją už žemę ir Laisvę 1.50

Kaip apsivesti ir laimingai gyventi 1.50

Kaip darbo žmones išliuosuoti 10

Keletas žodžių apie lietuvių ir naudingi pamokinimai 1.50

Knygėlė del Lietuvių Kareivių Amerikoje 1.00

Kuprelis (Apsaka) 7.50

Kun. Vienožinskio Dainos 1.50

Lietuvos Istorija. Sim. Dankanto Knyga I 1.50

Ta pati apdaryta 2.00

Abi drutai apdarytos 4.00

viens tomas 1.50

Lietuvių Tauta. Tomas I 2.00

Ta pati apdaryta 1.75

Lietuvių Tauta. Tomas II 2.25

Abu tomai apdaryti 4.25

viens knyga 2.50

Laima ir Panetos 2.50

Mythai, pasakos ir legendos žemačių 5.00

Moralybės išsivystymas Musų Dieles (Per ką Lietuva kencia) 1.00

Mokslincius Tvardauskas 5.00

Miskas vis smarkiau degė 1.50

Našlaitis (Apsaka eilėmis) 1.00

Nuosavybės išsivystymas nuo nuomybės iki Civilizacijos 50

Namų pragarai (komedijėlė teatram) 1.00

Naujos kantičkos arba politiškos giesmės 3.00

Naujas Savirzimas (Juokinga pasaka) 4.00

Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 2.50

Parsiadavimas ir pelnas 1.00

Paveikslai (Dvi apysakos) 1.50

Palemonas ir Giriduta (Apsakos eilėmis) 1.00

Puota — Nuskintas žiedas (Dvi apysakos) 1.00

Pagieža — Jurgis Durnelis (Dvi apysakos) 2.50

Pirmoje Gegužės Sapnas 1.50

Pradinis mokyklas. Angliškos Kalbos (160 pusl.) 2.00

Ponas Bartkus (Eilės) 1.00

Pažvelgus atgal (Socialogiškas Romanas) 1.00

Palocius Ežero dugnuose (Trijų veiksmų drama) 1.50

Pamokinantai aprašymai iš gyvenimo žmonių 2.00

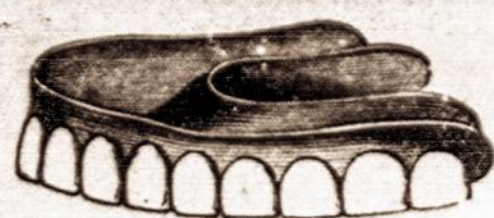
Praktiškas vadovas angliškos Kalbos 2.50

Rytojūn Bežiuriat 5.00

Sausio Devinta 1.50

Svedų Liaudies švietimas 2.50

Senkausa Jurgis (Apsaka eilėmis)

Dantistas.

Kiekvienas užganėdintas geru patalysmu! Gvarantuotas ant 20 metų! Uždeimas kepuraitės 22 k. \$5.00 Išvalymas..... 50c. Užplombavimas 50c. Ir augščiau. Išvalymas..... 50c. Užplombavimas auksu \$1.00. Skaudanti danti duok ištrauktį rytė, o vakare duok apžūrēt.

SANITARY DENTAL PARLOR
307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-ros GATVIŲ,
BROOKLYN, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint
Dr. J. WALUKAS

VALANDOS:
nuo 8 iki 10 ryto
" 1 " 3 po pietų
" 6 " 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.
69 So. 3rd ST., BROOKLYN, N.Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8-10 A. M. / 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
161 Franklin St., ir kampo Second St.
Ligonius priima:
ryto nuo 8-9 po pietų nuo 1-2:30
ir vakare nuo 6-8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

GEORGE MATULEVICH
Lietuvis Advokatas.
Pabaigęs Tiesų Universitetą, užsiima vedimu proų visuose teismuose.
Ofisas ruimose
UNION TRUST BUILDING,
75 Montgomery Street, netoli Pennsylvanijos Dypo, Jersey City, N. J.
Telefonas 247 Jersey City.

Telephone 925 Williamsburg.
Dr. Jonas J. Galeckas
196 Marcy ave., Brooklyn, N. Y.
(arti Broadway.)

Lietuvys specialistas atsakančiai gydo Kornus, Jangusius Nagus, Paplokščias Kojas, Reumatizmą ir visus kitus kojų nesveikumas be jokio skausmo.
Valandos:
9 ryte iki 8 vakare.
Sventadieniais iki 2 po pietų.

Pranešimas.
Ligoniai tolimesnių vietų gali naudotis mano parengtomis gvarantuotomis gydulėmis Alkanol Linimentu, nuo Reumatizmo, Neuralgijos ir kitų padėjimų, kurių skausmai lieka umai pralinti. Prekė su grynuotu \$1.00 už bonką. Kaip ir gyduoles nuo pailsi. mo, deginimo, niežėjimo (ezema) ir nuo prakaitavimo kojų Prekė 50c.
Rašykite aiškiai viršutiniu adresu.

Telefonas: 6426 Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUCIUS
VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak.
Seredomis 8-11 ryte.
341 Walnut str., prie parko.
NEWARK, N. J.

TELEPHONE 3762 GREENPOINT
EUROPIŠKAS DAKTARAS.
Dr. A. M. BRANDSTEIN
GYDO VISOKIAS LIGAS.
OFISO VALANDOS: 103 So. 2nd St.
8-10 A. M. Cor. BERRY ST.
1-2 P. M. 6-9 P. M. (3 Blokai nuo Wil-
NEDELIOMIS 9-11 A. M. liamsburgo Tilto)
BROOKLYN, N.Y.

JONAS MATHUS
(MATUZEVIČIUS)
Didžiausias ir Puikiausias visame South Bostone Lietuviškas
SALIUNAS
Sveikiasi ir geriausi visokios rūšies gėrimai ir kvepentį Cigarai.
Puikys užkandžiai,
prielankus patarnavimas.
JONAS MATHUS
(Lietuvis Savininkas)
342-344 W. Broadway,
SOUTH BOSTON, MASS.
(Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

Tarptautiškoji Akušeriy MOKYKLA.

Moteris, norinti išmokyti akušerijai, dabar turi legalią mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasideda 1 d. Septembrio, 1915 m. Ir trunka per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje. Įstoti mokyklon gali moteris, turinti ne mažiau 30 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi \$100.00. Mokyklon Lietuvis priima. „The International College of Midwifery“.
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suo.)
Chirurgas Dantistas.
257 Grand St. Brooklyn, N.Y.
Kampas Roebing Str.
Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nevelkus pripildo auksu, platinu ir cementu. Įveda naujus; uždega kepuraites iš auksu arba porceleno.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS.
Seniai įsteigtas biznis 25 met.

LIETUVIŠKA MUZIKOS KONSERVATORIJA.
395 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
(Inkorporuota 1915 m.)
Prez. ir dir. Mikas Petrauskas.
Pradžią mokslo metų 11 Spalių.
Mokestis už pus-semesterį (10 lekeijų) nuo 7 dol. augščiau.
Lekeijos puvalandinės

Jei norite turēt gerą laikraštį, tai užsisakykite
"ATEITI!"
"ATEITIS" išeina 3 kartus į savaitę: Utarninkais, Ketveriais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoją dienraštį.
"ATEITIS" eidama 3 kartus į savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasauliui.
"ATEITIS" yra vedama gabių redaktorių, kuriai sandarbininkauja visą eilę įvykių lietuvių rašytojų.
"ATEITIS" kainu tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Užrubežį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieną numerį siunčiamė dykai. Adresas:
ATEITIS PUBLISHING CO.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DAINOS
Parasytos
KUNIGO
Antano Vienožinskio.
GAUNAMOS
VIENYBĖS
LIETUVNINKŲ
Redakcijoj.
Prekė 15 centų.

Kiekvienas turi tai žinoti!

M. G. VALASKAS
249 Kensington Ave. Chicago

Advokato pranešimas.

Pranešu lietuviams, kurie paduodate man provas, idant apraitytumėte kuoplačiausiai apie atsitikimą koliestvos pirmoje gromatoje.

Aš esu tas pats, ką provoje M. Jurkonio prieš Lackawanna maių kompaniją išgrajinau \$50,000 ir J. Andriušio provoje prieš Readingo mainų kompaniją išgrajinau \$25,000 tarpe daugelio išgrajintų kitų provų.

(Advokatas)
B. S. Yankaus,
154 Nassau St., New York, N. Y.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tiksliai vartojo aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIOUS (proškus powder) ir LINIMENTĄ, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatiškų skaudėjimų.

REUMATIZMO MILTELIOUS ir LINIMENTĄ galite gauti per pačią tiktai už **\$1.25.**
Visi kreipkitės adresuodami:
F. A. URBONAS, Aptiekorius,
151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KAMPAS BERRY STREET) Telephone Greenpoint 1411

M. & V. FURNITURE CO.

A. MALIAUSKAS ir A. VIDZIUNAS, Savininkai.
KLAUSYK LIETUVI!
Pirk pats ir patark savo draugams, kad pirkūt RAKANDUS (FURNITURES) pas MALIAUSKĄ ir VIDZIUNĄ. Pardudam gražius ir drutus rakandus į visus kambarius daug pigiaus negu svetimtačiai. Duodam ir ant lengvų išmokėčių, po \$1 arba \$2 į savaitę, teip, kaip kas nori.

687=3rd Ave. Cor. 21st Street,
Telephone 4263 South So. Brooklyn, N. Y.

M. Mierzwinski

uzlaiko dvi didelias
BUČERNIAS,
kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajayą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų Paršinkų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių.
Visados Šviežia Mėsa ir čystai užlaikoma.
75 Grand Street
Kampas Wythe Ave. -BUČERNĖS- 41 Avenue A
BROOKLYN, N. Y. KAMPAS 3-rd Street
Tel. 3359 Greenpoint NEW YORK, N.Y.
Tel. 2174 Orchard

Dr. D. SALETAN

SURGEON DENTIST
Persikraustė nuo 307 Bedford Ave. po No. 313 BEDFORD AVE.
(Viršui S. Saletan'o aptiekos)
BROOKLYN, N. Y.
Susikalbam Lietuviškai, Lenkiškai ir Angliškai.

Kiekvienai MOTEREI žinotina
Specialistas Moteriškų Ligy.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS:
iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
Nedėliomis pagal sutartį.
Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiuojusiems ligoniams parupinam vietą, kol gydosi. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsime ir duosime prietelišką rodą. Patarinavimas visai pigus. Neužmirškite mano antrašo.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK.
Arti 2nd Avenue.
Kalbame lietuviškai.

NOTARIJUS (REJENTAS)

JUOZ. O. SIRVYDAS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti-čia yra padaroma: Devionotij, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

GERA PROGA!

Gramatika angliskos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Valkų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
Aritmetika mokymuisi ro-kundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c
Viso \$1.60
Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.
Balsamuojuose ir laidotuvių Direk-torius. Karjeros laidotuviams, vesi-koms ir krikštytojoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

ADVOKATAS KAZIS KRAUČUNAS.

Buys 9 metų Skyrans Viršinku. Inspekto-rius Savienų Valtijų Imigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir d-parti-mentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženkleių atsky-mui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiskai į visas Valstijas ir miestus su lyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Telephone 652 Newtown.

Rap. Kručas

Fotografas ir Maliorius

152 Perry Ave., Maspeth, L.I.N.Y.

Lietuvis Daktaras

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Valandos { 9-11 A. M.
2-4 P. M.
7-8 P. M.
Nedėliomis. 9-11 A. M.
1-4 P. M.
Telefonas, Dickinson 3995 Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvis advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varyma proų visuose teismuose.

Ofisas ruimose 47-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

"AMERIKOS LIETUVIS"

Naujas, bepartivės pakraipos, žinių, politikos, mokslo ir dailės savaitinis laikraštis. Tarpina daugybę žinių ir šiaip naudingų pasi-skaitymų. Išeina ketvirtadieniais Worcester, Mass.
Kaina metams \$1.50, pusei - 75c.
Vieną numerį pažūrėti siunčiamė už dyką.

Rašant meldžiame paduoti aiškūs adresus.
M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street,
WORCESTER, MASS.

PAMEGINKIT SKAITYT Savaitinį Laikraštį "LIETUVA"

Didelis 8 puslapių laikraštis su paveikslais, eilys 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingėdžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina
Už visą metų tik \$2.00
Už pusę metų tik \$1.00

Vieną numerį gausite už dyką, jei pareiklausit, adresuodami:

"LIETUVA"
3252 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rusų cenzura "DRAUGĄ" Lietuva įleidžia
"DRAUGAS" atsielna met. \$2, pusei m. \$1.
Užsieniuose metams \$3, pusei metų \$1.50.
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drower 6114

Kuettel Šnapsas

"OVERLAND"
H. H. REINERS
175 TO 197 STAGG STREET
Distillers & Importers
Arti Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISKAS

Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniska čienla
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

"DARBININKŲ BALSAS" Pasaulio Pramonijos Lietuvių Darbininkų I. W. W. Unijos Organas, Leidžiamas Kooperatyvės Bendrovės iš Baltimorės, Md.
"DARBININKŲ BALSAS" Credo yra: Laivė, Lygybė ir Brolystė per Mokslą, Pažangą ir Tiesioginį Veikimą.
"DARBININKŲ BALSAS" rūpi ir rūpės: Nušviesti darbininkų reikalus, murodyti jų tikrą padėjimą ir parodyti tiesiausias kelius išėjimui iš dabartinio jų padėjimo.
Kas tik už algą dirba ir pagerinimo buvio trokšta sau ir saviems, negali apsieiti neapsipajinęs su dalykais gvidenama "Darbininkų Balse".
"DARBININKŲ BALSAS" kaina metams Suv. Valstijose 1.50c. Vienam numeriui 5c. Šešiams numeriams 25c. Kanadoje ir Meksikoje metams \$2.00. Užsienyje metams \$2.50c.
Visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:
"DARBININKŲ BALSAS"
859 Hollins Street, Baltimore, Md.

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vientautius nuo visokių apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmėms gydomomis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų patirtimi išrado daugybę specialiąsias gyduolių, sutaisytų iš šviesiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasėkmingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekancios gyduolės:

Kraujo Valytojas.....\$1.00	Nuo galvos skaudėjimo.....10c. ir 25c.
Gyvasis Balsamas.....75c.	Nuo kojų nuopaudų.....10c. ir 25c.
Nervų Stiprintojas.....50c. ir 1.00	Nuo dantų ėjimo.....10c.
Vaisas del Vidurių.....50c. ir 1.00	Nuo persilimo.....25c.
Kraujo Stiprintojas.....50c. ir 1.00	Plaukų stiprintojas.....25c. ir 50c.
Nuo kosulio.....50c. ir 1.00	Limmentas arba Expelleris.....25c.
Nuo gerklės skaudėjimo.....25c.	Nuo plaukų šilimo.....50c.
Skilvinės protos.....10c. ir 25c.	Nuo Reumatizmo.....50c. ir 1.00
Piguokos del Kepenų.....25c.	Nuo lytiškų ligų.....50c. ir 1.00
Blakčių naikintojas.....10c.	Nuo dusulio.....50c.
Del išvarymo soliterio.....3.00	Nuo kirmėlių.....25c.
Anastinas plovimui.....25c.	Antiseptika motis.....25c.
Nuo kojų prakaitavimo.....25c.	Nuo viduriavimo.....25c.
Gydanti motis.....50c.	Kastoria del vaikų.....10c. ir 25c.
Antiseptikas muias.....25c.	Protos del dantų.....25c.
Gumbo lašai.....50c. ir 1.00	Karpų naikintojas.....10c.

Specializacija Tikrai Lietuviška Trejanka Arba Trejos Devynios 25c.

Taippat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gydančios žolės, šaknys ir t. t., koldos tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistatymo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jūsų jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojau reikalaukite gyduolių, rašdami arba atsiunčiamyda i Lietuvišką APTIEKĄ.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius,

229 Bedford Avenue Kampas North 4-tos gatvės Brooklyn, N. Y.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main

LUTKAUSKAS ir GARŠVA GRABORIAI

Mūsų firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsuojame ir laidojame mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiam nuo paprasčiausių iki pačiąsias. Pasmone karie-tas laidotuvams, veseljoms, krikštynomis ir kitoms pasivažinėjimams.

Padarome ir palidijame visokius REJENTALISKUS RAŠTUS, todėl kreipkitės reikale pas LIETUVIUS.

Notary Public

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užėiga pas

Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuojantys kitur nepamirskit šios puikios vietos.

253 Wythe Ave.

Kampas North 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

NAUJAUSI LIETUVIŠKI COLUMBIA REKORDAI

SU LIETUVIŠKOMIS DAINOMIS IR ŠOKIAIS ABIEI PUSĖM

Prekė kiekvienas 75 centai

Galima gauti pas

J. Girdes

103 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

291 Wythe Ave.

Kampas So. 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantinių laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasazičius

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelių). Trumpiausias kelias į Buffalo, Tiesiai į Sorantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vašary keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susisiešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Manager
90 West Street, N. Y.

E 2339. ŠERIAU ŽIRGELI. Doetas.

E 2340. DEDUKAS. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.

E 2341. VILNIAUS RUTA.

E 2342. "DRINOPOLIS." Maršas. Kolumbijos Orkiestra.

E 2343. KAS SUBATOS VAKARELĖ.

E 2344. NUOSTABU. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkiestra.

E 2345. SIUVEJA. Monologas.

E 2346. PO DUGALVIU ERELIU. Maršas. Princo Vaiskava Kapelija.

E 2347. ANT VIENOS GALVOS. Monologas.

E 2348. ŽUAVŲ MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.

E 2349. PAMYLEJAU VAKAR.

E 2350. DRAUGE. Polka-Mazurka. Grieže Republikonų Gvardijos Orkiestra.

E 2351. MANO LAIVAS.

E 2352. I SVEIKATĄ. Maršas. Grieže Princo Vaiskava Kapelija.

E 2353. EINU PER DVARELĖ.

E 2354. GAILA TĖVYNĖS. Maršas. Republikonų Gvardijos Orkiestra.

E 2355. PER GIRIĄ GIRIALE.

E 2356. LINKSMINKIMES. Polka. Princo Vaiskava Kapelija.

E 2357. PER ŠILĄ JOJAU.

E 2358. ŽYDAS STATINEJE. Polka. Kolumbijos Orkiestra.

E 2359. SAULELE NUSILEIDO ir MARŠAS. Princo Vaiskava Kapelija.

E 2360. LIETUVA TĖVYNĖ Mūsų ir TYKIAI NEMUNĖLIS TEKA.

E 2361. BIRUTĖ ir KUR BANGUOJA NEMUNĖLIS.

E 2362. DARBININKU MARSELIETĖ ir SUKELKIME KOVĄ.

E 2363. NEMUNO VILNYS. (Dras. V. Kudirka) Valcas.

E 2364. SUDIEV. (Dras. V. Kudirka) Mazurka.

E 2365. VARPELIS. (Dras. V. Kudirka) Valcas.

E 2366. MANO MIELAS. Polka.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES

ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užga-nėdintais.

SIUNČIU PINIGUS

į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Sto-viu po kaulciją \$30.000.)

Telpgi Pinigus priliu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS,

Skaniausi ir sveikliausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pil-na, kiekvieną draugiškai ir maloni-ai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 3-R)

Jau antri metai eina didelis mėnesinis laikraštis su paveiksiais.

"JAUNOJI LIETUVA"

"Jaunoji Lietuva" yra artimiausiose santikiuose su "L. Žinio-mis", "L. Ukininku", "Mokykla" ir šių laikraščių bendradarbiai didžiūmoji yra drauge ir "Jaun. Liet." bendradarbiais.

"Jaunojoje Lietuvoje" kiekviename numeryje spausdinama rink-tinės dailiosios literatūros (elių, apsakymėlių ir kt.), taipgi rašty ir straipsnių, kame gvildenama įvairūs mokslo ir visuomenės gyveni-mo klausimai. Beto, "Jaun. Liet." yra dar ir šie nuolatiniai skyriai:

I. Mokslo ir pažanga.

II. Ruožai iš politikos ir visuomenės gyvenimo.

III. Spaudos ir gyvenimo atbalsiai.

IV. Literatūros apžvalga.

V. Jaunimo Balsai.

Kaina metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Atsiuntusiems 25c. kra-sos ženkleliais (stampomis) ar kt. tuojau išsiunčiame vieną numerį pasifikuoti.

MELDZIAME UŽSISAKYTI TUOJAU:

"JAUNOJI LIETUVA" 5630 INGLESIDE AV. Chicago, Ill.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuvių rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telefona, 1108 Wmsburg

PRETELAI LIETUVIAI

12 dideliu ir 12 mažu.

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 50c.

Apdarytas 75c.

I. J. Paukštis & Co.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Nepamirskit Tautiško Namol

Erta, daili salė mitingams, ve-selijoms, teatrums ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkan-džiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas

Simaną Pociuną Čia gausi Čevėrykus gerų išdir-bysčių, kaip

EMERSON ir kitų. Reikalau-damas užėik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTERIO Pain-Expeller

nuo RHEUMATIZMO PODAGROS, NEURALGIJOS, skaudėjimu, štyvu-mo muskulų, šalčio, INFLUENZOS, skaudėjimo gerklės ir dantų.

Tikrasis Poin Expeller yra visados pakelinose kaip čion parodyta. Neimkite jokių pakelių ne-uzpėčėtytų su apsaugos Inkaro ženkle.

25 ir 50 centų visose aptiekose ir pas

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington St., New York, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupe-tingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreiškiti guodo-tiniams Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augčiau pamintus daigtus PI-GIAUSIAI, TEISINGIAIS IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsilmdama išdirbiniais įgi-jau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir ge-riau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.